

פתח דכר

ב״ה

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב **מנחם מענדל** שיחי' עם ב"ג הכלה המהוללה מרת **שרה רחל** תחי', ביום החמישי פרשת ויקהל, שלשה ועשרים ימים לחדש אדר א', שנת חמשת אלפים ושבע מאות ושבעים ושש שנה לבריאת העולם – **שנת הקהל!**

התודה והברכה לכל קרובי המשפחה. ידידים ומכירים. שהואילו לבוא לשמוח אתנו ביום שמחת לבבנו. ולברך את החתן והכלה שיחיו, ואותנו כולנו. בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

על יסוד הנהגת כ״ק אדמו״ר מוהריי״צ נ״ע בחתונת כ״ק אד״ש מה״מ והרבנית הצדקנית מרת חי׳ מושקא - הננו בזה לכבד את המשתתפים בשמחתנו בתשורה מיוחדת.

'תשורה' זו כוללת:

א. שיחת אור ליום ועש"ק פרשת ויקהל, שבת שקלים, כ"ד אדר ראשון ה'תשנ"ב (בלתי מוגה) – שנאמרה היום לפני 24 שנה!

ב. תצלומי ה'תשורה' שחולקה ע"י אדמו"ר הריי"צ בחתונת כ"ק אד"ש מה"מ.

ג. מכתבי הרבי לחתונת הורי חתן וכלה וללידת החתן.

ד. אגרות קודש מכ״יק אדמו״ר מוהריי״צ וכ״ק אד״ש מה״מ מתוך ארכיונו של ר׳ יוסף חיים ראבינסאן - **בפירסום ראשון!**

ה. מכתבים ומסמכים בקשר להדפסת ה"שדי חמד", שנדפסו הודות לתרומתו החשובה של ר' יוסף הנ"ל.

ו. יומן י״ג - ל אדר ראשון תשנ״ב. תודתנו נתונה ל״מכון יומני בית חיינו״ שהמציאו לידינו את היומן, מתוך ספר ״יומן שנת ה׳תשנ״ב בבית חיינו״ שיופיע אי״ה בקרוב.

ז. "דער רבי האט אלץ באווארנט" – ליקוט מיוחד בקשר עם כד שנה לכ"ז אד"ר תשנ"ב.

ח. 'חסיד בוער' – קורות חייו של סב הכלה, החסיד ר' גרשון חנוביץ (מאת דב לבנון, שבועון בית משיח גליון 935). אשר כידוע ומפורסם אשר בעת שמחת נישואין מגיעים אל שמחת החתונה נשמות האבות מן העולם האמת עד שלוש דורות למפרע, ולפעמים אף דורות רבים יותר.

הא-ל הטוב הוא יתברך. יזכנו אשר במהרה נשוב לחזות באור פני מלך חיים, ולשמוע דברי אלוקים חיים מפי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. "מהרה ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה" עד "קול מבשר מבשר ואומר הנה זה בא" כאשר יקוים היעוד "הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ בם עור ופסח הרה וילדת יחדו קהל גדול ישובו הנה" בגאולה האמיתית והשלימה ע"י כ"ק אד"ש מה"מ תיכף ומי"ד ממ"ש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקיריהם ומכבדיהם

הורי החתן

אליעזר וצירל רחל טורין שיקאגא, אילינאי

הורי הכלה

פסח יצחק וחנה שיינער באלדער, קאלאראדא

ישנו כבר התחלת הענין דקיבוץ גלויות!

זוהי העת והזמן המסוגל ביותר וביותר לביאת הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש! וממילא נעשה הענין ד"ויקהל משה" בפשטות - שהקב"ה מלקט את כל בני ישראל ע"י משה רבינו בפשטות ש"הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון" - שיחת אור ליום ועש"ק פרשת ויקהל, שבת שקלים, כ"ד אדר ראשון ה'תשנ"ב - לאחר תפילת מעריב - בלתי מוגה

א. "פותחין בברכה"!

והרי הברכה הכי גדולה היא - שבעמדנו כבר כמה ימים בפרשת "ויקהל", הותחל כבר קיום ההבטחה דהקהלת כל בני ישראל מארבע כנפות הארץ, וכעת נמצאים אנו כבר - צריכים לקוות - בסיום הענין, ביום השישי לפרשת "ויקהל".

וכפי שראינו זאת בפועל ובפשטות, ובעיני בשר, ולא רק בשבוע זה, אלא עוד הרבה לפני יום הראשון לפרשת "ויקהל" בשנה זו – שבכמה וכמה מבני ישראל נעשה כבר הענין ד"ויקהל", ה"קיבוץ גלויות" מכמה מקומות ומכמה מדינות – אל ארצנו הקדושה.

ו"קיבוץ גלויות" זה הי' דוקא "בחסד וברחמים": לא כפי שהי' בעבר, שהי' צורך לברוח בהחבא ("באַהאַלטן זיך און אויסבאַהאַלטן זיך") מאותם מדינות [ועד שגם עתה נשארה עדיין מדינה אחת (או שתי מדינות), שהיציאה ממנה צריכה להיות על– (או שתי מדינות), שהיציאה ממנה צריכה להיות על– גלויות" שהי' עתה ברוב העולם, הי' דוקא באופן ד"בחסד וברחמים"!

ומכיון שכך הוא ברוב העולם, הרי "רובו ככולו" -שזה משפיע גם כן על אלו שצריכים עדיין לברוח מתוך סכנה, שבודאי ינצלו מסכנה זו, ואדרבה - יגיעו לארצנו הקדושה, ושם תהי' להם מנוחת הנפש ומנוחת הגוף אמיתית.

כולל גם - בנוגע לאלה שהגיעו כבר לארץ הקדש במשך הזמן עד עתה, שמיד בהגיעם אלי' הם קיבלו גם כן את מנוחת הנפש ומנוחת הגוף. ובפרט, בהשוואה למעמדם ומצבם במקומות ובמדינות שיצאו מהן.

והנה, כל ענין קשור עם עבודת האדם, ויש דוגמתו בעבודת כל אחד ואחד מישראל. וממילא מובן, שיהודי צריך להשתתף בכל ענין בעולם, על–ידי קיום הענין כפי שהוא משתקף בעבודתו.

ומזה מובן לענינינו, שהענין ד"ויקהל" האמור, ישנו גם כן בעבודתו של כל אחד ואחד, ועליו להשתתף בזה, ואופן ההשתתפות צריך להיות מתוך שמחה וטוב לבב דוקא, ומתוך הרחבה:

אחד הענינים בזה – על–ידי שהוא מתחיל את העבודה ד"ויקהל" עם עצמו, היינו, שהוא מקהיל יחד את כל עשר כחות הנפש שלו, שהם יהיו כולם באופן של "קודש" דבר שלם.

וכמודגש גם כן בהתחלת פרשת "כי תשא" [שחלק זה שייך גם כן לשבת הבאה, שבת שקלים], שה"כופר נפשו" (ועל דרך זה "לכפר על נפשותיכם" בלשון רבים) של כל אחד ואחד מישראל הוא על–ידי נתינת "מחצית השקל", עשר גרה - ההקהלה של כל עשר כחות הנפש שלו, עד שהם נעשים כולם באופן ד"שקל הקדש", באופן של שלימות.

ג. ויש להוסיף עוד בעבודת האדם שהוא בדוגמת הענין ד"ויקהל" וה"קיבוץ גלויות" האמור - ההקהלה והאחדות בין יהודי אחד לחבירו, על–ידי קיום מצות "ואהבת לרעך כמוך".

וגם ענין זה מודגש במיוחד בהתחלת פרשת כי תשא, פ' שקלים:

בפסוקים "זה יתנו . . מחצית השקל בשקל הקדש, עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה להוי' . . העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל" -ישנו פלא גדול: לכאורה, מדוע הפסוק צריך להקדים ולהתחיל בשווי של שקל שלם - "עשרים גרה

השקל", בה בשעה, שהפסוק עצמו מדגיש ש"העשיר לא ירבה גו"י, היינו, שצריכים לתת "מחצית השקל" דוקא ולא יותר?!

אלא, בזה ישנה הוראה בעבודתו של כל אחד ואחד מישראל, שהתחלת עבודתו צריכה להיות מתוך הידיעה שכל עניניו (כל עשר כחות הנפש שלו, עשר גרה) הם אך ורק "מחצית השקל", ובכדי להיות דבר שלם עליו להתאחד עם יהודי נוסף, ודוקא בזה היא שלימותו, שמשניהם יחד נעשה "שקל הקדש"!

וענין זה הוא בהדגשה יתירה כשמדובר אודות מנינם של ישראל, כפשטות תוכן הפרשה. כלומר, גם כאשר יהודי נעמד למנין, ומנין הנעשה על-ידי הקב"ה בעצמו, אשר, תוכנו וענינו של ה"מנין" הוא, הקב"ה בעצמו, אשר, תוכנו וענינו של ה"מנין" הוא, הדגשת המעלה במציאותו הפרטית של כל אחד ואחד מהנמנים (כמדובר כמה פעמים) - גם אז עליו לדעת, שגם מציאותו הפרטית היא מציאות אמיתית ושלימה אך ורק כשהוא מקיים את מצות "ואהבת לרעך כמוך", על-ידי שהוא מתאחד עם רעהו.

וכפי שאדמו"ר הזקן קבע זאת בהקדמה לעבודת התפילה, והכניס את זה בסידור התפילה, שמזה מובן שזהו דבר השוה לכל נפש - שההקדמה לעבודה היא דוקא בקיום מצות "ואהבת לרעך כמוך".

ובזה גופא, הרי הוא מדייק, שענין זה מוכרח להיות גם-כן בדיבור ובפה ("נכון לומר"), ד"עקימת שפתיו הוי מעשה", היינו, שהתחלת העבודה היא בכך שיהודי מדגיש במעשה בפועל שלו - שהוא אך ורק "מחצית השקל", ובכדי להיות דבר שלם (שכן, כל יהודי צריך להיות "שלם") - עליו להתאחד עם יהודי נוסף!

ואדרבה - דוקא מה"מחצית השקל" של כל אחד ואחד מישראל הביאו את כל הקרבנות, שכל אחד מהם צריך להיות "תמים" ושלם דוקא, וכמו–כן עבודת הקרבנות והבאתם צריכה להיות בכלים שלימים ותמימים דוקא, שהם כל הכלים שהיו שלימים ותמימים דוקא, שהם כל הכלים שהיו כעבודת הקרבנות, החל מהכלים שהיו במשכן, ואחר כך - בבית המקדש הראשון, ובבית המקדש השלישי ועוד והוא העיקר - בבית המקדש השלישי והמשולש, "מקדש אדנ–י כוננו ידיך".

וזהו שהתחלת הכתוב היא ב״עשרים גרה השקל, מחצית השקל תרומה להוי״, כיון שהתחלת העבודה היא בהדגשת היהודי שהוא אך ורק ״מחצית״ משקל שלם. והדגשה זו היא גם במעשה בפועל (כאמור ד״עקימת שפתיו הוי מעשה״), ועד שהוא אומר (״הריני מקבל עלי״) שכל–כולו מונח בזה (״אַז אין דערויף לייגט ער זיך אַריין״).

ועד כדי כך, שהפסוק אומר "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט" בהמשך אחד. כלומר, שבדיוק כמו שמונח אצלו בפשיטות, שלאחרי שהקב"ה ציוה שצריכים לתת עשר גרה הוא לא יתן פחות מזה, "לא ימעיט" רחמנא ליצלן וחס ושלום - כמו–כן צריכה להיות ההדגשה ש"לא ירבה" להיותו אך ורק "מחצית", שזהו תוכן העבודה ד"לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה".

וממילא מובן, שבשלימות ד"העשר גרה" שבו ניכר בגילוי ובהדגשה - שזוהי לא שלימות של עשרה ענינים בפני–עצמם, אלא כפי שהם אך ורק חלק ו"מחצית" מ"עשרים גרה השקל". ובכדי להיות "שקל הקדש" שלם - עליו לקיים מצות "ואהבת לרעך כמוך", להתאחד עם עוד "מחצית", עם עוד יהודי, שאז נעשה משניהם יחד "שקל הקדש", דבר שלם.

ד. ונוסף למצוה זו עצמה ("ואהבת לרעך כמוך"), הרי גם את "מחצית השקל" הוא מנצל לקיום מצוה, ואדרבה, מזה דוקא הביאו את כל הקרבנות לבית המקדש כנ"ל.

ובהדגשה יתירה בעמדנו עתה בערב שבת פרשת שקלים, שבה יקראו את פרשת שקלים האמורה, אשר, משקלים אלו הביאו את כל הקרבנות, ובודאי נביא מהם גם כן את הקרבנות בבית המקדש השלישי, שגם הם צריכים להיות מנדבותיהם של ישראל דוקא.

ולכן גם כן קוראים פרשה זו בתורה - בכדי להזכיר ולעורר ולהדגיש לכל אחד ואחד מישראל עוד הפעם, שהכוונה בפרשת שקלים צריכה להיות בענינה העיקרי - שבהגיע ראש–חודש ניסן מתחילים להביא את הקרבנות התמימים והשלימים מ"מחצית השקל" - בבית המקדש השלם בתכלית

השלימות, שזהו דוקא ב״מקדש אדנ–י כוננו ידיך״, בבית המקדש השלישי והמשולש.

ה. והנה, מכיון שנמצאים אנו כבר בערב שבת קודש פרשת שקלים ועדיין נמצאים בגלות - נעשה גם כן מעין הענין ד״שקלים״ (ועד שזו תהי׳ התחלת הענין, ובאופן של עשי׳ בפשטות), על–ידי שעושים כל א׳ מכם שליח לצדקה, שבזה משתפים אותו ומעוררים אותו על–דרך נתינת הצדקה.

והרי זהו תוכנה וענינה של פרשת שקלים - ענין הצדקה.

וזה מודגש גם-כן במנהג ישראל לתת לצדקה בקשר ובשייכות עם הזמן ד"אכתי עבדי אחשורוש אנן" (בערב פורים) - ג' "מחצית השקל" לצדקה, באופן של "שלושה" דוקא.

ומנהג זה כולל את כל ישראל, ועל כל פנים - כל אחד מבן עשרים שנה ומעלה, או החל מי״ג שנה.

ומה טוב ומה נעים - שיחנכו גם-כן קטנים לתת ג' מחצית השקל מכספם שלהם, ובאופן, שההורים עוזרים להם, שיוכלו לתת זאת מתוך הרחבה, ושישאר להם עוד מספיק כסף לצרכיהם, כך שלא יחסר להם כלום.

ו. ועוד ועיקר – שהדיבור בכל ענינים אלו יזרז עוד יותר את קיומם במעשה בפועל – בגאולה האמיתית והשלימה, ובפרט לאחרי ההכרזה שנמצאים כבר בערב שבת קודש פרשת שקלים!

ובזה מיתוסף עוד יותר - בבואנו מהשבת הקודמת, שבת פרשת "כי תשא את ראש בני ישראל" (שקלים), שבסיומה וחותמה מסופר אודות "קרן עור פני משה", שכן, ענין זה קשור עם מה שיתגלה לעתיד לבוא בכל אחד ואחד מישראל על-ידי ה"משה" שבקרב כל איש ישראל, וכל אשה ישראלית, כולל אפילו טף - שבכולם יהי' הענין ד"קרן עור פני משה".

אלא שאז לא יהי' צורך בשום "מסוה", כיון שיקויים בכל העולם כולו היעוד ד"והיו עיניך רואות שיקויים בכל העולם כולו עד כדי כך,

שכל מציאותו בגילוי תהי' - עצמות ומהות!… ז. ועוד - והוא העיקר, שזוכים לכל זה תיכף ומיד ממש.

ובמיוחד על-ידי ענין הצדקה שיתנו לכל א' מכם על מנת שישתמש בזה לנתינת הצדקה בפועל, ובהוספה מדילי', החל מנתינת הצדקה בערב שבת קודש, שכן, זהו זמן המסוגל לנתינת צדקה כמדובר כמה פעמים.

ועוד, והוא העיקר, שזוהי העת והזמן המסוגל ביותר וביותר לביאת הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש!

וממילא נעשה ענין ד"ויקהל משה" בפשטות -שהקב"ה מלקט את כל בני ישראל על-ידי משה רבינו בפשטות ש"הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון", ועל-ידי בחינת "משה רבינו" שישנה בקרב כל אחד ואחד מישראל, אנשים נשים וטף, עד שמהם כולם נעשה ה"קהל גדול ישובו הנה".

ויהי רצון, שיקויים ה"ויקהל" בפשטות, "קהל גדול ישובו הנה", ו"בנערינו ובזקנינו .. בבנינו ובבנותינו" -נמצאים כולנו בארצנו הקדושה, ובירושלים עיר הקודש, בהר הקודש, ובבית המקדש השלישי והמשולש.

ותיכף ומיד ממש - עוד במוצאי היום החמישי ובהתחלת היום השישי - נזכה להשלימות דאלף השישי, ששלימותו היא בהגאולה האמיתית והשלימה.

וזו נעשית גם כן הכנה קרובה ״ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים״.

ותיכף ומיד ממש - זוכים לכל ענינים אלו בפשטות!

אחר כך נתן כ״ק אדמו״ר שליט״א לכל אחד ואחד מהנאספים שיחיו שני שטרות של דולר, לתת אותם (או חילופם) לצדקה, ובהוספה מדילי׳].

התשורה שחולקה בחתונת הרבי מה"מ שליט"א

5866.2

DODAL PIFE

אלכרון טוב איוא כאות בתי הכאת הנהואה גני חיי גושקא תחי אי בא התתן הרב ג׳ גניא אינצו שיי. הנני בזה אכב את כא התתן הרב ג׳ גניא גנצו אינצו שיי. הנני בזה אכב את כא הנוטאי אק בשנתת אבת נחצ ידי וגרחוק, בתשורה הנוטאיי אבי הגתק גבת כתו ידי קבשו ש בור כק אבוני אאיגור אבינו הראשון, רבנו הגבוא גינוקאה כל אבוני אבי אבי בילאה יהיא איו בגיטב גנסי ועב בשר בתוכני ידיבינו אני היא איה גיאות יחיו. וכא

בשרעה ובבנני

דעללי עורה אין.

Kerkil . Gorp 162 à A

שרשת אבתר קרש את הוא. כי היחם יין החסיריא שואנריהו באת ההי בולב כאת אשר באת האם היין החסיריא שואניהו באת ההי בולב כאת אשר באת האסר האסרות באת לבאת לריב אין ועריהו ווצע לבויי לורי החסירי ומתי אשר כחושה שה שניי (העורא עו לאיי של כואר ירוק נק בירי של בליריא ניצח בדבריק יוצאים של כואר ורוק הקציות שסאו . נא החסיר רדר ני

באותו געור שוח רבני הגדו אויהו ציר גיותר אורר. הצרך אתניי אח הגוח שיש או הוז ציר גיותר אורר. אריות אר ביותר געון אתבית וידאת היא נדורת שיש אריות אר ביותר שורות שורות בארבת שישיא ביא שיר יהיו בבור אוקי ארא באפר יכוצ געיינת געון בית ג׳ אשר נה עי גורצ הבעיש ניצ וואיה הארל גבה את ג׳ ודחבי אווא בער גם שאו ביותר בער את ג׳ בה אחטיר ג׳ אשר עצ

באמצע סעודת החתונה של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, בי"ד כסלו תרפ"ט, שעה שהסיבו המסובים ליד השולחנות הערוכים, ציוה הרבי הריי"צ לאחד מתלמידי התמימים, לחלק בשמו, לכל אחד ואחד מהמסובים, תשורה מיוחדת:

גיליון שנכפל לשלושה חלקים. מצדו האחד של הגיליון נדפס צילום "תמונת הדרת–קודש. גוף כתב יד קדשו של כ"ק אאזמו"ר. אדמו"ר אבינו הראשון. רבינו הגדול זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע", ומצדו השני, כלפי חוץ, נדפסו שלושה צילומי קטעים קטנים, האחד - כתוב בלשון הקודש - אף הוא בגוכי"ק של אדמו"ר הזקן. השניים האחרים נכתבו ברוסית על–ידי אדם אחר.

לגיליון זה צורף גיליון נוסף שנכפל לשנים: מצד ימין נדפס צילום מכתבו של הרבי הריי"צ - הכתוב בכתב ידו של אחד המזכירים וחתום בגוכי"ק של אדמו"ר הריי"צ - בו הוא מודיע כי מכתב של אדמו"ר הזקן שראה לכבד בו "את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק . . אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו". בצד השמאלי של הגיליון, נדפסה פשר פתשגן הכתב - אף זאת בצילום כתב–ידו של אותו מזכיר - בו מפרט הרבי את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

en life

crops be

200

המכתב הזה רבינו הנהול

הונכתב זצוכללי

(בלחיק) מעבר לרף.

הוא המונה

11-11 TH 11-1

Mu cie chen ale Gia dano 15/11/82 מידותיו לידיידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טחרה בלבו הטה[ור] להעביר על

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טחרה בלבו הטהןורן להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובח] ולעשות זאת למעני ולמען השלו[ם] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב השלו[ם] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב השלו[ם] כי חזיקו המרובי[ם] ויחיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומו] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפיצה] שניאור זלמן

תרגום הכיתוב בתמונה השמאלית למטה - בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן: להרבני מו"ה מייזליש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא שלוש השורות הנוספות, בשפה הרוסית, נכתבו על-ידי אחר: לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזליש בווילנא

בנוסף לחלוקת ה'תשורה' בעת החתונה, שלח הרבי הריי״צ 'תשורה' זו לכמה מחסידיו, וכלשון הרבי באחד ממכתביו: ״. . אשר כ״ק מו״ח אדמו״ר שלחו בתור מתנה לחסידים ואנ״ש בקשר עם חתונתי.״

מכתבי הרבי מה"מ שליט"א לחתונת הורי החתן וכלה

מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאוויפש

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn. N. Y. 11213 493-9250

770 איסמערן פארקוויי 770 ברוקלין, נ. י.

בייה, כייא מנייא תשמייח ברוקלין, נ.י.

האברך הווייח איייא נויינ וכוי מוהי אליעזר שיי ובייג תיי

טורין - בערג- שיקוגו

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום י"א אלול הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

מזל טוב

GAIDI

בברכת מזל טוב

מכתב כ"ק אד"ש מה"מ לחתונת הורי החתן מיום כ"א מנחם-אב תשמ"ח.

ליד החתימה הוסיף הרבי וכוח״ט ליד החתימה חוסיף. [=כתיבה וחתימה טובה]. מכתב כ"ק אד"ש מה"מ לחתונת הורי הכלה מיום ט"ז אדר ראשון תשמ"ט.

-שיינער- חאנאוויטש

 מנחם מענדל שניאורסאהן
 מנחם מענדל שניאורסאהן

 Lubavitch
 ליונכאזוימש

 770 Eastern Parkway
 שניאורסאהן

 Brooklyn, N. Y. 11213
 493-9250

איסםערן פארקוויי ברוקלין, נ. י. בייה, טייז אדייר תשמייט

ברוקלין, נ.י.

האברך הווייח איייא נויינ וכוי מוהי פטח יצחק שיי ובייג תיי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום כי אדייש הבעייל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב ושתהיי בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

אגרות קודש

חיים יוסף ר' הי' גביר ראבינסאן שבמשך משיקאגו השנים הי' בקשר הדוק עם רבותינו נשיאנו – כ״ק אדמו״ר מהוריי״צ נ״ע מה"מ אדמו"ר וכ"ק גדולה שליט״א. זכות נפלה בחלקו של ר' יוסף אשר לקח על עצמו לתרום סכומים נכבדים להמשך הוצאת ה״שדי

ר' יוסף חיים ראבינסאן בעת חתונת בנו ר' ישראל זלמן בר"ח אלול תש"ט. לידו יושב הרב שלמה אהרון קזרנובסקי, שהגיע במיוחד לשיקאגו בתור שליח של הרבי הריי"צ.

חמד" – ספר שזכה להערכה רבה בקרב רבותינו נשיאנו. במקביל, הוא גם שילם את התשלום האחרון של המשכנתא על רכישת 770 – בית משיח, "בית רבינו שבבבל".

- כמו״כ הוא ייסד - ביו״ד שבט תשי״א - גמ״ח מיוחד עבור התמימים Lubavitch Studend Gmilas Chesed Fund.

אדמו"ר מוהריי"צ כותב עליו "ידידי הנכבד והכי נעלה בעל מדות תרומיות". פעם אמר עליו הרבי הריי"צ: "ווען יוסף טוט א גוטע זאך וועט זיין קאפ קלערער און די הארץ שטארקער"!

ר' יוסף נפטר ביום ג' חשון תשל״ג, ובארכיונו התגלה עשרות מכתבים מרבותינו נשיאנו אליו, ואנו שמחים לפרסם כאן חלק מהם **בפרסום ראשון!**

תודתנו נתונה לבנו ר⁻ ישראל על שהואיל למסור לנו את המכתבים לתועלת הרבים.

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו אגרות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע Rabbi J. Schneersohn ADDRE YOURM 184 Hotel Newton 2528 Broadway New York STREET Mr,J,Rabinson 657 Maxwell St. Chicago,Ill I. SCHNEERSOHN יוסף יצחק שניאורסאהן of Lubavitz מליובאווימש 00 00 מכתב מתקופת ב"ה י"ד סיון תר"ץ ביקורו (הראשון) ניויארק. של אדמו״ר הריי״צ כבוד ידידי הנכבד והנעלה בעל מדות בארה״ב. הרבי תרומיות מחכב כני תורה אי"א מו"ה הריי״צ התאכסן יוסף שיי. במלון ניוטאן שלום וברכהן אויף מיין בריעף האב איך פון אייך קיין ענטפער נים געהאם. שבמנהטן בתקופת איך אייך געשריבען אז מי קאן מיר שרייבען אין וואס פאר אשפראך עס זאל אייר-סיון תר״צ, נים זיין פראסם אידיש איז זייער גום. ושוב בשבועות נעווים האם איהר איבער נעגעבען מיין גרוסס אייערע ברידער שי האחרונים לשהותו און מר.כץ שי׳ וואס האם איהר אויפגעמאן ? איהר יונגע ליים האם געדארפם בארה״ב. מער טאן,ניט נאר יוצא זיין מים אדאל לאר אנדבה און אגום ווארם, דאם הייסם המכתב שלפננו מער נים וויי ריידען. מי דארף מאן איהר יוננע ליים דארפם און מוזם וויסען אייער נכתב ביום י״ד סיון חוב קדוש אויף ארגאגיזירען זיך און שפארקען אידישקיים,אויף די געכיסען תר״צ. פון מהרת המשפחה שמירת שבת לימוד התורה. דעם כבוד נים אוועק די עלמערע מענטשען און די ארביים נעמט זיך. איך שרייב איין אויספיהרליכען בריעף צו ידידנו מר.פלייער שי און שיק צו 2 ביכער געדרוקם אין ענגליש מכח מהרת המשפחה, כעם איך אייך, די ברידער שי' און מר.כץ שי' און ארגאניזירם נאך יונגע ליים שי' וועלכע זאהלען אין דעם ארבייטען ווי מר.פלייער שי וועט אייך ערקלערען. והנני ידידם הדו"ש ואלים יוסי 12

RABBI J. SCHNEERSOHN יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ 770 EASTERN PARKWAY ליובאוריםש BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה, כ"ז אלול, תש"ד ברוקלין ידידי וו"ח אי"א מו"ה יוסף שיי שלום וברכה! בנועם קראתי את מכתבו בדבר התעסקותו בענין שמירת שבת ובענין בית הספר, יחזק השי"ת את בריאותו ואת RABBI J. SCHNEERSOHN בריאות בני ביתו יחיו ויתן לו פרנסה יוסף יצחק שניאורסאהו OF LUBAWITZ טובה, והנני מברכם בברכת כתיבה וחתיפה 770 EASTERN PARKWAY לין באוויטש BROOKLYN 13. N. Y. טובה לשנה טובה וטתוקה בנשמיות SLOCUM 6-2919 וברותניות. ב"ה,א' מ"ח תש"ה. הדויש ברוקלין. ידידי הנכבד עסקן חרוץ בהחזקת היהדות וו"ח אי"א מוה"ר יוסף שי שלום וברכה, במענה על מכתבו בצירוף ההמחאה ע"ס תשעים שקלים לטובת ישיבת תומכת תמימים ליובאוויטש שהיא טובתו וטובת ב"ב יחיו ריקויימו בהם הברכות בגשמיות וברוחניות הרב משה לייב רודשטיין על ידי ידידי עוז ויקירי וו"ח אי"א מוה"ר י כ"ץ שלחתי דברי אליו בודאי יקיימם יעקב שי נשלח ע״י אדמו״ר הריי״צ רעל ידי ידידי עוז הרב הנורע לשם תהלה רו"ח אי"א מוה"ר משה ליב שי' ראדשטיין מנהל אגודת לשיקגו לשמש כמנהל חב"ד בטשיגאגא והגליל יע"א אשלח דבריי אליו, רהשי"ת יהי' בעזרו בגשמיות וברוחניות. אגודת חסידי חב״ד שיקגו הדו"ש ומברכו ול ומנהל תומכי תמימים שיקגו. בשנת תש"ו חזר לניו-יורק, וזכה לשמש כמזכיר אדמו״ר הריי"צ וכ"ק אד"ש מה"מ.

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו יוסף יצחק שניאורסאהו RABBI J. SCHNEERSOHN OF LUBAWITZ ליובאווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13. N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה.ם' אייר תש"ח. ברוקלין. אל מרת רחל תחי׳ ברכה ושלום! ידידי בעלה שי' שאל במעלעפאן אודות האפעראציע שאמר הדאקשאר לעשות והשבחי אשר בודאי שאלו אצל פראפעסאר מפורסם נכון לקיים כהוראתו והשי"ת יעזור שהאפעראציע חהי׳ כשורה ותעלה ליפה ותתרפא מהרה ויחזק את בריאותה ובריאות בעלה ובריאות ילידיהם יחיו ויצליחם בפרנסה מובה בהרחבה. המברכם ALT RENAL יוסת יצחק שניאורסאהן **RABBI J. SCHNEERSOHN** OF LUBAWITZ ליוכאווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13. N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה.כ"ו אר"ש חש"ח. ברוקלין. אל הכבודה מרת רחל תחי נצמערתי לשמוע מפטירת אמה הכבודה ע"ה תנצב"ה המקום ינחם אוחה בתוך אכלי ציון וירושלים. השי"ח יחזק אח בריאות ידידי בעלה שי ובריאותה ובריאות ילידיהם יחיו ויחן להם פרנסה מוכה בהרחבה בנשמיות וברוחניות. המברכם בהצאר. גל היאת ngali sinning 14

יוסף יצהק שניאורסאהן ליובאווימש

ב"ה.כ"ד אדר תש"ט. ברוקלין

RABBI J. SCHNEERSOHN OF LUBAWITZ

> 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919

> > ידידי הנכבד והכי נעלה בעל מדות תרזמיות וו"ח אי"א מוה"ר יוסף שי' ראבינסאן.

שלום וברכה!

ידידנו היקר והכי נעלה הרה"ג וו"ח אי"א מוח"ר שלמה זלמן שלים"א העכם מסר לי את דברי ידידי הלבביים האמיהיים דדי אמת'ע הארציקע און מיף איבערגעבענע רייד" וואס אויף אזעלבע פנימיוח דיקע געפילן זאגן די הז"ל תאוונא דליבאי לא כהבי אינשי "אזעלכע אינערליכע הארת געפילן קאנען ז'ך אין ווערמער נים אויסשרייבן" אזא אינערליכער געפיל"צוגעסראגענקיים איז זייער ווערמפול און באדארף בריינגען צו געפיל"בוגעסראגענקיים איז זייער ווערמפול און באדארף בריינגען צו פעולות מובות אין היזוק התורה והמצות און אהבה ישראל אז מען זאל זוכן העלפן א אידן בכלל און א בן בני תורה בפרס.

ידידי יקירי הרה"ג העכם האם מיר דערציילם אין אייער נאמען די פולע גומע זאכן אין שמירת היהדות וואס עם בריינגם בעזה"י אייער גומע הילף וואס מען רעם אויף דער ראליא.

עס האם מיך זייער געפריים צו הערן די בשורה מובה וואס איר האם בעזרת השם יתברך זוכה געווען אויפצומאן אזא גרויסע זאך משכן אז אידן מענער פרויען און קינדער זאלן הערן א התעוררות ווארם אז מען זאל זיין שומרי מצוה.

עס איז זייער נויטיג אז מען זאל בעזרתו יתברך מאכן א געוויסע פאסענדע צייט אין וואך זואס ידידי הלמידי היקר הרה"ג העכט זאל ריידין אויף דער ראדיא אז מען זאל הערן אין מערערע ערטער אין לאנד און מאכן באקאנט דורך פערשידענע ארטיקע צייטונגן פון דעם.

איר ידידי היקר האם באמת א גרוימן זכות וואם איר האם דאם ערמעגליכם.

ידידינו הרה"ג העכם האסבמיר דערציילם די גומע פירונג פון אייערע ליבע קינדער יחיו וואס עם האם מיך זייער געפריים השם יהברך זאל אייך מים אייער פרוי החי' צון קינדער יחיו באגליקן אין געזונם, גומע שידוכים נחת אין אלעס ופרנסה בהרחבה גדולה איר און אייער פרוי תחי' זאלם אפולע גומע זאכן מאן.

ידידו הדו"ש ומברכם

wind that there are

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהן יש לציין לאות יו״ד OF LUBAWITZ ליובאווימש בהחתימה של אדמו״ר הריי״צ 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919 שנכתב בכתב אשורי - החל ב"ה.כ"ה ניסן חש"מ. ברוקלין. מבסימכות ליו״ד שבט תש״ט. שנה לפני ההסתלקות. ידידי הנכבר והכי נעלה וו"ח אי"א מוה"ר יוסף שידאבינסאן ראה אג"ק הריי"צ ח"י עמ') שלום וברכה! שלום וברכה! ידידי חלמידי הרח"ג וו"ח אי"א מוה"ר שלמה זלמן שלים"א העכם כוחב לי אודות סיועו של ידידי שי' בסידור המע"ג מהנחי כנסיות דמחנם המ' למר מארגענסוי לטובח אנ"ש הפליטים ד' עליהם יחיו חודה וברכה לידידי שי' בעד זה והשי"ת יחזק את בריאוחו ובריאות בני כיתו יחיו ויתן לו פרנסה סובה בהרחבה 6 והתוועדות ש״פ וארא תשי״א) ידידו הדו"ש ומברכו -16CINI20-NIRED **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ ליובאווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה.ראש חדש סיון תש"ם. ברוקלין. ידידי הנכבד והכי נעלה וו"ח אי"א מוה"ר יוסף שי ראבינסאן ורעיתו הכבודה מרת רחל תחי . - 1 שלום וברכה! אין ענמפער אויף אייער שרייבן פון כ"ז אייר. עס פריים מיר זייער פון אייער כשורה סוכה וועגן די תנאים פון אייער זון מר ישראל שי מזל סוב מזל סוב השם יתברך זאל געכן עם זאל זיין בשעה סובה ומוצלחת בגשמיות וברוחניות. וריבו הבוא לא בנש בנשאיות וברוחניאת 16

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ ליובאווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה,ו' תמוז תש"ט. ברוקלין. ידידי הנכבד װ״ת אי״א מוה״ר יוסף שי' ראָבּינסאָן. שלום וברכה! שלום וברכה! נכון הגיעני שילוחו על ידי ידידנו הנכבד וו"ח אי"א מוה"ר יעקב שי' כ"ץ הסך מאה שקלים להקופה של צדקה שעל דעתי, תודה וברכה בעד זה וישתדל לעורר את מכיריו ומיודעיו להשתחף בזה בסכומים הגונים לקופת הצדקה שעל דעתי, והשי"ח ישפיע לו שפע ברכה בפרנסה טובה בהרחבה בושמיום וררוחיים בגשמיות וברוחניות. ידידו הדו"ש ומברכו כל אוב ובתואי NUNIDI MILED **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהו OF LUBAWITZ ליובצווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה,י"א אלול תש"ט ברוקלין. אל הנכבד מר ישראל זלמן שיי וב"ג הכבודה מרת עליזה תחי שלום וברכה! ליום חגיגת כלולתם, הנני בזה לברכם בברכת מז"ט, מז"ט יתן השי"ת ותהי' החתונה בשעה טובה ומוצלחת ויסתדרו בסדר חיים טובים ומאושרים בפרנסה מובה בהרחבה ויבנו בית בישראל על יסודי התורה והמצוה. המברכם -nl-in1-21-Ning22 17

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו . RABBI J. SCHNEERSOHN יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ ליוכאווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה,כ"ז אלול תש"ט ברוקלין. ידידי הנעלה והכי נכבד ח"ח אי"א מוה"ר יוסף שי ראבינסאן שלום וברכה! שלום וברכה! לקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,הנני בזה לברך אותו ואת רעיתו הכבודה ואת ילידיהם יחיו בתוך כללות אנ"ש וכלל אחב"י ד' עליהם יחיו בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה. ידידו הדו"ם ואבסצ בע בזב -1/14/201-10/m RD **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ ליובאווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13. N. Y. SLOCUM 6-2919 בייה, ערייה תשיש. ברוקלין ידידי:הנכבד והכי נעלה רויה אייא מרהייר יוטף שי' ראבינסאן שלום וברכה! לקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה לברך אותו ואת בני ביתו יחיו בברכת כתיבה וחתיסה שובה לשנה שובה וסתוקה בגשסיות וברוחניות. ידידו הדויש ומברכם בגשאת וברוחזילה 18

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ ליובצווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. SLOCUM 6-2919 ב"ה,יו"ר מ"ח תש"י ברוקלין. ידידי הכי נעלה והנכבד וו"ח אי"א מוה"ר יוסף שי שלום וברכה! שלום וברכה: במענה על מכתבו,השי"ת יחזק את בריאותו ובריאות ב"ב יחיו ויתן לו פרמסה טובה בהרחבה גדולה שיוכל לשלם כל חובותיו ויצליחו בכל עניניו הכלליים ובעניניו הפרטיים בהצלחה מופלגה. שילוחו לקופת הצרקה שעל רעתי בסך מאה שקל נכון הגיעני והשי"ת יצליחו. ידידו הדו"ש ומברכם KINNODING(MELD **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ ליובמווימש 770 EASTERN PARKWAY n BROOKLYN 13, N. Y. ב"ה,כ"ב מ"ח תש"י ברוקלין SLOCUM 6-2919 ירידי הנעלה והכי נכבד וו"ח אי"א מוה"ר יוסף שי ראָבינסאָן שלום וברכה! שלום וברנה: במענה על הידיעה אודות עניני עסקיו בודאי קיבל ידידי מכתבי אליו בברכות מתאימות לפי עניניו והשי"ת ימלאם כאמור ועל להבא יכתוב ישר אלי ויודיעני על ידי ידידי הנעלה הר' יעקב שי' כץ והנני מחכה לידיעותיו הטובות. הדו ש ומברכו לה צי היצוג איו NUMBER OF CLUMIN D 19

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסף יצחק שניאורסאהן OF LUBAWITZ ליובצווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. כ"ה.ז' ככלו חש"י SLOCUM 6-2919 ברוקלין. ידידי הנעלה והכי נככד וו"ח אי"א מוה"ר נוסף שי שלום וברכה! במענה על כתבו מא' לחדש זה במענה על כתבו מא' לחדש זה הנני בזה לברכם בברכה מז"ם יתן השי"ת' שיהי' בנדא מבא ותהי' החתונה בשעה מובה ומוצלחת וידידי ורעיהו הכבודה חחי' יקבלו מהם רוב נחת בגשם וברוח מתוך בריאות השלמה ו∉רנסה טובה בהרחבה ויעזרהו להביא כ∉ועל כהקדם את הכטחותיו הטוכות בעד מוסדותי הקי שילוחו בסך מאה שקל לקופת הצדקה שעל דעחי נכון הגיעני והשי״ת יצליחו. ידידו הדו"ש ומברכם בלשוב JEBIR ELANALANGIA **RABBI J. SCHNEERSOHN** יוסה יצחק שניאורסאהו OF LUBAWITZ ליוכמווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. ב"ה,כ' כסלו חש"י SLOCUM 6-2919 ברוקלין. ידידי הנעלה והכי נכבד וו"ח אי"א מוה"ר יוסף שי ראבינסאן שלום וברכה! שלום וברכהן במענה על כתכן על אודות זמן הנכלת חתונת בנם הנכבד שי' למז"ם אם אפשר נכון לקבוע על יום א' ב' אדר למז"ם ויעזור השי"ה אשר בכל עת שיגביל ידידי תהי' החתונה למז"פסוב בגשמיות וברוחניות. ידידו הדו"ש ומברכם בבעול 20

אגרות כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

מכתב מיום כ״ו טבת תשי״ב, נדפס באג״ק ח״ה עמ׳ קסח. ליד החתימה הוסיף הרבי בכי״ק: איר זאלט בקרוב אנזאגן אז איר מאכט גוטע געשעפטן.

MENACHEM M. SCHNEERSON Office Address: avitch, 770 EASTERN PARKWAY

BROOKLYN 13, N. Y. HYacinth 3-9250

ב"ה. י"א ביסן ה'תיש"א ברוקלין

הווייה איייא נויינ וכוי ה מוהייר יוסף שיי

שלום וברכה:

מנחם מענדל שניאורסאהן

לכבוד תג הפסה, זמן חירותנו, הבא עליכו ועל כל

ישראל לטובה, שיק איך אייך מיינע בעסטע וואונשן פאר א כשרן און פרייליכן פסה.

יעדן יאר בא זמן חירותנו, דארף יעדער איד דורכלעבן און אויפלעבן דעם אידיסן מיין פון זמן חירותנו, וואס די כוונה פנימית דערפון איז געווען – בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את הא' על ההר הזה: מתן תורה. און די ווירקונג דערפון דארף זיך פילן אין מאג סעגליכן לעבען א גאנץ יאר, בלימרד התורה וקיום המצוות בכלל, און מיס א סיפן אחריות

געפיל פאר חינוך הכסר בפרט, וואס קינדער זיינען געווען און זיינען תסיד די גאראנטיע פאר דעם קיום און אמת ץ חירות פוז אונזער פאלק.

וואס אאפי אייני איינים שיאי ? בברכת חג כשר ושמח לו ולבייב שי

מנחם מענדל שניאורסאהן

ב"ה, כ"ו טבת ה'תשי"ב ברוקלין, נ.י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Office Address: Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

הווייח איייא נוייב עוסק בצרכי צהבור וכו' פוייה יוסף סי'

שלום וברכה:

איך האב באקופען די טשעקס פאר יכחנה ישראליי וואס איר האט איבערגעלאזן פאר אייער צוריקפארן, ככלא זיין און אנצוהאלטן אייער גוטן כנהג.

אויסער די מעשה הצדקה פון דער השתתפות אין דער בריישער און אלזיישיקער ארבעט פון "סחנה ישראל", וואס כל המרכה הרי זה משובח, און אויסער דער מעלה פון ניט פארקלענערן די מאס צדקה וואס מ'איז געווען געוואוינט צו געבן פריער, וואס די גרויסקייט דערפון איז איבעריק צו אונטערשטרייכן,

שאץ איך ספעציעל אפ אייער איצטיקע פעולה טובה וויסנדיק דעם נסיון וועלכן איר האט דערביי זינער גע-האט – לויט דעם ווי איר זעט אן אייער פצב אין איצטיקן מאמענט.

וואס שווערער דער נסיון, אלק שטארקער דארף זיין די סדה פון אתכפיא (באצווינגען זיך בייצוקוסען נסיונות). אויסער דער גרויסער סצוה וואס איז דערביי פארבונדן, ווירקט די פעולה פון אתכפיא אויף דער אויסבעסערונג און אויסאיילונג פון דעם "זייף". די סדה פון אתכפיא איז זייער טייער ביים אויבערשטן און עפנט אויסערגעוויינ-ליכע צנורות טכשיך צו זיין ברכה והצלחה בגשפיות וברות-בית.

בברכה איר צאיל רברור אוצאען איל איר צאפט עוויץ אינאען איל איר צאפט עוויץ אינאען איל איר אוילי איני איניען געווין געוויען

> מכתב מיום י״א ניסן תשי״א, נדפס באג״ק ח״ד עמ׳ רמד. נוסח דומה נשלח לכמה. ליד החתימה הוסיף הרבי בכי״ק: **וואס מאכט אייער אייניקל** שיחי״.

מנחם מענדל שניאורסאהן "ב 77 ג' חנוכוו תשי"ב ברוקלין, נ.י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Office Address: Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

הוו״ח אי״א נו״נ עוסק בצרכי ציבור וכו מו״ה יוסף שי

שלום וברכה:

זײענדיק אויפן אהל פון כ״ק מו״ח אדמו״ר זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע י״מ כחלו, האָט מיר זײער געפרײט צו באקומען די ידיעה װאָס הרחמ״א שי חאדאקאת האָט פון אײך באקומען טעלעפאָניש, אז איר האָט מָסכים געװען אָנצו**האל**טן די װעכנטלעכע חמיכוח האָט מָסכים געװען אָנצו**האל**טן די װעכנטלעכע חמיכוח האָט מָסכים געװען אין דער כומע פון 50 דאלער א װאָך.

זיכער האָט מען אײך פון דער מזכירות מיט־ געטײלט דעם דאטום פון אײער לעצטע צאָלונג אויף דעם חשבון, כדי איר זאָלט קענען פאָרזעצן צו שיקן אײערע בײשטײערונגען רעגלמעסיק עם זאָל זײן א דבר בעחו.

השי״ת וועט אייך זיכער באגליקן אין אייערע ענינים בכלל ובפרט, בטוב גשמי ורוחני. ובברכת חנוכה אליה אייערע

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן Lubavitch 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. י"א שבט, ה'תשי"ב ב״ה. HYacinth 3-9250 ברוקלין, נ.י. הוו"ת אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור זכו' מו"ה יוסף שיי שלוםוברכה: בהמשך צו אונזער מעלעפאנישן געשפרעך, פעלט אין דער רשימה וואס איר האט צוגעשיקט די פאלגנרע: מרבז לעניני הינוך . קאָמיםי פּאָר פּאָרטעהאנם אָװ דזשואיש עדוקיישאָן ביקור הולים עזרת יתומים הכנסת כלה לשכת חשאין. ועל כלם פעלם אויך די מוסדות אחלי יוסף יצחק ליוב חימש", אונזער נעץ מוסדות אין צפון אפריקע חאס צילם שוין ב"ה ארום <u>35 מוסדות</u>, חי אויך די ישיבה אהלי יוסף יצחק ליובאויםש" אין מעלבארן, א<u>זיסטראליע</u>, און א גאנצע נעץ מוסדות חאס מיר גייען בעזרת השי ת גרינדן אין ארץ ישראל. צוליב זייער חיכטיקיים, קענען זיי אבער נים קומען אין אן אלגעמיינעי קשסע, און דארפן זייו א **גאסע** פאר זיך. זיין א ק**אסע** פאר זיך. בפ"ש וברכה RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן Lubavitch ליובאווימש 770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y. 770 איסטערן פארקוויי HYacinth 3-9250 ברוקלין נ. י. ביה, ג׳ סיון השייב ברוקלין הוויה אייא נוינ עוסק בציצ וכוי מוהייר יוכף שיי שלום וברכה! אלם צוגאָב צו דעם וואָס איך האָב גערעט מיט אייך אין טעלעפאָן, וויל איך אויך שיקען מיין ברכה שריפטליך, אז איר און איערע בני בית שיהיו,זאלט האבען א פריליכען יום מוב שבועות,און הצלחה אין אלע איערע ענינים בגשמיות וברותניות, און השם יתברך זאל אייך העלפען אז פון היינט אן און וויטער, זאלט איר קענען פארטזעצען אייער צדקה ארבעט אין א גרעסערער מאס ווי ביז יעצט,אבער דאָס זאָל זיין מיט מנוחת הנפש ומנוחת הגוף. איך שיק אייך די ברכה =אין דעם נוסח ווי מיין אין שין אין זי בוכה אין עם נושה אין אין שבועות שווער כייק אדמויר פלעגם בענטשן או שבועות אז מיר אלע בתוך כלל ישראל זאלע זוכה זיע לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות 23

מנחם מענדל שניאורסאהו

ליובאווימש

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין נ. י.

770 EASTERN PARKWAY BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch

> ביה, א' אלול תשייב ברוקלין.

הוויה אייא נוינ עוסק בציצ וכוי מוהיר יוסף שיי

שלום וברכה!

איך האב באקומען אייער בריף פון ב' ראה,און זיכער אז אין צווישען צים האָם איר שוין באקומען די םשעקס פון דער הלואָה און, האָפענטליך,אז אלעס וועט זיין אין אָרדענונג,און השיית זאָל געבען עס זאָל זיין מיט הצלחה.

וועגען דעם וואס איר שרייבט וועגען פאַרטנערשיפ,איז,זעלבסט פארשטענדליך, אז א שותף דארף האבען עפעם א דיעה, און דעריבער האב איך רידענדיק מים איך אין טעלעפאן, פארגעשלאגען איך, אז לוים מין מינונג, בכדי איר זאל נים זיין צומראָגען און פאריאָגם פון די געשעפסט זאכען, דארפט איר אינפירען לפחות א ביסעל סדר אין געשעפט,און צו דעם דארפטען האָבען לפחות צווי קעפ,וואָס טובים השנים מן האחד,און דעריבער איז געווען מין פארשלאג, וועלכען איך ווידערהאל דא, אז איר זאלם נעמען אויף זיך, אז די קומענדע דרי הדשים זאלמ איר נימשריבען קיינע משעקם,נימ קיין הלוא משעקם און נימ קיין צדקה משעקם,אן א פריערדיקער בארמונג מימ ידידנו הוויה אייא נוינ עוסק בציצ מויימ באמונה וכן? מוהיר יעקב שיי הכהן כייץ, וואס לוימ ווי איר האמ מיר דערציילמ,דערציילמאים סי ווי סי וועגען אייערע נטששפמטו און ראראמ זיד מימ עם אפמטר און ער הטלפמ אייד ארוים אויד געשעפטען,און באראם זיך מים עם אפטער,און ער העלפם אייך ארוים אויך אין א איינגע צים און חיסענדיק אויף חיפיל מר כייץ שי' איז א בעל סוד -רעכען איך,אז דער פארשלאג קען אייך בריינגען נאר נוצען אין פילע פרטים חען ער חיסען גענוי איער צושטאנד און אויב אפילו,חי איר האם מיר געזאָגם אין מעלעפּאָן אז איר חעם מוזען שרײבען משעקס װעם =אויב דאָס איז אזוי= מר כײץ מסכים זײן אויף דעם און װי געזאָגם אז מר כײץ שיי איז אַ בעל סוד װעם קײנער פון דעם װיסען אָן אײער רשות.

איך ווידערהאל נאך אמאל,אז,אפילו ווען נים די פראגע פון פארמנערשיפ,איז דורפאוים נוימיג צו מאן דאס,ביז עם וועם געבראכם ווערען ארדענונג אין די טשעקם וואָס איר האט געשריבען.און בפרט,אז עס איז דא א טראכם וועגען פארטנערשיפ,גים דאס מיר די שטארקים אויף צו בעשטיין און ווידערהאלען מערערע מאל מיין געזאגטען פארשלאג.

איך האף,אז אויב איר וועם נאָר אינשטימען אויף מיין פארשלאג וועם מר כיץ שי' נים רעכענען זיך מים זיין טרחה און צים וואָם עם איז פארבונדען מים דעם,צוליב דער מובה פון די אלע ענינים,און השיית זאָל

געבען הצלחה אין אלעם,

בברכת כתיבה וחתימה מובה -האחפה)דשורות צודות BBOOK.X

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו ראָבינסקן = שיקאגא RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן Lubavitch ליובאווימש 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N.Y. 770 איסטערן פאַרקוויי ברוקלין, נ. י. HYacinth 3-9250 ביה. יאי אלול תשייד החיית אייא נויינ עוסק בציצ ברוקלין מוהיר יוסף שיי שלום וברכה! נאכן לאנגען איבעררים, בין איך געווען צופרידען צו באקומען איער בריף פון יום ג',אין וועלכען איר שריבמ וועגען די פערשידענע שוועריקימן ווּאָס איר האם אין געשעפם, און זיכער וועם השיית העלפען-אויב מען וועם נאָר א גײן אין דעם דרך הישר וועם דאָס זײן בהצלחה,סי בגשמיות און סי ברוהניות, און צו ממלא זײן משמלות לבבו למובה,אין מאָן צדקה וחסד ווי עס פאָדערם זיך. און אין די טעג פון חדש אלול הדש הרחמים, אכן לויט ווי רבנו הזקן שרייבט (אין לקויית פי ראה דף לבי עייב) האט יעדערער א צומריט צו דעם מלך מלכי המלכים הקבייה און ער ברוך הוא נעמט אויף יעדערן בסבר פנים יפות, זאל אזוי אויך זיין מיט אייערע בקשות און איר מים אייערע אלע זאלט האָבען א כתיבה וחתימה מובה בגשמיות וברוחניות. בברכת כוחיים) 25

ראבינסאן= שיקאגא

מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאווימש

> איסטערז פאַרקוויי 770 ברוקליז, נ. י.

בייה. כא אלול תשטייו ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

הוויה אייא נוינ עוסק בצייצ סוה' יוסף שי'

שלום וברכה!

נאך א איבערריים פון שווייגען,בין איך געווען צרפרידען צו באקומען אייער בריף מיום הראשון,און זעלבסט פארשטענדליך,אז בא געלעגענהייטן בין איך מזכיר אייך אויף דעם ציון הק' פון מיין שווער כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע צו דעם וואס איר באדארפט בגשמיות וברוחניות,און בפרט,אז איר האש זוכה געווען צו געבענטשט ווערען פון עם אליין אין פילע ענינים און צווישן זיי אויך אין ענינים פון פרנסה,און לויט ווי איך האב שוין אייך געזאגט סערערע מאל,פארקרימט זיך דאס-וויילע איר זוכט ניט פרנסה,נאר הלוואות. סערערע מאל,פארקרימט זיך דאס-וויילע איר זוכט ניט פרנסה,נאר הלוואות סערערע מיד אין ענינים פון דעם בייעם קומענדען יאר הבא עלינו לטובה און פון דער הכנה צום נייעם יאר וועלכע הויבט זיך אן פון ר"ח אלול,זאלש זיך ענדערען אין דעם,זאס הייסט אז איר זאלט האבען פרנסה בהרחבה,און זאלט קענען טאן צרקה אין דעם,דאס הייסט אז איר זאלט האבען פרנסה בהרחבה,און זאלט קענען טאן צרקה לויט אייער הארץ פארלאנג,און דוקא אויף גוטע ענינים,וועלכע די תורה הק'

זיכער היש איר אפ די תקנה צו זאגען דעם יום תהלים =ווי דער תהלים איז פארטיילש אויף די שעג פון חדש= יעדער פאל נאכן דאוונען אין דער פריה,און פארן דאוונען אין די וואכען שעג גיש איר א צוויי דריי סענש אין א צדקה פושקע,וסה טוב-אויף צדקה בחשאי.

לוים אייער בקשה וועל איך סזכיר זיין די אלע וועלכע איר דערסאנט אין אייער בריף אויף דעם ציון הק' פון כייק סוייה אדסוייר זצוקללהייה נבגיים זייע,און השיית זאל העלפען איר זאלם קענען אנזאגען גוטע בשורות אריך ורעיען בברכה לפרנסה ולכתיבה וחתיסה טובה איסתרסר ל

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו MANP 14 מנחם מענדל שניאורסאהן RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch ליובאווימש 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. 770 איסטערן פארקוויי HYacinth 3-9250 ברוקלין ג. י. ביה.ערב ראש השנה,ה'תשמייו. ברוקלין,נ.י. הוויה אייא נויינ עוסק בציצ מוהיר יוסף שיי שלום וברכה! ע"י הרה"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכוי מוה"ר שלמה זלמן שיי העכט,קבלתי הפיינ שלו,וקראָתיו היום =ערב רייה= על הציון הק׳ של כייק מוייח אדמוייר זצוקללהיה נבגים זייע. ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו,ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות. 827 PAG 27

מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאוויטש

> 770 איסטערן פארקוויי ברוקליז, נ.י.

ב"ה.יב" כסלו תסט"ז ברוקלין

הרר"ה אי"א נר"נ ערסק בצ"צ מוה' יוסף שי

ראבינסאן- שיקאנא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

שלום וברכה!

נאך א לאנגען איבעררייס בין איך געווען צופרידען צו באקומען אייער בריף פון יום ד׳ ויצא,ויהי רצון אז די קומענדע בריף זאלן זיין געשריבען ניט נאר מיט מער בטחון אויף דער צוקונפט נאר אויך מיט גוטע

בשורות וועגען דער געגענווארט,און אזוי ווי מיר געפינען זיך איצטער אין דעם חדש כסלו צווישען יו"ד און י"ט כסלו די טעג פון גאולה און נסים און אין גיכען אויך די חנוכה טעג, און לויט דעם נוסח וואס מיר זאגען שעשה נסים לאבותנו בימים ההם בזמן הזה, זאלן טאקע בזמן הזה ממש אויך זעהען נפלאות השם בטוב הנראה והנגלה ,און מקכה און מצלית זיין אונז צו אויסניצן אלץ וואס השם יתברך גיט אין א גוטען אופן בגשמיות וברותניות גם יחד.

געוויס האט איר באקומען א גבוס פון דאנען דורך די שלוחים הרבנים שליט"א,און אויך האט זיך משתתף געווען אין דער התועדות מיט זיי און וועט זיך משתתף זיין בפרט אין דער התועדות פון יט׳ כסלו,און השי"ת זאל אייך מצליח זיין צו ממשיך די שמחה על כל השנה כולה.

בברכה איססו

מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאווימש

> איסטערן פּאַרקוויי 770 ברוקלין, נ.י.

ב"ה.סו" שבט תשט"ו ריקלין.

שלום וברכה!

הרו"ת אי"א נו"נ כו' מוה' יוסף שי

ראבינסאן-שי קאנא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch

> 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y.

> > HYacinth 3-9250

נאך א ליינגערען איבעררייס -און חאטש איך פרעג זיך און באקום פון צייט צר צייט גרוסען פון אייך- בין איך געווען צרפרידען צר באקוםען אייער בריף געשריבען פון דינסטאג,און בעת רצון בין איך מזכיר דייך און אייערע בני ביתשאויף דעם ציון הק' פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע,און לויט ווי איר שרייבט,צו אייגענער פרנסה און ניט אויף די זאך פון הלוואות,

און עס וואלט געווען אגלייכע זאך, אטע לעדער וואכען טאג פאר'ן דאוונען,אריינגעבען –בלי נדר – 195 איך סענט אין א צדקה פושקע,וואס דאס וועט צואיילען ברכת השי"ת בפרנסה בהרחבה,און לויט ווי געזאגט אויבען–צו מסיח דעת פון הלואות אפילו ווען זיי זיינען אויף גוטע באדינגונגען.

בייגעלייגט איז דאת פרן די אסטן אטר לעצטען ערשינענע, וואס זיכער וועט דאס אייך אינטערעטירען.

בברכה לפרנסה ולבסורות סובות

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו רבינסון-שיקאגא RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן Lubavitch ליובאווימש 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. איסטערן פאַרקוויי 770 ברוקלין, נ. י. HYacinth 3-9250 ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ח ברוקלין, נ. י. הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה יוסף שי שלום וברכה! يو لموج). ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברותניות. XU? בברכה) רבינסון-שיקאגא RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן Lubavitch ליובאווימש 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. 770 איסטערן פאַרקוויי ברוקלין, נ.י. HYacinth 3-9250 ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ז ברוקליז, ניי. הוו"ח אי"א נו"נ הוו"ח אי אי אי דיוסף עוסק בצ"צ מו"ה יוסף שי שלום וברכה! לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות בברכה ב (פה ו) השא tond 30

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו ראָב נסאָן=שיקאגא מנחם מענדל שניאורסאהן RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON ליובאווימש Lubavitch 770 Eastern Parkway איסטערן פארקוויי 770 Brooklyn 13, N. Y. ברוקלין, נ. י. HYacinth 3-9250 ב"ה,כו' איר תשיות ברוקלין הוויח אי יא נוינ וכוי מוה׳ יוסף שיי שלום וברכה: מיהאם מיר איבערגעגעבען די מעלעפאנישע ידיעת איערע, בהנוגע די פארהאנדלונגען וועגען דעם נייעם פלאץ, ובעת רצון װעל איך מזכיר זײן אייך אויף דעם ציון הקי פון כייק מוייח אדמוייר זצוקללהייה נבגיימ זייע,צו דעם װאָם איר נויטיגט זיך בכלל, און צו הרחבת הפרנסה בפרט, און השם יתברך זאל אייך העלפען צו אנזאגען גומע בשורות, און אויך-וועגען אידישען נחת,צוזאמען מים איער פרוי תחיי, פון קינדער און קינדם קינדער-שיחיו-געזונמרהיים און גומער שמימונג, אזן געפינענדיק זיך אין דער ציים צווישען פסח,זמן חירותנו, פרייהיים פון אלע ענינים וועלכע מאכען איינג און שטערן,און דערנעהנטערנדיק זיך צו שבועות זמן מתן תורה,חרות על הלוחות איית חרות אלא חירות,זאָל אויך אייך השיית העלפען צו אנזאָגען גומע רשורות אין דאס אלץ אויבען נוסזאנמט yoor ali בברכה א 31

ראבינסאן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאווימש

דאיסטערן פּאַרקוויי 770 ברוקלין, ב. י.

ב"ה, כ"ה כמלו חשי"ם ברוקלין

הוו"ח אי"א נו"נ כו מו"ה יוסף שי

שלדם וברכה!

בנועם קבלתי הפ"ש על ידי השלוחים הנכברים הוו"ה אי"א מוקני רבני אנ"ש הרה"ב רהרה"ח וכו" הרש"ל שליט"א הלוי והר"א שליט"א,

ובעה רצון יקרא הק"ן על הציון הק' של כ"ק מו"ה אדמו"ר דצוקללה"ה נבג"מ זי"ע-בהמצטרך לו מהאים להוכן כהבו.

ויה"ך שיקוים גם בזה מענינא דיומא דימי הנוכה, דמוסיף והולך פיום ליום עד כי גדל מאד,

וכהוראת יום השמיני, זאת מנוכה - כמבואר בכ"מ ומהם בד"ה ברוך שעשה נטים ספ"ד מאדמו"ר הצ"צ.

בברכה לבשו"מן

נ.ב. צוליב א סיבה האט זיך אָפּגעהאלטען דער בריף,און אין לווישען ציט איז אנגעקומען איער בריף פון מרשהיק ויגש,אין וועלכען איר שרייבט אויך וועגען דעם זעהען אין חלום וכו׳,און פרעגט מין מינונג אין דעם.

לדעתי, איז דאָס א אנדייטונג, אז איר דארפט איינשטעלען א שיעור קבוע ספעציעל אין דעם חלק תורה, וואָס כייק מויית אדמוייר האט גערעט זיינע מאמרים ודרושים, וואָס דאָס איז דער חלק תורה פון חסידות, און אויב איר האט סזין אמי א קביעות עתים אין דעם, איז דאָס א באוויז, אז עם איז ניט גענוגענד, און דארפט צוגעבען אין דעם, זיהי רצון אז איר ז־אָלט אָנזאָגען א גוטע בשורה אויך אין דעם.

יון-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו	תשורה משמחת הנישואין טור
ראָבּ נסאָן = שי קאגא	
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. HYacinth 3-9250	מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאווימש 770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ. י.
	ביה,ה' טבת תשייכ ברוקלין

הוויח אייא נויינ עוסק בצייצ מוה' יוסף שיי

שלום וברכה!

נאָך א לײנגערן איבעררײם,בין איך געװען צופרידען צו באקלמען א גרום פון אײך דורך הװיח אייא נויינ עוסק בציצ מוה׳ יעקב שי׳ הכהן מים דאם בײגעלײגטע לכבוד חנוכה,װעלכעם איז איבערגעגעבען געװאָרען צו דער לשכת חשאין,פון װעלכעם עם װערען געשטיצם און געהאָלפען ענינים און מענשן,אָן פרסום,װאָם דאָם איז אײנע פון די העכסטע מעלות אין צדקה גופא,װאָם צדקה איז שקולה כנגד כל המצות,

ויהי רצון אז מתוך מנוחה שמחה ומוב לבב,זאלמ איר צוגעבען אין ענינים פון תורה ומצות,האָבען א קביעות אין לימוד תורה,און פארשמענדליך אויך אין לימוד תורת החסידות,וואָם דאָם וועם גרינגער מאכען דעם ערפילען פון איער פארלאנג צו מרבה זיין במצות הצדקה.

ויהי רצון איך זאל זוכה צו באקומען אין גיכען פון אייך א גומע בשורה,אז אלץ ועאפט ערפילם געאגארעאן בפועל ממש,און ווי געזאגם אויבען-מתוך שמחה.

וויבאלד **איען** דערמאנם נים וועגען אייער פאמיליע שיהיו, נעם איך אן אז אלע זיינען אין גומען געזונם,ויהי רצון אז אויך ' אין דעם זאלם איר שמענדיג אנזאָגען גומע בשורךק.

בברכה לבשו "ם ל הסר לכל

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו ראבינסאן שיקאגא RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. ליובאווימש 770 איסטערן פארקוויי HYacinth 3-9250 ברוקלין, נ. י. ב"ה, כ"ם אלול תש"כ ברוקלין הוו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' יוסף שי שלום וברכה! אין ענטפער אויף אייער יריעה וועגען די תנאים פון אייער טאכטער מרת שרה הי" מיפ ב"ג סי" בשעה טובה ומוצלחה, השם יתברך זאל געבען עם זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, און צו א בניין עדי עד אויף די פונדאמעטען פון הורה ומצוה, ווי זיי ווערען באלו יכמען פון מאור שבתורה וואס דאט איז תורת און איר זאלם האבען פון זיי אמת'ע אידישע נחת. ראםינסטך -שיקאגא בברכת הזל טוב וחתימה כתי RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן מובה } Lubavitch ליובאווימש 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. דיסטערן פאַרקוויי 770 HYacinth 3-9250 ברוקלין, נ. י. ב"ה, נר ראשון דחנוכה ה'תשכ"א ברוקלין, נ.י. הוו"ח אי"א נו"נ כו מו"ה יוסף שי שלום וברכה! איך בין געווען צופרידען צו באקומען א גרוס פון אייך דורך הוו"ח אי"א נו"מ כו" הר"א סימפסון והר"ק רומאנאוו - שליט"א, וועלכע האבן אויך איבערגעגעבען אייער בקשת ברכה פ"נ, און בעת רצון וועט מען מזכיר זיין אייך און אייערע בני בית שי' אויף דעם ציון הק' פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, לויט דעם אינהאלט פון אייטר בקשה. מיר געפינען זיך דאך אין די סגולה מעגי ימי חנוכה, וואס די מצוה פון די טעג איז, אנצינדען ליכט און באלייכטען, און צוגעבען אין דעם פון מאג צו טאג, ויהי רצוך אז אזוי זאל אויך זיין אין אייערע ענינים, און זאלט אנזאגען גוטע בשורות אין פרייד און גוטען געזונד. בברכה צו א פריילקס ההההה הרכוסה ל 34

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו מנחם מענדל שניאורסאהן RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch ליובאווימש 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N.Y. 770 איסטערן פאַרקוויי ברוקלין, נ. י. HYacinth 3-9250 ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"ב ברוקלין, נ.י. הוו"ח אי"א נו"נ וכוי מוה' יוסף שיי שלום וברכתו Gerker (ariso ולקראת השנה החרשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה סובה לשנה מובה ומתוקה בגשמיות וברותניות. conor. בברכה ראבינסאן־שיקאגא RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON מנחם מענדל שניאורסאהן Lubavitch ליובאוויטש 770 Eastern Parkway Brooklyn 13, N. Y. 770 איסטערן פאַרקוויי HYacinth 3-9250 ברוקלין, נ. י. ב"ה, ט"ו טבת תשכ"א ברוקלין הוו"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה' יוסף שיי שלום וברכה! אין ענטפער אויף אייער ידיעה וועגען די קביעות פון די חתונה פון איער טאכטער מרת שרה תי' מיט ב"ג שי' ליום ג' ער"ח שבט הבע"ל, דער אויבערשטער זאל העלפען עם זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, און זיי זאלען בויען א בית בישראל בנין עדי עד, אויף די פונדאמענטען פון תורה ומצוה, ווי זיי ווערען באלויכטען פון מאור שבתורה וואם דאם איז תורת החסידות. און איר מיט איער פרויא אלען האבען פון זיי אסאך אמת ע אידישע חסידישע . חת. בברכת מזל טוב מזל טוב א Donoo 35

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו ESTERN SYMBOLS CLASS OF SERVICE DL=Day Letter his is a full-rate egram or Cable n unless its de-ed character is in-ted by a suitable FX-1201 NL=Night Letter LT=Int'l Letter Telegra VLT=Int'l Victory Ltr s is STANDARD TIME at point of origin. Time of receipt is STANDARD TIME at PA 196 1953 MAR 29 PM 7 27 YZPO48 NL PD=BK BROOKLYN NY 29= J ROBINSON= (M 657 MAXWELL ST CHGO= CHAG KOSHER VSOMEACH VCHEIRUS AMITIS BGUR= MENACHEM SCHNEERSON= THE COMPANY WILL APPRECIATE SUGGESTIONS FROM ITS PATRONS CONCERNING ITS SERVICE מברק מהרבי מי״ג ניסן תשי״ג לר׳ יוסף ראבינסאן לקראת חג הפסח חג כשר ושמח וחירות אמיתי בגו"ר. מנחם שניאורסאהן BROOKLYN, N. Y. Feb 8 19 60 No Commercial Bank of North America 1-315 260 ASTERN PARKWAY AT KINGSTON AVENUE Chesed DOLLARS Lubavitcher Student Gmilas Chesed Fund Established by Joseph Robinson נתיסדה יו"ד שבמ, ה'תשי"א נדבה של הרבי לקופה שייסד ר' יוסף 770 Eastern Parkway o Brooklyn, N. Y. 11213 36
הדפסת ה"שדי חמד"

בשנת תש"ט החלו לצאת לאור הכרכים הראשונים, אך העבודה הרבה עיכבה את הוצאת הספרים הבאים. בין כך ובין כך הסתלק אדמו"ר הריי"צ ביום י' בשבט תש"י ועול הנהגת החסידים הוטל על הרבי. סדר יומו של הרבי השתנה אפוא לחלוטין; אף על פי כן הרבי המשיך להשקיע מאמצים כדי שהסדרה תמשיך לצאת לאור עולם.

אחד המכשולים הגדולים שעמדו בדרך, הוא השגת תרומות שיכסו את עלות ההדפסה. לשם כך היו זקוקים לתרומות נכבדות.

התרומה הראשונה הגיעה עוד בטרם החלה ההדרת הספר והכנתו לדפוס. התורם היה הגביר צבי אליעזר קרויזר, שקיבל על כך מכתבי תודה מאדמו"ר הריי"צ ומהרבי.

עם התקדמות העבודה בעזרת חשובי החסידים, הגיע הרבי אל הגביר יוסף ראבינסאן, אשר לקח על עצמו לתרום סכומים נכבדים להמשך הוצאת ה״שדי חמד״.

מאורע מיוחד שקשור לכך, נרשם ביומני הימים ההם.

היה זה בערב ראש חודש סיון תש"י, הרבי נסע ל'אוהל', וכנהוג באותם ימים, נסעו עמו חסידים ותמימים רבים, ובהם גם הנדיב מר רובינסון שבאותה עת כבר תרם 25,000 דולר עבור הדפסת ה"שדי חמד". במהלך התפילות ב'אוהל' פנה הרב ישראל ג'ייקובסון, יו"ר אגודת חסידי חב"ד בארה"ב, אל מר רובינסון וביקשו שיבטיח ב'אוהל' כי הוא מקבל על עצמו להשלים את הדפסת יתר כרכי ה"שדי חמד". מר רובינסון בהתעוררות–לב ניאות לכך, והבטיח זאת כשבידו הוא אוחז את אחד מכרכי ה"שדי חמד".

בלילה, ליל ראש חודש סיון תש"י, ישב הרבי להתוועדות מיוחדת כשלצידו יושב מר רובינסון. במהלך דבריו התייחס הרבי לתרומה הנכבדה שתרם הגביר לכיסוי המשכנתא של בית חיינו. באמצע ההתוועדות פנה מר רובינסון אל הרבי וביקש שילמד בהתוועדות מתוך ספרי ה"שדי חמד". הרבי אמר כי מחבר ה"שדי חמד" היה גאון וצדיק, למרות שלא זכה להיות חסיד, ובאמת ראוי היה לקבוע התוועדות מיוחדת לרגל הופעת הספרים. הרבי הוציא מכיסו את מפתח חדרו, נתנו לתמימים ר' צבי הירש גנזבורג ע"ה, ויבלחט"א ר' יהודה לייב גרונר, והורה להם להביא מחדרו כרך אחד של ה"שדי חמד". על השאלה איזה כרך? השיב הרבי: "איזה שיעלה בידכם"...

התמימים הביאו את הספר והרבי נתנו בידי מר רובינסון וביקשו לפתוח אותו באיזה מקום שירצה ולתת לו את הספר. מר רובינסון פתח בערך 'אתרוג'. הרבי עיין מעט בספר והחל לדבר על כך שאדמו"ר הריי"צ היה קונה את האתרוג מהרב ישראל ג'ייקובסון [שעסק במכירת אתרוגים ובהתוועדות ישב לצד הרבי], ואדמו"ר הריי"צ לא הקפיד לשלם על אתרוג לפני סוכות, כפי שכותב גם ה"שדי חמד". לאחר מכן החל הרבי לבאר את הענין באריכות על פי נגלה כדרכו בקודש.

(ראה עוד במאמרו של שניאור זלמן ברגר ב'בית משיח' - "הרבי מדפיס את ה"שדי חמד".)

הנה כמה מכתבים ומסמכים בקשר להדפסת ה״שדי חמד״, שכאמור נדפסו הודות לתרומתו החשובה של ר׳ יוסף.

LINOTYPING AND 21 EAST 416 STREET PUBLISHING CO. NEW YORK 3, N. Y.	הוצאת ספרים <i>Publication Society</i> דע פאדער איז
GRamercy 5-3637 February 6, 1948	August 21, 1950
Rabbi M. Schneerschn Merkos L'Inyonei Chinuch 770 Eastern Farkway Brocklyn, N. Y. My dear Rabbi Schneerschn: As per our telephone conversation, we herewith wish to submit our estimate for the printing of "SDER CHEMED" in accordance with the following specifications: Size: 8 x 11 No. of pages: 500 No. of copies: 2,000 Stock: 50 lb. offset Price: Including binding of 1,000 copies - \$3300.00 Including binding of all 2,000 copies - \$3700.00 Me thank ya for this opportunity to offer yan our quotation on the above job. Please be assured that we shall do yaur full satisfaction as witnessed by the work which we have done for you in the past. Yours very truly, SHULSINGER BROTHERS Danuel Shulsinger SS:ESS	Mr. Joseph Robinson C/O Mr. Jacob Katz 846 West Roosevelt Road Chicago, Ill. Dear Mr. Robinson: Through our distinguished friemd, Rabbi S. A. Kazarnovsky, we have duly received your contribution of \$10, which, we under- stand, is to be considered as the first instalment of a con- tribution of \$5000 towards the last volumes of the Sedei Chemed Talmudic encyclopedia, now being readied by the printers. We trust that, since he who wishes to do a good deed is helped by G-d to accomplish it, you will be in a position to pay out the balance of \$4990 at an early date, so that your help will indeed be very timely. We thank you most heartily for your consistent interest and cooperation, and may the Almighty bless you and yours with all good, physically and spiritually. With kindest regards and sincere wishes of a kesivo vachasimo toivo,
a card a book	Rabbi M. A. Hodakovs RMAH:n
\$	

תשורה משמחת הנישואין טורין-שיינער כ״ג אד״ר תשע״ו TEL PRESIDENT 4- 0507 4- { 0507 ה"ם מרכז לעניני חנוך באבי מרכז לעניני הנוך MERKOS L'INVONEI CHINUCHIME. MERKOS L'INVONEI CHINUCHIME. CENTRAL OFFICE 770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y. CENTRAL OFFICE 770 EASTERN PARKWAY . BROOKLYN 13, N. Y. C ס ד ב"ה, ט' אדר ראשון, ה' השי"א צ ברוקלין 8 Adar I, 5711 Brooklyn, N.Y. Rabbi Kreiswirt c/o Mr. M. J. Robinson 657 Maxwell Street Chicago, Ill. כבוד הנהלת הישיבה המרכזית "תומכי תמימים" ברוקלין שלום וברכה: Dear Rabbi Kreiswirt: בזה הננו להודיע לכח"ר כי שלחנו להם אח ספר עשדי חמד" -Under separate cover we have sent you a set of nine חשעה הלקים. volumes of the SEDEI CHEMED Talmudic encyclopedia. יוסף סי"א וכו' מו"ה יוסף סי This is a gift from our distinguished friend, Mr. . 1801 -187 Joseph Robinson of your city. ומטובם לאשר למשררנו קבלת הספרים הנ"ל, וח"ה סראש. Kindly acknowledge receipt of same to this office and oblige. בכבוד וברכה With all good wishes, הרב ה.ס.א. הרקוב סנהל Sincerely yours Rabbi M. A. Hodakovs Director RMAH:n TEL PRESIDENT 4- 1814 TEL PRESIDENT 4- 1814 7"7 מרכז לעניני חנוך מרכז לעניני הנוך MERKOS L'INVONEI CHINUCH mc. MERKOS L'INVONEI CHINUCHINE. CENTRAL OFFICE 770 EASTERN PARKWAY . BROOKLYN 13, N. Y. CENTRAL OFFICE 770 EASTERN PARKWAY . BROOKLYN 13, N. Y. ב"ה, ם' אר"ר, ה' תפי"א ברוקליו 8 Adar I, 5711 February 14, 1951 Rabbi M. B. Sacks 3610 W. Douglas Blvd Chicago, Ill. הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נו"ם וכו' סהורש"ז שי' העכט שלום וברכה: Dear Rabbi Sacks: בזה הננו להוריע לכח"ר שי' כי שלחנו בחבילה מין הרח Under separate cover we have sent you a set of את ספר "שדי תמד"- תסעה חלקים. nine volumes SEDEI CHEMED Talmudic encyclopedia. "תשורה היא מאת ירידנו הנפלה והנכבר וו"ח אי א וכו This is sent to you as a gift from our distin-. סו"ה יוסף שי' ראבינסאן, בן עירו guished friend Mr. Joseph Robinson of your city. ונא לאשר קבלת המשלוח למשרדנו, וח"ח מראה. Upon receipt of the above, kindly acknowledge same to this office. במ"ש ובכבוד וברכה With all good wishes, הרב ח.מ.א. חרקוב מנהל Sincerely yours, Rabbi M. A. Hodakovs Director RMAH:n 40

יומן י"ג - ל אדר ראשון תשנ"ב

יום שני, י״ג אדר ראשון

לפנות בוקר יצא לאור (מוגה) קונטרס פורים קטן תשנ"ב, ובו מאמר ד"ה "ואתה תצוה" מש"פ תצוה, י' אד"ר תשמ"א. מספר עמודים 12, ותאריך הפתח דבר הוא: "יום א' פ' כי תשא ה'תשנ"ב".

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:35!

כשיצא מחדרו הק' לנסוע למקוה – בשעה 1:40, נתן את הסידור לחתן ובירכו, ונתן לו ולמשפחתו מטבעות לצדקה.

בצאתו למכונית אחז כ״ק אדמו״ר שליט״א את המאמר הנ״ל, ונתנו לריל״ג באומרו: ״אַזױ ווי ס־איז דאָך פורים קטן, וועט מען טיילן דעם קונטרס״ [מכיון שזה הרי פורים קטן, יחלקו את הקונטרס הזה], אח״כ המשיך ללכת קצת ואמר: ״און צוויי דאָלאַר״ [ושני דולר], והמשיך עוד קצת ואמר: ״און לעקאַח אויכעט!״ [ולעקאַח ג״כ].

מהמקוה חזר בשעה 2:45, ובינתיים עשתה לה השמועה כנפיים במהירות רבה, ונודע בכל המקומות הקרובים והרחוקים אודות חלוקת הקונטרס והלעקאַח שתתקיים הערב.

לאוהל נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 3:25, ולפני כן בירך נוסעים וחילק להם ולשאר העומדים בקרבת מקום מטבעות לצדקה. בין הנוסעים הי' ר' דוד שי' נחשון, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו שתי מטבעות ואח"כ עוד שתים – א' עבור ר' אבי שי' טאַוב וא' לתת לצדקה באה"ק.

מהאוהל חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 6:35 לערך, ובשעה 6:40 נכנס לתפילות מנחה ומעריב כשמעודד את שירת הניגון של "ויהי בימי אחשוורוש". כשעלה על הבימה לא הסתובב, אך עודד את השירה פעם אחת בחוזק. על הבימה הוכן מראש הסטנדר השני (של השיחות). יום שני, י"ג אדר ראשון

לפנות בוקר יצא לאור (מוגה) קונטרס פורים קטן תשנ"ב, בו מאמר ד"ה "ואתה תצוה" מש"פ תצוה, י' אד"ר תשמ"א.

מספר עמודים 12, ותאריך הפתח דבר הוא: "יום א' פ' כי תשא ה'תשנ"ב".

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:35!

כשיצא מחדרו הק' לנסוע למקוה – בשעה 1:40, נתן את הסידור לחתן ובירכו, ונתן לו ולמשפחתו מטבעות לצדקה.

בצאתו למכונית אחז כ"ק אדמו"ר שליט"א את המאמר הנ"ל, ונתנו לריל"ג באומרו: "אַזוי ווי ס־איז דאָך פורים קטן, וועט מען טיילן דעם קונטרס" [מכיון שזה הרי פורים קטן, יחלקו את הקונטרס הזה], אח"כ המשיך ללכת קצת ואמר: "און צוויי דאָלאַר" [ושני דולר], והמשיך עוד קצת ואמר: "און לעקאַח אויכעט!" [ולעקאַח ג"כ].

מהמקוה חזר בשעה 2:45, ובינתיים עשתה לה השמועה כנפיים במהירות רבה, ונודע בכל המקומות הקרובים והרחוקים אודות חלוקת הקונטרס והלעקאַח שתתקיים הערב.

לאוהל נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 3:25, ולפני כן בירך נוסעים וחילק להם ולשאר העומדים בקרבת מקום מטבעות לצדקה. בין הנוסעים הי' ר' דוד שי' נחשון, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו שתי מטבעות ואח"כ עוד שתים – א' עבור ר' אבי שי' טאַוב וא' לתת לצדקה באה"ק.

מהאוהל חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 6:35 לערך, ובשעה 6:40 נכנס לתפילות מנחה ומעריב כשמעודד את שירת הניגון של "ויהי בימי אחשוורוש". כשעלה על הבימה לא הסתובב, אך עודד את השירה פעם אחת בחוזק. על הבימה הוכן מראש הסטנדר השני (של השיחות).

בתפילות נכח קהל גדול שהגיע לקבלת המאמר, ביניהם רבים מאנ"ש והתמימים מערי השדה: בוסטון, ניו הייווען, וכן תלמידי ישיבת מוריסטאַון ועוד.

בקדישים הביט כ"ק אדמו"ר שליט"א במבט מיוחד על שני ילדי לאַפיין שיחיו שעמדו ליד הכותל המזרחי ואמרו קדיש, וענה אחריהם "אמן".

בסיום קדיש בתרא ניגש לסטנדר של השיחות כשעדיין ממשיך להביט על הילדים הנ״ל עד שסיימו את הקדיש, ואחרי הכרזת הגבאי פתח כ״ק אדמו״ר שליט״א באמירת שיחה: ״אַזוי איז דאָך [היות ו] פותחין בברכה ובטוב, און מ׳גייט דאָך אַריין אין [ונכנסים ל] יום שהוכפל בו ׳כי טוב׳, און דאָס [ובזה] גופא אין דער סדרה וואָס הייסט [בסדרה שנקראת] כי תשא את ראש בני ישראל״.

בשיחה דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות הקביעות בימי השבוע – יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, והקביעות בימי החודש – י"ד בחודש שבו מתחיל הענין של מילוי הלבנה. כן התייחס לחודשים הבאים: ניסן – ניסי ניסים נעשו לו ובו עתידין להיגאל (וכבפעמים הקודמות הבהיר שאין הכוונה שימתינו עד ניסן, אלא שימי חודש ניסן יהיו ממילא ימי גאולה), ואייר – ד' רגלי המרכבה.

השיחה ארכה כ-10 דקות, מהשעה 7:05 עד 7:15,

ובסיומה ירד מהבימה וניגש לשולחן חלוקת הדולרים, והחל בחלוקת קונטרס פורים קטן ה'תשנ"ב לכאו"א.

כריכת הקונטרס הוא קשה ובצבע סגול בהיר, ועליו מודפס באותיות כחולות בולטות "קונטרס פורים-קטן – תשנ"ב". לקונטרס מצורף חתיכת לעקאַח (בתוך שקית ניילון קטנה) ושני שטרות של דולר לצדקה – כל זה בתוך נרתיק פלסטיק שקוף.

לכו״כ ילדים שביקשו אודות משיח צדקנו ענה כ״ק אדמו״ר שליט״א בחיוך: ״אמן״, וכן לרבים שביקשו ברכה או שבירכו את כ״ק אדמו״ר שליט״א ענה: ״אמן״ או ״ברכה והצלחה״ וכיו״ב. לכמה מהתינוקות הניף כ״ק אדמו״ר שליט״א מולם את הקונטרס ע״מ להפנות את תשומת לבם.

לר' דוד שי' נחשון נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א עוד קונטרס באומרו: "פאַר [עבור] טאַוב". לר' גרשון בער שי' יעקבסאָהן נתן עוד קונטרס באומרו: "פאַרן צייטונג [עבור העיתון]". לר' אברהם שי' העכט חייך חיוך רחב. עבר ר' יקותיאל שי' ראַפ והציג את הרב משה שי' הגר (ראש ישיבת סערט-וזיניץ "יחל ישראל" מחיפה, אחיו של האדמו"ר מסערט-ויזניץ), וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו: "ברכה והצלחה", ויזניץ), וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו: של הטיט"א והוסיף: ויזעריך ימים על ממלכתו". כשעבר צ'אַרלי שי' עודד לעברו כ"ק אדמו"ר שליט"א בחוזק. כשעברו חתן וכלה שמתחתנים הלילה, נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכ"א מהם שני קונטרסים.

למשב"ק ר' שלום דובער שי' גאַנזבורג נתן כ״ק אדמו״ו שליט״א קונטרס נוסף. לר' י.כ. (ועוד) הנהן בראשו הק'. כשעבר ר' מרדכי שי' ריבקין, דיבר אתו כ״ק אדמו״ר שליט״א לרגעים אחדים.

במשך החלוקה הי' נראה כ״ק אדמו״ר שליט״א אויפגעלייגט [״בהתרוממות״], וחייך לרבים מהעוברים – אנשים, נשים ובפרט טף. כמו״כ עודד את השירה בשמחה רבה (בדומה למעמד ״כוס של ברכה״) ובמיוחד לעבר ילדים, ובפרט בניגונים: ״האדרת והאמונה״ בניגון המאַרש הצרפתי, ״ניעט ניעט ניקאַוואָ״, ״ופרצת״ ו״ויהי בימי אחשוורוש״.

בסיום החלוקה הכניס כ"ק אדמו"ר שליט"א קונטרס לסידורו, חילק לעוד כמה שלא קיבלו, הכניס עוד קונטרס לסידורו וחילק שוב לעוד כמה שלא קיבלו, פתח שוב את הסידור (הי' נראה שרוצה להכניס עוד א', אך) ומיד סגרו,

וכרגיל שאל האם יש עוד מי שלא קיבל.

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא מביהכ"נ בשעה 10:01 כשמעודד את השירה "יחי אדוננו מורנו ורבינו" בשמחה רכה. בדרך הגיעו עוד אנשים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הוציא את הקונטרסים מסידורו וחילקם, ואח"כ נתן הריל"ג לכ"ק אדמו"ר שליט"א עוד כמה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חילקם. בדלת היציאה

נעצר וחילק שוב לעוד כמה שהגיעו, ואז הכניס קונטרס לתוך הסידור ויצא.

מיד לאחר מכן נערכו השולחנות לחגיגת סיום הרמב"ם, כשבמרכזו אורח מאה"ק – סגן השר חה"כ ר' אליעזר שי' מזרחי.

בפתח החגיגה הוזמן ר' י.כ. ללמוד עם המסובים את המאמר הטרי שז"ע זכינו לקבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א. בטוב טעם ובהסברה בהירה ביאר, ככל שהרשה הזמן, נקודות מעניינות מהמאמר.

אחריו הוזמן המגיד שיעור בשיעורי הרמב"ם ר' שמועל שי' הבר לסיים את הלכות מעשר שני ונטע רבעי, והרב זכרי' שי' גורי הוכבד בהתחלת הלכות ביכורים.

לאחר מכן הזמין המנחה את האורח ר' אליעזר שי' מזרחי לשאת דברים. הלה פתח בענין המובא במאמר הנ"ל שדוקא

ע"י פעולת הביטול והכתיתה ("כתית") מגיעים לדרגות הכי עליונות, בחי' מאור, ולא עוד אלא ש"ויקחו אליך" – שהדבר מוסיף גם במשה רבינו עצמו. קווי הפעולה חייבים להתפרס על פני ג' השלימיות של העם, הארץ והתורה, אמר, ואסור לוותר על אף אחד מהם.

הוא סיפר על אהדה רבה בקרב הציבור היהודי בארץ ובתפוצות על עבודתו עד עתה, וכפי שהגדיר זאת א' שנפגש עמו לפני זמן בכנסת: שני דברים הכנסת לנו לראש, פוליטיקה נקי' ושלימות הארץ עם תורת ישראל. היו אסיפות ודיונים בענין שלימות הארץ, אך הצד השני ניסה משך כל זמן הדיונים משרות והצעות שונות, אך אני לא שמתי לבי לזאת ביודעי ששליחות מוטלת על כתפיי ומוטל עלי לקיימה.

הנ"ל סיים באיחול שנזכה ללמוד שוב פעם את המאמר ולהגיע לדרגה של "כתית", ובטח שעי"ז כל הפעולות יוסיפו

בסיום ההתוועדות, בסביבות השעה 1:00 בלילה, יצא

התמימים חיכו שעות ארוכות ל"קידוש לבנה" עם כ"ק אדמו"ר שליט"א, אך בשל השמים המעוננים לא התאפשר

כ״ק אדמו״ר שליט״א נכנס לתפילת שחרית בשעה

10:08. בסיום התפילה הכריז הגבאי על זמן תפילת מנחה

כשיהיו מוכנים" (ומכך הובן שכ"ק אדמו"ר שליט"א נוסע

בשעה 2:15 נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א למקוה, וכשיצא

חילק מטבעות לצדקה לאלו שעמדו שם. מהמקוה חזר

הקהל בריקוד חסידי נלהב לזירוז הגאולה תיכף ומיד ממש.

יום שלישי, י״ד אדר ראשון – פורים קטן

לא רק בנו אלא גם במשלח.

אח"כ הוזמן ר' חזקי' שי' לוי – שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א באיטליה, שנשא מילים קצרות אודות ההוראה לפועל בסיום המאמר, שעבודתנו צריכה להיות בעיקר הכוחות הגלויים, ואילו את כח המס"נ זן ומפרנס אותנו נשיא דורנו.

הדבר.

היום לאוהל).

בשעה 3:10.

לאוהל נסע בשעה 3:25, וכשיצא חילק מטבעות לצדקה לאלו שעמדו שם. מתוך המכונית נופף בידו לשלום.

מהאוהל חזר בשעה 6:15, ובשעה 6:26 נכנס לתפילות מנחה ומעריב כשמעודד את שירת הניגון של "ויהי בימי אחשוורוש".

לפני קדיש בתרא הסתובב והביט על הרמקול כסימן לאמירת שיחה. באמצע הקדיש ניגש לסטנדר השני, ולאחרי הכרזת הגבאי פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחה שארכה כ-11 דקות.

בשיחה דיבר על ענינו של שושן פורים וההוראה מזה. התוכן העמוק של השיחה נסב בענין ההפיכה לטוב; בתחילה התייחס לכך שהיום נקרא בשם **שושן** פורים, דבר המדגיש שגם בחו"ל נוהג הענין, ובהמשך ביאר שזה קשור לענין ה"אתהפכא", וכן לביאור בסמיכות "ארור המן" ל"ברוך

מרדכי", ע"ד מעלת התשובה המהפכת את היפך הטוב לטוב מיד. כן התייחס (בהתבטאו "כאן המקום להזכיר") לענין החינוך של ילדים קטנים – "חנוך לנער על פי דרכו", שבזה נעוץ ההמשך של כל ימי חייו.

במשך השיחה הזכיר את ענינו של משיח עליו נאמר "מצאתי דוד עבדי

בשמן קדשי משחתיו", והסביר את מעלת המשיחה למרות שהיא דבר חיצוני ביחד למזון שנעשה "דם ובשר" של האוכל, ולגבי "כלו כל הקיצין" אמר כי כבר את הקץ הראשון שהי' בברית בין הבתרים הקב"ה בעצמו דילג והקדים.

בסיום השיחה ירד מהבימה וחילק לכאו״א שני דולרים לצדקה.

במשך החלוקה הי' כ"ק אדמו"ר שליט"א במאור פניו, ועודד את השירה לעבר כמה מהילדים העוברים. כשעברו בני ר' שלמה שי' קונין וביקשו ברכה עבור אביהם, ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן".

בסיום החלוקה הכניס כ״ק אדמו״ר שליט״א שני דולרים לסידור, חילק לעוד כמה שלא קיבלו ואח״כ הכניס עוד שני דולרים, חילק למזכירים ויצא מביהכ״נ בשעה 7:05 כשמעודד את השירה ״פרזות תשב ירושלים״ בידו הק׳.

עד הלילה לא יצא עדיין כ״ק אדמו״ר שליט״א לקידוש לבנה, מפני שהשמים היו מעוננים.

יום רביעי, ט״ו אדר ראשון – שושן פורים קטן

הבוקר נתלו מודעות על קירות 770 וברחבי השכונה, וז״ל:

ב״ה

בהתאם למענת כ"ק אדמו"ר שליט"א ערב פורים קטן: "הזמן גרמא להרבות בשמחה ובכפליים "ששים יום" אזכיר על הציון" יתקיימו שירים וריקודים בכלי זמר כל ערב בבית רבינו החל מיום ד' שושן פורים קטן בבית רבינו 10:00 בערב עד 10:00 כיבוד קל וועד המארגן.

[מענה הנ״ל הי׳ על דו״ח האסיפה ע״ד התגלות מלך המשיח במוצש״ק פרשת יתרו ב-770 – ראה יומן התאריך הנ״ל].

היום יצאה לאור השיחה המוגהת ״משיחות ש״פ תצוה״. הפתח דבר נושא את התאריך ״פורים קטן ה'תשנ״ב״.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:05, כשמעודד את שירת הקהל בניגון של "ויהי בימי אחשוורוש" (זהו הניגון המושר לאחרונה בדרך כלל).

הש"ץ בתפילה הי' הת' משה שי' גראָנער (שהתפלל ליאָרצייט אביו ר' מרדכי אברהם ישעי' ז"ל). הוא התחיל לשיר "שיבנה ביהמ"ק" (כשהקהל הצטרף) וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בידו הק' על הסטנדר, וכן בסיום התפילה שרו "אל תירא" וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד, ואחרי התפילה שרו "אל תירא" וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד, ואחרי אך צדיקים" החל לעודד יותר בחוזק והמשיכו לשיר "כי אלקים יושיע ציון".

גם היום הודיע הגבאי אחרי התפילה על מועד תפילת מנחה "כשיהיו מוכנים" (היינו שכ"ק אדמו"ר שליט"א נוסע היום לאוהל). [זהו היום השלישי ברציפות שכ"ק אדמו"ר שליט"א נוסע לאוהל, בנוסף למנהגו לנסוע גם מחר – יום חמישי!]. אח"כ יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ בשעה 10:43 כשמעודד את השירה בניגון הנ"ל.

בשעה 2:15 נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א למקוה, וכשיצא חילק מטבעות לצדקה למזכירים ולאלו שעמדו שם. לא' מהם אמר: "ברכה והצלחה", וכן סימן בידו לשלום (כשהמטבעות בידו). מהמקוה חזר בשעה 3:10.

לאוהל נסע בשעה 3:20, וכשיצא חילק מטבעות לצדקה לעומדים שם.

מהאוהל חזר בשעה 6:35, וכשיצא מהמכונית החזיק בידו ספר "רמב"ם לעם".

בשעה 6:43 נכנס לתפילות מנחה ומעריב כשמעודד בחוזק את השירה בניגון "ויהי בימי אחשוורוש". כשעלה על הבימה עודד פ"א בחוזק, אך לא הסתובב כרגיל.

באמצע קדיש בתרא פנה לעבר הרמקול לאות על אמירת שיחה [זה הלילה השלישי ברציפות השבוע שאומר שיחה!], ובסיום הקדיש ניגש לסטנדר השני ופתח בשיחה שארכה כ-8 דקות, מהשעה 7:02 עד 7:10. רוב השיחה הי' כשעיניו הק' עצומות.

בשיחה דיבר אודות פרשת השבוע, שבראשיתה מדובר על הירידה הגדולה ביותר שאין כמוה – במעשה העגל, ובהמשך הפרשה מסופר על העלי' הבאה כתוצאה מכך – עלי' שאין כמוה. וכך גם בנוגע לגלות שעל ידה באה הגאולה – עלי' נצחית ללא הפסק כלל, ועד "יראה אל אלקים בציון".

אחרי השיחה ירד מהבימה וניגש לשולחן החלוקה, וחילק לכאו״א שני דולרים לצדקה במשך כ-8 דקות.

לכמה ילדים שביקשו אודות משיח ענה כ״ק אדמו״ר שליט״א: ״אמן״, ולכו״כ מהעוברים אמר: ״ברכה והצלחה״. לבניו של ר' שלמה שי' קונין, שביקשו ברכה עבור הספרים, ענה כ״ק אדמו״ר שליט״א: ״אמן״. כמו״כ בירך יהודי נוסף שביקש ברכה.

בסיום החלוקה הכניס כ״ק אדמו״ר שליט״א שני דולרים לסידורו, חילק לעוד כמה שלא קיבלו והכניס עוד שני דולרים, חילק לעוד כמה שלא קיבלו והכניס שוב פעם שני דולרים (פעם שלישית – שלא כרגיל כלל), ויצא מביהכ״נ בשעה 2:22 כשמעודד בידו הק׳ את השירה ״שישו ושמחו בשמחת הגאולה בעוז. טרם צאתו בירך נוסעים, וכן למעלה ליד המעלית.

הלילה בשעה 10:00 בדיוק, החלו הריקודים ברחבי ביהכ״נ ב-770 מתוך שמחה וטוב לבב. בראש הרוקדים היו

תלמידי התמימים של 770, "חובבי תורה", וכן קבוצה גדולה של תמימים שהגיעו מ"אהלי תורה". גם מקומם של קהל אנ"ש שיחיו לא נפקד, וכמו"כ הצטרפו גם קבוצות שהגיעו משכונות אחרות, ביניהם תלמידי ישיבות אחרות.

התזמורת הלהיבה את הקהל, ולמקום הובאו גם כמה בקבוקי משקה לתוספת דירבון. באמצע מעגל הריקודים עמד ר' חיים שי' הורוויץ (טאַשקענטער) – מזקני החסידים (הלה כבר עבר את שנות התשעים לאויוש"ט), והיוה דוגמה למופת של חסיד שמח ובעל רגש.

מזמן לזמן הופסקו הריקודים לרגעים ספורים ע"מ לקיים את ג' הקוים – תורה: "חזרה" משיחת הקודש של הלילה הושמעה פעם א' באידיש מפי ר' חיים שלום דובער שי' ליפסקער ופעם א' באנגלית מפי ר' שלמה שי' מאַיעסקי, עבודה: תפילה ובקשה על הגאולה, וגמ"ח: נתינת צדקה. הפסקות אלו נוצלו ג"כ לאמירת "לחיים" וטעימה קלה.

> גם לאחר שהתזמורת חדלה מלנגן בשעה 12:00 (כמתוכנן), המשיך חלק ניכר מרוקדים לרקוד ללא ליאות.

יום חמישי, ט״ז אדר ראשון

בתפילת שחרית, בקריאת התורה כיסה כ״ק אדמו״ר שליט״א בשעת אמירת חצי קדיש את ספר התורה שחלקו נשאר מגולה.

לאחר גלילת הס״ת, סימן כ״ק אדמו״ר שליט״א למגבי׳ שיהפוך את הס״ת כך שפני הספר יהיו לעבר הקהל.

בתפילה נכח האדמו"ר ממאַקאַוואַ, קרית אתא.

בצאת כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ, בירך נוסעים לדרכם.

בשעה 1:25 לערך נסע כ״ק אדמו״ר שליט״א למקוה, וחזר בשעה 2:15.

לאוהל נסע בשעה 2:35 וחזר בשעה 6:05, ובשעה נכנס לתפילות מנחה ומעריב כשמעודד את שירת הקהל בניגון "ויהי בימי אחשוורוש". כשעלה על הבימה לא הסתובב כרגיל ואף לא עודד את השירה, אך הביט לעבר הרמקול וכן הנהן בראשו לא' שנופף לעברו לשלום.

לפני קדיש בתרא הסתובב והביט על הרמקול כסימ לשיחה [זו הפעם הרביעית השבוע ברציפות!]. באמצע הקדיש ניגש לסטנדר השני, ואחרי הכרזת הגבאי פתח בשיחה שארכה כ-11 דקות כשבחלקה גדול היו עיניו הק' עצומות.

בשיחה דיבר בעיקר, כאתמול, על ההוראות שיש ללמוד מפרשת השבוע (אותה הגדיר כ״ק אדמו״ר שליט״א היום כפרשה נפלאה שכל הענינים כלולים בה. בסיום התייחס לעניני ערב שבת, והזכיר אודות המנהג להעביר את הפרשה ״שנים מקרא ואחד תרגום״ כבר בערב שבת.

בסיום השיחה ירד כ״ק אדמו״ר שליט״א מהבימה וחילק לכאו״א ג׳ דולרים לצדקה במשך כ-10 דקות.

כשעבר ר' לוי שי' חזקי' (מאיטליה) נתן לו כ"ק אדמו"ר שליט"א עוד שלושה דולרים. ילד א' נתן לכ"ק אדמו"ר שליט"א ציור גדול (שהוא צייר – כנראה). כשעבר השר ח"כ

ר' אליעזר שי' מזרחי, חייך אליו כ"ק אדמו"ר שליט"א חיוך רחב.

בסיום החלוקה הכניס כ"ק אדמו"ר שליט"א את הציור הנ"ל לסידורו, חילק לעוד כמה ואח"כ הכניס לסידורו ג' שטרות, ונטל עוד ג' שטרות והחזיקם מעל סידורו ויצא מביהכ"נ בשעה 7:02 כשמעודד את

השירה "שובה ה" בידו הק' בעוז, וכן פנה ועודד בחוזק לעבר העומדים על הבימה.

[הסופרים ומונים את האירועים ציינו הערב כי זה השבוע הרביעי בו זוכים לשפע המיוחד של לא פחות מארבע שיחות קודש בימי השבוע, והשבוע השלישי ברציפות בו חלוקת השטרות של יום חמישי היא משולשת – ג' שטרות לכאו"א].

בלילה התקיימה התוועדות חסידים וסעודת מצוה לכבוד סיום הלכות ביכורים והתחלת הלכות שמיטה ויובל ברמב"ם, והפעם בקיצור – כדי שלא לעכב את הריקודים שהתחלתם נקבעה לשעה 10:00 כאתמול.

ה"סיום" נפתח בשמיעת חזרה משיחת הק' הערב, ובהמשך סיים את ההלכות ר' יהודה שי' קעלער (מחבר ספר "מנחת יהודה וירושלים"), שהמשיך לנאום בארוכה בענינים שהזמ"ג.

אח״כ פנה הקהל השבע בגשמיות ורוחניות לריקודים בשמחה וטוב לבב.

יום שישי, טו״ב אדר ראשון

כבר בתפילת שחרית הבוקר הורגשה היטב נוכחותם של קבוצות האורחים הגדולות שהגיעו לשהות בשבת במחיצת כ״ק אדמו״ר שליט״א:

קבוצה מטורונטו (של יותר ממאה איש) בראשות השלוחים ר' ישראל שי' לנדא – מנהל המרכז לישראלים בעיר, ועמו ר' אברהם יעקב שי' שעכטער והרב שפאַלטער שי', קבוצה מקליפורני' (לוס אנג'לס) בראשות השליח ר' משה שי' בריסקי והת' שלמה שי' ביסטריצקי, קבוצה נוספת מקליפורני' (בעווערלי הילס) בראשות השליח ר' נוספת מקליפורני' (בעווערלי הילס) בראשות השליח ר' מימים הלומדים ב-770 והוריהם השלוחים בהולנד), קבוצה מאנגלי' (מביה"ס התיכון "קולדז'ש קרמל") בראשות השליח ר' רוני שי' גרינבערג, קבוצה של זוגות מניו הייווען השליח ר' רוני שי גרינבערג, קבוצה מצרפת.

חלק מהקבוצות הנ״ל היו משתתפי ״פגישה״ של צא״ח המנהולת כמו תמיד ע״י ר׳ כתריאל שי׳ קסטל ופרופ׳ יעקב שי׳ חנוכה.

לפני תפילת מנחה המתינו בג"ע התחתון שני חתנים. כשיצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מחדרו הק', שאל את הריל"ג מי מהם מתחתן ראשון, ומשנענה, נתן את הסידור לראשון ובירכו: "אויסבעטן אַלע גוטע זאַכן" [לבקש את כל הדברים הטובים] ונתן לו שני מטבעות לצדקה. גם לחברו נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א מטבעות ובירכו כנ"ל, ואח"כ אמר לכ"א מהם: "מזל טוב", וסיים לשניהם יחד: "בנין עדי עד".

כשיצא מג"ע התחתון, המשיך לחלק מטבעות לצדקה 3:15 לילדים שעמדו שם, וגם בכניסתו לביהכ"נ בשעה חילק לכל אורך הדרך. בעלותו לבימה הסתובב ועודד כרגיל את שירת הקהל בניגון של "ויהי בימי אחשוורוש".

לאחרי התפילה הכריזו קבלת שבת לשעה 6:00. בצאתו בשעה 3:30 עודד כ״ק אדמו״ר שליט״א את השירה בניגון מאַרש ר״ח כסלו, והניף את ידו הק׳ בעידוד מיוחד לקבוצת האורחים מלוס אנג׳לס שעמדו ליד פתח ביהכ״נ.

ליל שבת קודש

כ״ק אדמו״ר שליט״א נכנס לקבלת שבת בשעה 6:30.

ב״לכה דודי״ ניגן הש״ץ ר׳ שמואל מ.מ. שי׳ בוטמאַן שעבר לפני התיבה לרגל יאַרצייט אמו ע״ה) במגינת ״בך ה׳

חסיתי״ וכ״ק אדמו״ר שליט״א עודד את השירה כרגיל, ובסופו בניגון ״ווי וואָנט משיח נאַו״ – עודד באופן חזק מאוד.

הלילה אחרי התפילה התכנסו חברי הקבוצה מטורונטו לסעודת שבת במלון שבשכונה, ונשאו לפניהם דברי תורה והתעוררות חה"כ ר' אליעזר שי' מזרחי ומארגן הקבוצה ר' ישראל שי' לנדא.

יום שבת קודש פרשת כי תשא, ח״י אדר ראשון

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:20.

ב"שיבנה ביהמ"ק" עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א בחוזק שוב ושוב, וחזרו על הניגון כשלוש פעמים. "האדרת והאמונה" שרו כרגיל לאחרונה בניגון המאַרש הצרפתי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בידו הק' על הסטנדר, ובסופו המשיך לעודד במשך זמן וחזרו על הניגון פעמיים. "א-ל אדון" שרו בניגון "ויהי בימי אחשוורוש".

בדרכו לעלי' לתורה, עודד לעבר א' הילדים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס להתוועדות בשעה 1:45. בכניסתו עמדו שני גוים שחורים (שא' מהם קצין בכיר במשטרה) עם ילדיהם, שהגיעו זה עתה במיוחד מקליפורני' כדי לראות את כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכשעבר כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך אליהם ונופף להם בידו הק' לשלום.

אחרי ברכת בופה"ג ומזונות, שרו כרגיל "עס קומט שוין די גאולה" [כבר מגיעה הגאולה] וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בתנועות חזקות כו"כ פעמים, ובפרט לעבר האורחים שיחיו שעמדו בפירמידה המערבית (שבמשך כל ההתוועדות ליוו את הניגונים מתוך התלהבות גדולה). באמצע הניגון נתן חתיכת מזונות לילדי שאַרף שיחיו (גם השבת עמדו ילדי לאַפיין שיחיו סמוך לכ"ק אדמו"ר שליט"א, וכן אביהם שי' עמד בקרבת מקום).

שיחה א' ארכה כ-20 דקות, ובה דיבר על ההוראה מפרשת כי תשא הכוללת את כל סדר ההשתלשלות – מהתורה שלפני בריאת העולם ועד לגאולה האמיתית והשלימה שבסוף כל הענינים (ובעניני התורה – לוחות הראשונות, שברי הלוחות ולוחות שניות), ושצ"ל "נשיאת ראש" בכל הענינים.

אחרי השיחה שרו "כי אלקים יושיע ציון", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה מפעם לפעם בחוזק רב (וכשעודד לעבר האורחים, נוספה בשירתם התלהבות רבה).

שיחה ב' ארכה כרבע שעה, ובה דיבר אודות ההוראה מחודש אדר ש"מרבין בשמחה" ומפורים קטן שקשור עם מש"כ "מי יקום יעקב כי קטן הוא", ו"זה הקטן גדול יהיה" (שמגיעים ל"פורים גדול"), ושאין זה רק "יהיה" בלשון עתיד אלא כיון שפורים קטן כבר עבר לפני כמה ימים, הותחל כבר הענין של "גדול יהיה" בעבר.

בהמשך השיחה דיבר אודות המשך הפרשיות עד "ויקרא אל משה" באל"ף זעירא, שזה קשור עם האל"ף של דברי הימים "אדם שת אנוש" שלכמה מסורות הוא אל"ף רבתי, ובדוגמת זה יש ג"כ בעבודתו של כאו"א מישראל, וביחד עם האל"ף בינוני ושלושתן יחד – "חוט המשולש".

אחרי השיחה שרו "שובה ה". כ"ק אדמו"ר שליט"א טעם מהמזונות, ועודד את השירה בעוז ובפרט לעבר האורחים שיחיו.

שיחה ג' ארכה כמה דקות ובה הזכיר אודות חלוקת המשקה, ושהכל צ"ל קשור בענין גשמי וממילא מציע שאלו העולים מלמטה למעלה (לקבלת המשקה המשמח) יכריזו באופן שהנוכחים יקבלו חשק ("אָנכאַפן חשק") וילמדו מפעולותיהם של מכריזים, ועד שהעלי' שלהם תהי' התחלת העלי' של בני ישראל מהגלות אל הגאולה.

אחרי השיחה העמיד הריל"ג 15 בקבוקים. כ"ק אדמו"ר שליט"א מזג תחילה מכל הבקבוקים לגביעו, ואח"כ מזג מגביעו לכל בקבוק, ומהבקבוק לכוסו של המקבל.

בין המקבלים היו:

ר' פנחס שי' צימענט – עבור פתיחת בית חב"ד חדש באַרקאַנסאַו.

ר' ישראל שי' גולדשטיין – עבור דינער שיתקיים ברנצ'ו ברנרדו, קליפורניה; כ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו: "ברכה והצלחה".

ר' יוסף יצחק שי' גופין – עבור התוועדות בבית חב"ד הרטפורד.

ר' שלמה שי' איידלמאַן – עבור סמינר ״דעת״ במלון ״גלי צאַנז״ נתניה.

שני תמימים הנוסעים לשליחות לסמרקנד; כ״ק אדמו״ר שליט״א ענה להם: ״לחיים ולברכה״.

ר' ישראל שי' לנדא – עבור התוועדות בטורונטו.

ר' מנחם שי' גערליצקי – עבור סיומי הלכות ברמב"ם שיתקיימו השבוע.

סגן שר הבריאות חה״כ ר׳ אליעזר שי׳ מזרחי ועוזרו ר שמעון שי׳ כהן; הנ״ל ביקש משהו מכ״ק אדמו״ר שליט״א, וכ״ק אדמו״ר שליט״א השיב: ״ברכה והצלחה, פאַר׳ן גאַנצע [עבור כל ה] כנסת״ וחייך אליו חיוך רחב.

ר' זלמן שי' ליבעראָוו מבית חב״ד פלאַטבוש – עבור התוועדות בפלאַטבוש.

ר' ארי' אברהם שי' גוטפריד – עבור "שבתון" לעולי רוסי' שיתקיים בטורונטו.

ר' יצחק מאיר שי' הורוויץ – עבור אסיפה מטעם ארגון פר״י שתתקיים כאן בשכונה. איתו עלה ר' זלמן שי' שגלוב מהארגון הנ״ל וקיבל ״לחיים״ מכ״ק אדמו״ר שליט״א.

ר' דוד שי' ראַסקין (יו״ר צא״ח) ור' שמואל מ.מ. שי' בוטמאַן (מנהל צא״ח) – עבור ה״פגישה״.

המזכיר הריל״ג שי׳.

אחרי החלוקה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל, ועודד את השירה מפעם לפעם בחוזק רב. אח"כ הביט לעבר הש"ץ, והלה התחיל לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק" וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בתנועות חזקות ובפרט לעבר האורחים שיחיו.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות היתה קצרה יחסית, והסתיימה בשעה 3:00.

בתחילת תפילת מנחה הסתובב כ״ק אדמו״ר שליט״א והביט על הקהל לשמאלו לרגע.

לכהן שעלה לתורה נענע כ״ק אדמו״ר שליט״א בראשו. בשעת קריאת התורה, עקב כ״ק אדמו״ר שליט״א באצבעו אחרי הבעל קורא מלה במלה מתוך הסידור.

כ"ק אדמו"ר שליט"א עלה לשלישי. בשעת הגלילה נישק את הס"ת פעמיים: פעם אחת לפני הלבשת המעיל, ופעם שני' אחרי הלבשת המעיל.

ב"שים שלום" עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה כשמרים את ידו הק' מהסטנדר כמה פעמים, ואח"כ המשיך לעודד בב' ידיו הק' על הסטנדר והביט לעבר ילדי שאַרף ולאַפיין שיחיו.

בסיום התפילה המתינו שילדי לאַפּיין שיחיו יסיימו לומר קדיש, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הסתובב קצת והביט לעברם.

הכריזו תפילת מעריב לשעה 6:20, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה על מקומו, ויצא מביהכ"נ בשער

3:25 כשממשיך לעודד את השירה בשמחה רבה לכל הצדדים. בדרכו עודד את השירה לעבר ר' אליעזר שי' מזרחי, המשיך ללכת ושוב פנה ועודד לעבר הנ"ל. כן עודד במאור פנים מיוחד לעבר קבוצת אורחים שעמדה לאורך דרכו עד הגיעו לחדרו.

מוצאי שבת קודש

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת מעריב בזאַל הקטן למעלה בשעה 6:20.

בסיום התפילה הביט לעבר ילד שעמד לידו ואמר קדיש. בצאתו בירך נוסעים לדרכם בנוסח הרגיל: "פאָרט געזונטערהייט, מ׳זאָל הערן [סעו לשלום, שנשמע] בשורות טובות".

כמו״כ התקיימה מסיבת מלוה מלכה חגיגית עבור חברי הקבוצה מטורונטו. בראשיתה שמעו ״חזרה״ מפורטת מההתוועדות של שבת, ואח״כ נאם בפניהם מר עמי שי׳ פייקובסקי שסיפר על הקירובים המיוחדים להם זכה מאת כ״ק אדמו״ר שליט״א.

בהמשך ריתק ר' י.כ. את הקהל בדברים למשך שעות ארוכות. בין השאר דיבר על עצם הנסיעה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שאז מטבע הדברים נדלקת בחזקה האש היהודית, אלא שכדי שהאש תאחז בפתילה מוכרח להיות ה"שמן", ובענינינו – הרי זה הציות למבצעיו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א שע"י קיומם אנו מבטיחים קיום מתמיד ונצחי לאש היהודית.

הקהל ישב להתוועדות עד שעות הלילה המאוחרות, ולפני סיום קיבל כל אחד על הצמו החלטה טובה כמתנה לכ״ק אדמו״ר שליט״א לכבוד י״א ניסן הבעל״ט.

יום ראשון, י״ט אדר ראשון

תפילת שחרית היתה בזמן הקבוע. אחרי התפילה הכריז גבאי ר' יהושע שי' פינסון ע"ד הקמת המצבה של מרת

פעסיא לאה לאַפיין הי״ז שמתקיימת היום בשעה 12:00, ובשעה 11:00 ייצאו אוטובוסים לבית החיים (יצוין כי ביוזמת כמה מתושבי השכונה ובעידוד בד״צ השכונה, הוקם ועד מיוחד שיארגן קרן לעזרת המשפחה ועל היוזמה הי׳ מענה מיוחד מכ״ק אדמו״ר שליט״א), ועל תפילת מנחה ״כשיהיו מוכנים״.

בצאתו מביהכנ"ס (בשעה 10:37), עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה בניגון של "ויהי בימי אחשורוש". מיד אח"כ פתח קהל האורחים במעגלי ריקודים סוערים (כשהם סוחפים איתם גם את קהל המקומיים), וכך נמשך למשך שעה ארוכה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא לתפילת מנחה בגן עדן התחתון בשעה 1:20. כשיצא, נתן את הסידור לחתן ובירכו בנוסח הרגיל, והוסיף: "בשעה טובה ומוצלחת", וגם נתן לו ולבני משפחתו מטבעות לצדקה. אח"כ חילק מטבעות לצדקה לכל המתפללים בג"ע התחתון (כולל משפחת חתן בר-מצוה שהשתתפה במנין).

אחרי תפילת מנחה, סימן כ״ק אדמו״ר שליט״א למשב״ק ר׳ שלום בער שי׳ גאַנזבורג שיכנס לחדרו הק׳. לאחר שנכנס הלה, אמר לו כ״ק אדמו״ר שליט״א: **״מען האָט שוין לאַנג** קיין רעמונט ניט געמאַכט, זאָלסט דו זעהן טאָן אַלץ וואָס מ׳דאַרף און זאָלסט ניט שפאַרן קיין געלט״ [כבר זמן רב שלא שיפצו, תדאג לעשות כל מה שצריך ואל תחסוך בכסף]. הלה לא הבין ושאל היכן צריכים לשפץ, וכ״ק אדמו״ר שליט״א חזר על דבריו הק׳ (אם כי במילים אחרות). כשהלה אמר שעדיין אינו מבין היכן לשפץ, אמר לו כ״ק אדמו״ר שליט״א: ״וואָס פאַרשטייסט דו ניט, איך רייד דאָך צו דיר קלאָר!״ו [מה אינך מבין? אני הרי מדבר אליך ברור] [וראה לקמן מוצש״ק כ״ה וכ״ז אדר ראשון].

בשעה 1:50 לערך יצא כ״ק אדמו״ר שליט״א לחלוקת דולרים ונמשכה עד לשעה 6:05. בין העוברים בלטו קבוצות האורחים הגדולות שזכו ליחס מיוחד.

י) ע"פ "בקודש פנימה" עמ' 60, ויתכן שהי' זה ביום ראשון שלפנ"ז, אך הי' זה בתקופה זו עכ"פ.

בשעה 6:15 לערך נכנס כ״ק אדמו״ר שליט״א לתפילת מעריב בזאַל הקטן למעלה, ובכניסתו הסתובב והביט על השעון.

אחרי התפילה כשיצא מביהכנ"ס, עמד ר' יהודה ליב שי' זאַיאַנץ וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו: "אַ ישר כח פאַר די תניא־ס" [ישר כח עבור ספרי התניא] (הנ"ל הביא לכ"ק אדמו"ר שליט"א בחלוקת הדולרים כמה מהדורות חדשות של ספר התניא). אח"כ בירכו ואת שאר הנוסעים כרגיל.

יום שני, כ׳ אדר ראשון

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:25, ובעלותו לבימה פנה לעבר הקהל ועודד בידו הק'. אחר קריאת התורה סימן באצבעו למגבי' הספר שיסובב את פני הס"ת לעבר הקהל. כשחזר כ"ק אדמו"ר שליט"א למקומו נגע בפרוכת כפי שנוהג לאחרונה.

בצאתו מהתפילה בירך נוסעים לדרכם.

בשעה 2:00 לערך נסע כ״ק אדמו״ר שליט״א למקוה, ובצאתו חילק מטבעות לצדקה לאלו שעמדו שם. חזר כעבור כשעה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע לאוהל, לבוש במעיל, בשעה 3:15. בעמדו בחוץ ליד המכונית בירך נוסעים (ביניהם סגן השר חה"כ ר' אליעזר שי' מזרחי), וכן חילק מטבעות לצדקה לאלו שעמדו שם.

בהתיישבו במכונית נופף בידו לשלום לעומדים שם (ביניהם כמה מהתמימים).

בשעה 6:30 חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א מהאוהל, ואחרי כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב. בצאתו, עודד את השירה בניגון של "ויהי בימי אחשורוש". למעלה ליד המעלית בירך כ"ק אדמו"ר שליט"א נוסעים.

בלילה התקיימה סעודת מצוה והתוועדות חסידים לכבוד סיום הלכות שמיטה ויובל וספר זרעים והתחלת ספר עבודה והלכות בית הבחירה.

את ההתוועדות פתח המנחה ר' יקותיאל שי' ראַפ. בסיום ההלכות כובד ר' אברהם שי' מייזליש, ובסיימו את ההלכות דיבר בהתעוררות על ההשפיעה הכבירה והכוחות העצומים שממשיך בנו כ"ק אדמו"ר שליט"א לקראת הגאולה הקריבה ובאה. בין הדברים אמר שבימינו זוכים אנו שרבים נמנים על אותו "שבט לוי" שנדבה רוחו אותו, ובזמן שירד מרע"ה מההר היו שם היחידים שנותרו עמו, ועתה החל קיום הייעוד של "נהרו אליו כל הגוים". כמו"כ דיבר על הגישה שצריכה

להיות בציפי' והייחול לביאת המשיח – מיהו אותו משיח אליו אנו מצפים? האם המשיח הפרטי שיביא עמו הנאות גשמיות או רוחניות בבחי' "קרבת אלקים **לי** טוב", או המשיח שבהתגלותו יעביר את רוח וגו' ומלאה הארץ דעה את ה'.

בפתיחת ספר עבודה כובד ר' יהודה שי' קעלער, ובסיום דבריו פצח הקהל בשיר וזמרה "שיבנה בית המקדש..." ואח"כ המשיכו-הסבו בהתוועדות יחד זמן מה.

יום שלישי, כ״א אדר ראשון

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 9:58. בסיום התפילה הכריז הגבאי זמן תפילת מנחה לשעה 3:15 כרגיל, אבל אחרי התפילה נודע שכ"ק אדמו"ר שליט"א ייסע היום לאוהל.

בשעה 1:15 לערך נסע כ״ק אדמו״ר שליט״א למקוה. כשיצא, נתן מטבע לצדקה לא׳ מהפועלים של הבני׳ שעבדו ביציקת בטון ליד מקום חניית הרכב (הפועל שלא הבין מה הכוונה, קיבל את הסבר המזכיר). לאחר שנכנס לרכב, נופף לשלום לעבר הפועלים. חזר מהמקוה כעבור שעה לערך.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע לאוהל בשעה 2:35, ולפני שיצא נתן את הסידור לחתן הת' יוסף יצחק (בר"א) שי' מייזליש ובירכו ואת בני משפחתו וגם נתן להם מטבעות לצדקה. כשיצא, חילק מטבעות לצדקה לאלו שעמדו שם.

כ"ק אדמו"ר שליט"א חזר מהאוהל בשעה 6:20, ובידו הק' ספר "רמב"ם לעם". כעבור כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב, וכשעלה על הבימה לא הסתובב לעבר הקהל ולא עודד את השירה.

אחרי התפילה עמדו ליד המעלית למעלה החו"כ מייזליש שיחיו ומשפחותיהם. כשיצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מהמעלית בירכם בחיוך ובפנים מאירות: "מזל טוב, מזל טוב, מזל טוב".

כבכל יום שלישי, התקיים גם הלילה בשעה 9:00 שיעור ע״י ר׳ י.כ. הפעם נמסר השיעור על ההדרן שי״ל לקראת כ״ב שבט, ומספר הנוכחים הי׳ רב במיוחד.

יום רביעי, כ״ב אדר ראשון

היום בבוקר יצא לאור (מוגה) "קונטרס משיחות (ליל ויום) ג', (ליל ויום) ועש"ק וש"ק פ' תצוה, ז', יו"ד וי"א אדר ראשון ה'תשנ"ב" (זאת בנוסף על הקונטרס שיצא לאור שבוע שעבר).

גם יצא לאור כבכל שבוע קונטרס מהתוועדות שבת קודש, וכולל "משיחות לילות ג', ד', ה', ועש"ק ויום השבת קודש פרשת כי תשא, י"ד-י"ח אדר ראשון ה'תשנ"ב".

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:20, ובצאתו בירך את הנוסעים לדרכם.

תפילת מנחה התקיימה בזמן הרגיל. כשיצא כ״ק אדמו״ר שליט״א מגן עדן התחתון, חילק מטבעות לצדקה לנשים וטף שעמדו שם, וגם הכניס שני מטבעות לקופת הצדקה בשני הפתחים שבה (למעלה ובצד). אח״כ בביהכ״נ למטה חילק מטבעות לצדקה לילדים לכל אורך הדרך, וגם הכניס מטבעות לשתי קופות צדקה שעמדו על אחד השולחנות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא בשעה 3:29 ועודד בדרכו את השירה בניגון "ויהי בימי אחשורוש". ליד היציאה בירך

> נוסעים לדרכם, ביניהם קבוצה גדולה של אורחים מהולנד ומאנגלי' ששהו כאן בימים האחרונים.

> כשיצא מהמעלית למעלה בירך נוסעים, ואז חיפש בכיסו וחילק מטבעות לצדקה לילדים שעמדו שם (דבר נדיר מאוד – שמחלק מטבעות לצדקה **אחרי** התפילה).

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת מעריב בשעה 6:50. כשיצא מחדרו נופף לשלום

לילדה שעמדה ליד המעלית, ובכניסתו לביהכ"נ לחץ את ידם של שני אנשים (חסידי פולין) שהושיטו לו לשלום. בדרכו לבימת התפילה עודד את השירה בניגון "ויהי בימי אחשורוש", וכשעלה על הבימה עודד פעם אחת אך לא הסתובב.

באמצע קדיש בתרא סימן באצבעו על גב ידו כאות לחלוקת דולרים, ונטל את סידורו לקראת סיום הקדיש. באמצע הכרזת הגבאי (ע״ד תפילת שחרית) כבר פסע ממקומו, וחילק לכאו״א שני דולרים לצדקה במאור פנים מיוחד.

כשעבר ר״א שי׳ מייזליש בירכו כ״ק אדמו״ר שליט״א: מזל טוב״ (לרגל חתונת בנו שי׳ שהיתה אמש).

לכמה שביקשו ברכות ענה: "אמן", וכן חייך לכו"כ ילדים (ובמיוחד הפעוטות).

החלוקה ארכה כ-5 דקות, ובסיומה הכניס כ״ק אדמו״ר שליט״א שני דולרים לסידור ואח״כ חילק לעוד כמה שהגיעו זה עתה, ויצא מביהכ״נ בשעה 7:06 כשמעודד את השירה בידו הק׳ בחוזק. גם הסתובב לאלו שעמדו על הבימה ועודד לעברם את השירה.

בצאתו בירך נוסעים. אחד מהם ביקש ברכה לענין כלשהוא, וכ"ק אדמו"ר שליט"א ענה לו: "בקרוב".

גם למעלה ליד המעלית בירך נוסעים.

הלילה התחדשו שוב הריקודים ב-770 (לאור תשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א), ובלילה בשעה 9:45 לערך התחילה התזמורת לנגן ורקדו עד השעה 11:00 (וכך יהי' מעתה בכל ערב אי"ה). מכונית מיוחדת עם רמקול הסתובבה הלילה ברחבי השכונה להכריז

על כך.

במהלך הערב (בהפסקה באמצע הריקודים) הושמעו מספר נקודות מהתוועדות השבת האחרונה ע״י ר' חיים שלום דובער שי' ליפסקער.

יום חמישי, כ״ג אדר ראשון

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:25.

בבוקר עבר ליד 770 ההלווי' של הת' נפתלי איסר ב"ר יצחק ע"ה באַרבער, שנהרג ר"ל ל"ע בתאונת דרכים. תנצב"ה, ובקרוב ממש נזכה לקיום היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר".

בשעה 1:30 לערך, נסע כ״ק אדמו״ר שליט״א למקוה. כשיצא נתן את הסידור לחתן שמתחתן הלילה, וגם נתן לו מטבעות לצדקה. כ״ק אדמו״ר שליט״א חזר מהמקוה כעבור 45 דקות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע לאוהל בשעה 2:30, וטרם צאתו נתן את הסידור לחתן נוסף. כשיצא חילק מטבעות לצדקה לילדים, וסימן לכמה ילדים שעמדו מרחוק שיתקרבו לקבל מטבע לצדקה.

בשעה 5:50 לערך חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א מהאוהל, ובשעה 6:05 נכנס לתפילות מנחה ומעריב. כשעלה ע

הבימה לא הסתובב אלא הביט לעבר הסטנדר השני ((המיועד לאמירת שיחות) שעמד בצד.

אחרי תפילת מעריב הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א לעבר מקום הרמקול לסימן על שיחה, ומיד הכינו את הסטנדר השני.

בסיום הקדיש (בעת הכרזת הגבאי) פסע לעבר הסטנדר, ופתח בשיחה.

השיחה ארכה 12 וחצי דקות, ובה דיבר אודות ה"ויקהל" של קיבוץ גלויות כבר עתה, בקיבוץ כמה גלויות לאה"ק מלבד כמה מדינות, וגם ממדינות אלו יה"ר שיצאו בקרוב וכו' [היו שקישרו זאת למה שפורסם לאחרונה בעיתונים אודות מבצע העלאת יהודי תימן לאה"ק]. בהמשך אמר כי ה"כלי" לענין זה הוא אהבת ישראל, הרמוזה בנתינת מחצית השקל (פרשת שקלים).

בהמשך השיחה התבטא: "ועוד והוא העיקר, אַז דאָס איז אַ [שזהו] עת המסוגל ביותר וביותר אַז זאָל זיין דער [שתהי' ה] גאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש".

אחרי השיחה ירד מהבימה וחילק לכאו״א שני דולרים לצדקה.

כשעבר הרה"ח ר' יששכר דוב שי' ווייס, חייך אליו כ"ק אדמו"ר שליט"א חיוך רחב, וכן לעבר החזן ר' משה שי' טלישבסקי.

לכמה שביקשו ברכות וכן לילדים שבירכו ענה "אמן". להרבה ילדים חייך.

בסוף החלוקה שארכה כ-12 דקות הכניס שני דולרים לסידור, חילק לעוד כמה שהגיעו והכניס עוד שני דולרים לסידור, ויצא מביהכ"נ בשעה 6:50 כשמעודד בידו הק' בחוזק את השירה "שובה ה", וגם הסתובב לאלו שעמדו על הבימה ועודד לעברם את השירה.

מאוחר יותר התקיימה מסיבת סיום הלכות ברמב"ם –
 קצרה בכמות אך רבה באיכות, כדי לאפשר לקהל להתחיל
 את הריקודים בקשר לקבלת פני משיח.

גם הלילה התקיימו ריקודים בתזמורת ב-770, והמשקה שחולק לקהל הרוקדים תרם לחימום האווירה ולהגברת השמחה.

בא' מימים אלו שהה בחדרו הק' המשב"ק ר' שלום בער שי' גאַנזבורג, במסגרת עבודתו. לפתע החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לדבר, תוך שהוא הולך הלוך ושוב בתוך החדר:

איך בין געבאָרן געוואָרן אין אַ פרייטיק, און אַז מ׳ווערט' געבאָרן אין אַ פרייטיק איז מען אין אַלץ שפעט, און איך בין אין אַלץ שפעט, און איך קען קאָר ניט אָן יאָגן״[נולדתי ביום שישי, וכשנולדים ביום שישי – מאחרים בכל, ואני בכל מאחר, ואיני מספיק להשיג את מבוקשי], ואמר עוד דברים.

לאחר הפסקה מסוימת של זמן, אזר המשב"ק הנ"ל עוז ושאל: כיצד יכול כ"ק אדמו"ר שליט"א לומר כך? אין אדם בעולם שפעל כמו כ"ק אדמו"ר שליט"א; כ"ק אדמו"ר שליט"א הפך את העולם עד שאי אפשר להכירו. כל בעלי התשובה שנעשו בזכותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א – כ"ק אדמו"ר שליט"א סובב ממש את העולם וכו', וכאשר הזכיר הלה את בעלי התשובה, ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "נו, גוט [טוב]" ונראה הי' שנחה דעתו הק².

יום שישי, כ״ד אדר ראשון

תפילת שחרית היתה כרגיל. בסיום התפילה הכריז הגבאי על זמן תפילת מנחה – "כשיהיו מוכנים".

לפני נסיעתו למקוה בשעה 1:05 נתן כ״ק אדמו״ר שליט״א את הסידור לשני חתנים שהמתינו בגן עדן התחתון. מהמקוה חזר בשעה 2:00 לערך.

לפני נסיעתו לאוהל, בשעה 2:05, נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א את הסידור לחתן נוסף, בירכו בנוסח הרגיל ונתן לו ולבני משפחתו מטבעות לצדקה, וכן למזכירים שעמדו במקום. גם כשיצא חילק מטבעות לצדקה לאלו שעמדו שם.

כ"ק אדמו"ר שליט"א חזר מהאוהל בשעה 4:45, ונודע כי בחזרו שאל את המזכיר האם כבר הגיעה הקבוצה מפאַריז (ראה לקמן). בשעה 5:30 לערך (הדלקת הנרות בשעה (5:26) נכנס לתפילת מנחה בזאל למעלה, ובדרכו נפנף כמה פעמים בידו הק' לעבר ילד קטן שעמד שם.

הכריזו קבלת שבת לשעה 6:15.

לקראת שבת זו הגיעו כמה קבוצות של אורחים: שתי קבוצות מצרפת שהגיעו עם הרב הלל שי' פעווזנער – רב קהילת חב"ד בפריז ושליח נוסף מפריז, קבוצה נוספת של ילדים שהגיעה ממונטריאול – קנדה, עם השליח ר' מנחם מענדל שי' ראַסקין, וקבוצת אורחים מפיטסבורג. נוכחותן של הקבוצות הורגשה במהלך השבת ב-770, ותוכניות מיוחדות אורגנו עבורם במשך השבת ולאחריה.

.32 ע"פ "בקודש פנימה" עמ' 32.

לפני כניסת השבת נתלו בביהמ"ד מודעות אודות מבצע הקהלת קהילות שיתקיים השבת במתכונת מורחבת – בקשר לפרשת "ויקהל משה – להקהיל קהילות בכל שבת ושבת" – בשכונות הסמוכות לקראון הייטס וברחבי העיר. רשימה מפורטת של שמות ההולכות והמקומות צורפה למודעה.

ליל שבת קודש

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לקבלת שבת בשעה 6:20. ב"לכה דודי" ניגן הש"ץ ניגונים שמחים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בידו הק' על הסטנדר בחוזק (ובמיוחד לקראת הסיום) כשהוא מרים ידו הק' מהסטנדר מפעם לפעם, ובקטע האחרון נמשכה השירה במשך זמן.

יום שבת קודש פרשת ויקהל-שקלים, כ״ה אדר ראשון, מבה״ח אדר שני

בבוקר נכנס כ״ק אדמו״ר שליט״א לאמירת תהילים בשעה לערך, ונשאר לעמוד במשך כל הזמן. היו שהבחינו כי הפעם אמר את התהילים במתינות מיוחדת ובאיטיות מה.

כשהש"ץ סיים את התהילים אחז כ"ק אדמו"ר שליט"א בפרק קי"ט (אות רי"ש), השתהה מעט ובשעה 10:05 לערך יצא מביהכ"נ כשהוא מעודד את השירה.

כ״ק אדמו״ר שליט״א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:37.

ב"שיבנה ביהמ"ק" עודד את השירה. "האדרת והאמונה" שרו כרגיל בניגון המאַרש הצרפתי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בידו הק' על הסטנדר, ובסופו סימן לחזור על הניגון עוד פעמיים. ב"א-ל אדון" עודד את השירה.

ב"ממקומך" שרו ניגון "לכתחילה אריבער" וכ"ק אדמו"ר שליט"א סימן לחזור על קטע הידוע עוד פעם אחת (היינו: ג"פ).

כשעלה למפטיר נישק כ"ק אדמו"ר שליט"א את הס"ת הראשון שהי' לימינו עם טליתו ואח"כ ניגש לבימה לעליה.

ב"ברכת החודש" הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א לעבר בימת הקריאה (שלא כרגיל כלל) וכרגיל הניח את הטלית מאחורי אזנו הק' כשהש"ץ הכריז את זמן המולד, ואח"כ פנה חזרה.

לאחרי התפילה הכריז הגבאי על המבצע המיוחד שאורגן לקראת שבת זו, בקשר להקהלת קהילות [ראה יומן יום שישי], ועל הריקודים המתקיימים ב-770 מדי לילה מהשעה 9:45 עד 11:00, ובמוצ״ש – מהשעה 9:00 עד 11:00.

לפני ההתוועדות הכריז ר' יקותיאל שי' ראַפ על הריקודים שיתקיימו הלילה ב-770, וביקש מכל הקהל לבוא ולהשתתף.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס להתוועדות בשעה 1:43. בדרכו למקומו ענה "לחיים" לאורחים שעמדו בצד הדרך עם כוסיות מושטות בידיהם. במשך זמן כניסתו לביהכ"נ עד הגיעו למקומו שרו את הניגון של "ויהי בימי אחשורוש".

לאחרי הברכה על היין והמזונות שרו כרגיל "עס קומט שוין די גאולה וכו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה מפעם לפעם ובפרט לעבר האורחים שי' שעמדו בעיקר על הפירמידה המערבית.

שיחה א' ארכה כ-45 דקות, ובה דיבר על פרשת השבוע "ויקהל" – הקהל בני ישראל לארץ ישראל בשנים האחרונות כהכנה לגאולה, ועל ההוראה מ"ויקהל" – אהבת ישראל והשפעה בדרכי נועם ובדרכי שלום דוקא, ולא להשתמש במילים חריפות. כן דיבר על אמירת "מודה אני" מיד כשניעור משנתו (כולל השינה של "חבלי הזמן") עוד לפני אמירת "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך", וביאר את הענין של "מחצית השקל – עשרים גרה השקל" ולא "עשר גרה", ועוד ריבוי ענינים נפלאים.

באמצע השיחה הזכיר את ביקורו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בארץ הקודש, שזה הי' במקום שלא התאפשר לו לבקר על הציונים ברוסטוב ובליובאַוויטש, וכתחליף לכך בא להשתטח על קברי אבות.

אחרי השיחה טעם כ"ק אדמו"ר שליט"א מהמזונות. שרו "שובה ה' עד מתי" וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה ובפרט לעבר האורחים שיחיו. בקטע הידוע עודד בידו השמאלית בתנועות חזקות לעבר האורחים ואח"כ בידו הימנית לעבר כל הקהל, ובאמצע התחיל לעודד בב' ידין

∖הק' כו"כ פעמים בחוזק רב. הקהל כולו פרץ בשירה אדירה בכל כוחו, וכך נמשך הדבר משך רגעים ארוכים ובשמחה רבה.

שיחה ב' ארכה כ-10 דקות, ובה דיבר אודות ההוראה שיש לקחת משבת זו – פרשת ויקהל ופרשת שקלים – שיש לתת צדקה ללא חשבונות כמה כבר נתן וכמה נשאר לו לתת, כי "כל אשר לאיש יתן בעד נפשו". כמו"כ חזר על הביאור של "מחצית השקל" – ע"ד "מחציתו חמשים ומאתיים", וכן אמר שיש לקבל החלטות מפורטות בעניני תומ"צ.

אחרי השיחה שרו את הניגון של ״ויהי בימי אחשורוש״ וכ״ק אדמו״ר שליט״א עודד את השירה כמה פעמים, בעיקר לעבר האורחים שיחיו.

שיחה ג' ארכה כמה דקות, ובה דיבר אודות העלי' מלמטה למעלה של אלו שהכינו משקה המשמח, ומהם יראו וכן יעשו.

אחרי השיחה העמיד הריל"ג 12 בקבוקים והסדר הי' כרגיל (לבקבוק האחרון מזג את הטיפות האחרונות שהיו בגביע, ואח"כ מזג כרגיל מהבקבוק לכוס המקבל):

ר' דוד שי' קרפוב – עבור התוועדות במוסקבה.

ר' שלום שי' דוכמאַן – עבור הכנסת ב״ת שתתקיים בפלורידה.

הרב הלל שי' פעווזנר, שניגש עם בנו ר' יוסף יצחק שי' ועם מר יורם מרדכי שי' דרעי (שזכה בגורל לנסיעה לכ"ק אדמו"ר שליט"א מטעם כל הקבוצה שבאה לשבת זו) – עבור התוועדות שתתקיים בבית הספר היהודי הגדול בפאַריז.

ר' משיח שי' חודייטוב מארגון חמ״ה – עבור התוועדויות בערי רוסיה.

ר' שמואל שי' עטיה, שזכה בגורל שהתקיים ע"י תושבי נחליאל – עבור התוועדות ביישוב.

ר' אברהם שי' מייזליש – עבור התוועדות בבי״ס למלאכה בכפר חב״ד.

ר' צבי שי' שטיינמץ – עבור התוועדות של צאצאי התויו"ט ביום חמישי הקרוב.

ר' יוסף יצחק שי' איטקין – עבור התוועדות בפיטסבורג.

ר' מנחם שי' גערלציקי – עבור סיומי הלכות ברמב"ם שבוע.

הת' מ. שי' הבר והת' א. שי' עברי הנוסעים בשליחות כ"ל אדמו"ר שליט"א למרוקו.

ר' שמואל שי' פלוטקין – עבור התוועדות בברדיצ'וב.

ר' ציון שי' גבריאלוב.

אחרי החלוקה התחיל לשיר את ניגון ההקפות לאביו הרלוי״צ ז״ל, ובאמצע התחיל לעודד בתנועות מהירות מאוד בידו הימנית כו״כ פעמים, והשירה התגברה. במשך השירה טעם כ״ק אדמו״ר שליט״א מהמזונות.

אח"כ היתה שיחה רביעית שנמשכה כמה דקות, ובה דיבר שוב על ההוראה משבת פרשת שקלים וההוספה בצדקה.

מיד לאחרי השיחה הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:23 לערך.

אח"כ נעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילת מנחה. קראו בס"ת של משיח וכ"ק אדמו"ר שליט"א עלה שלישי. כשהניח המגבי' את הס"ת על שולחן הקריאה, אחז כ"ק אדמו"ר שליט"א במפת השולחן שלא תגלוש. ב"שים שלום" עודד את השירה בב' ידיו הק' על הסטנדר.

בסיום התפילה אמרו ילדי לאַפיין קדיש, ובאמצע הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א לפתע לעברם, והביט עליהם עד שסיימו את הקדיש ואז פנה לעבר הגבאי שהכריז על זמן תפילת מעריב לשעה 6:30.

טרם צאתו עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א לעבר אנשים שאמרו "לחיים" וכן לעבר ילדי לאפיין, ויצא מביהכ"נ בשעה 3:45 כשהוא מעודד את השירה בידו הק' בחוזק.

מוצאי שבת קודש

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת מעריב בזאַל הקטן למעלה בשעה 6:28 והביט על השעון. ביציאתו בירך נוסעים לדרכם.

בלילה בשעה 9:00 החלו הריקודים לקבלת פני משיח עם תזמורת ב-770, כשפעם מצטרפים אל קהל הרוקדים הקבוע – מהמקומיים – גם האורחים שבאו לשהות ב-770 בשבת זו. הריקודים נמשכו כמתוכנן עד השעה 11:00, ובסיומם ביקשו המארגנים להזכיר לקהל על מועדי הריקודים מידי יום, ולפרסם זאת בקרב הציבור.

בשעות הלילה יצא לאור דף ה״תקציר״ מהתוועדות השבת (היו״ל ע״ו ״פאַקס אַ שיחה״) מוגה ע״ו כ״ק אדמו״ר

שליט״א (סמוך לצאת השבת הופיע כרגיל, ומאוחר יותר – במהדורה שני' אחרי הגהה).

בתקופה זו, בהמשך למדובר אודות שיפוץ החדר [ראה לעיל יומן י"ט אדר ראשון], ובעקבות כך שבחודשים האחרונים סידר כ"ק אדמו"ר שליט"א את חדרו הק' (פינה את הארגזים הרבים שעמדו בחדר וכתב על כל אחד מהם לאן להעבירו – לבית, לספרי' וכיו"ב), שאל המשב"ק ר' שלום בער שי' גאַנזבורג את דעתו הק', האם לצבוע קצת את החדר (מאחר שכבר שנים רבות שלא צבעו אותו).

כ"ק אדמו"ר שליט"א הביט בהנ"ל ואמר: "די בעל-הביתישקייט פון צימער באַלאַנג צו דיר, איך מיש זיך אין דעם ניט. אָבער ווען ווילסטו דאָס טאָן?" [הבעלות על החדר שייכת ךף, איני אינני מתערב בזה. אבל מתי אתה מעוניין לעשות זאת?]. הלה השיב שמתי שכ"ק אדמו"ר שליט"א יורה לו, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איך פאָר דאָך מאָנטיק אויף דעם אוהל, קענסטו דאָס דאַמאָלסט מאַכען, אָבער אַז איך וועל קומען צוריק, וועט דאָס שוין זיין גענדיקט" [אני הרי נוסע ביום שני (כ"ז אד"ר) אל האהל, הינך יכול אז לעשות זאת, אבל תסיים עד שאשוב].

הלה הביע את חששו מכך שלא יוכל לגמור את הכל בזמן קצר כל כך, ואמר כ״ק אדמו״ר שליט״א: ״מיטוואָך דאַרף איך פאָרן נאָכאַמאָל אויף דעם אוהל, וועסט דאָך לנסוע שוב אל האוהל, ותוכל אז לסיים] [הערה לאחר זמן: מעניין שאודות נסיעתו הצפוי׳ ביום שני, אמר כ״ק אדמו״ר מעניין שאודות נסיעתו הצפוי׳ ביום שני, אמר כ״ק אדמו״ר שליט״א ״אני נוסע״, אך אודות נסיעתו שאמורה הייתה להיות ביום רביעי, אמר ״אני צריך לנסוע״]. הלה אמר שהוא מעדיף לומר שלא יגמור ובפועל לגמור מקום שיקרה ההיפך, ואמר כ״ק אדמו״ר שליט״א: ״אויף שבת וועט דאָך שוין זיין גענדיקט״ [לשבת, שהכל כבר יהי׳ גמור], ולפתע המשיך באמירת כו״כ דברי ברכה, וביניהם: ״זאָל זיין המשיך באמירת כו״כ דברי ברכה, וביניהם: ״זאָל זיין המשיך באמירת כו״כ דברי ברכה, וביניהם: ״זאָל זיין רבה, ובשעה טובה ומוצלחת״נ

יום ראשון, כ״ו אדר ראשון

כשנכנס כ״ק אדמו״ר שליט״א לתפילת שחרית וכן בצאתו, ניגן הקהל ניגון ״לכתחילה אַריבער״.

1) ע"פ "בקודש פנימה" עמ' 60-61. וביומן "בית רבינו שבבכל" גיליון 1 מופיע גירסא שונה במקצת: המשב"ק ר' שלום גאַנזבורג אמר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שהיום (כ"ז אד"ר) מתחילים, ויגמרו בע"ה במשך פעמיים שלוש, בימי שני וחמישי (בהם כ"ק אדמו"ר שליט"א נוסע לאוהל, ויש אפשרות לצבוע מבלי להפריע לעבוה"ק), וכ"ק אדמו"ר שליט"א ענה להנ"ל: בע"ה ביום רביעי השבוע ער"ח, אני אסע לאוהל וע"כ יוכלו לגמור כבר השבוע.

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא לתפילת מנחה בגן עדן התחתו בשעה 2:10 לערך. כשיצא נתן את הסידור לשני חתנים שי' ובירכם בנוסח הרגיל, וגם נתן להם ולבני משפחותיהם מטבעות לצדקה. אח"כ חילק מטבעות לצדקה לכל המתפללים שי' בגעה"ת. בין הנוכחים היו ר' משה שמואל שי' שטרן – ראש ישיבת סטריקוב, וחתנו של האדמו"ר מסטריקוב.

בשעה 2:30 לערך (מאוחר בהרבה מהרגיל) יצא כ״ק אדמו״ר שליט״א לחלוקת הדולרים ונמשכה החלוקה עד השעה 7:34. בין העוברים (מלבד הקהל ״הרגיל״ של המוני עמך בית ישראל) היו הרבה קבוצות של אורחים, ביניהם גם כאלו שהגיעו ממדינות אחרות, וקבוצה גדולה מאוד של חסידים שבאו לניו-יורק להשתתף בשמחת בית ויז'ניץ.

לאחר שחלפו כ-4 שעות מתחילת החלוקה, פנה כ״ק אדמו״ר שליט״א אל הריל״ג ושאל: ״ס־איז נאָך דאָ אַ לאַנגער תור?״ [התור עדין ארוך?] (לדברי הריל״ג, היתה זו הפעם הראשונה במשך כל השנים שכ״ק אדמו״ר שליט״א ישאל זאת)! הלה השיב שאין, וכשרצה לשלוח שיסגרו את דלתות ביהכ״נ אמר לו כ״ק אדמו״ר שליט״א: ״די אַלע וואָס דלתות ביהכ״נ אמר לו כ״ק אדמו״ר שליט״א: ״די אַלע וואָס דיטינען אין שול זאָלן אַריבער גיין, אָבער מ׳קען פאַרשפאַרן די טירן״ [אלו שכבר בתוך בית הכנסת שיעברו, אבל אפשר [כבר] לנעול את הדלתות].

בסיום החלוקה הניח שני דולרים בתוך השקית, ואחרי שכבר הרים את השקית והחלו להזיז את השולחן, הגיע במרוצה עוד אברך א' עם פעוט בידיו ונתן להם כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואח"כ הניח דולר נוסף בשקית ונכנס לחדרו הק'.

כמה דקות אחרי סיום החלוקה נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילת מעריב בזאַל הקטן למעלה.

בקריאת שמע, התעכב כ״ק אדמו״ר שליט״א כמה דקות יותר מהרגיל.

אחרי התפילה הכריז הגבאי על "תוכנית" הערב: בתחילה יתקיימו הריקודים כסדרם, ואח"כ תתקיים מסיבת סיום הלכות ברמב"ם.

לפני צאתו, הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א קצת לימינו ועודד בחזקה את השירה (הניגון של "ויהי בימי אחשורוש"), ואח"כ הסתובב שוב לימינו ועודד. ליד המעלית בירך נוסעים שהמתינו.

לאחר שנכנס כ״ק אדמו״ר שליט״א לחדרו הק׳, ביקש מהמזכיר להזמין את הרופא ד״ר פעלדמאַן (דבר חסר תקדים). הלה נכנס אל הקודש ובדק את כ״ק אדמו״ר

שליט"א, וכשגילה שמשהו אינו כשורה ביקש מכ"ק אדמו"ר שליט"א שלא יסע מחר לאוהל, אך כ"ק אדמו"ר שליט"א ביטל זאת באומרו: "און וואָס וועלן זאָגן די חסידים?" [ומה יאמרו החסידים?] [מפי השמועה].

בלילה התקיימו ריקודים בתזמורת ב-770 בהשתתפות קהל רב ו"פנים חדשות" יותר מבלילות קודמים, ובהמשך לזה – סעודת מצוה והתוועדות חסידית לכבוד סיום הלכות כלי המקדש והתחלת הלכות ביאת מקדש ברמב"ם.

יום שני, כ״ז אדר ראשון

לתפילת שחרית נכנס כ״ק אדמו״ר שליט״א בשעה 10:15.

כשעלה כ"ק אדמו"ר שליט"א לתורה, לפני הברכה שלפני הקריאה נגע בטליתו בתחילת הקריאה ובסופה, ושוב בתחילתה, ושוב – שלא

בונוזילונוו, יושוב – כרגיל – בסופה.

בצאתו בירך נוסעים הי לדרכם. בין הנוסעים הי החסיד הישיש ר' אליעזר שי' ננס, שאמר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שהוא נוסע לירושלים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א ענה לו: **בשעה טובה ומוצלחת**".

כשנסע למקוה דיבר בדרך הנסיעה עם המזכיר הריב"ק, וגם כשהמכונית

הריב"ק, וגם כשהמכונית הגיעה ליד המקוה המשיך לדבר איתו, סה"כ במשך כרבע שעה. גם כשחזר ל-770 המשיך כ"ק אדמו"ר שליט"א לדבר איתו משך כמה דקות אחרי שחנה הלה את המכונית.

לאוהל נסע כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 2:25. לפני צאתו נתן את הסידור לחתן ובירכו בנוסח הרגיל, והוסיף (שוב): "בשעה טובה ומוצלחת, בנין עדי עד". כן נתן לו ולבני משפחתו מטבעות לצדקה.

בחוץ ליד המכונית בירך כ"ק אדמו"ר שליט"א נוסעים לדרכם וחילק מטבעות לצדקה לכל העומדים שם, וכן קרא לכמה ילדים שעמדו בקרבת מקום וחילק להם. לפני כניסתו לרכב נופף בידו הק' לשלום.

בעת שהותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א באוהל, החלו בצביעת חדרו הק' [ראה לעיל יומן י"ט ומוצש"ק כ"ה אדר

ראשון]. הוותיקים אומרים שזה 35 שנה לא צבעו את חדרו של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

לפנות ערב, בסביבות השעה 5:45 בערך, נודע ב-770 כי אירע משהו לכ"ק אדמו"ר שליט"א בעת שהותו באוהל. הידיעה התפשטה במהירות הבזק מפה לאוזן ובאופן ספונטני החלה נהירה של ציבור עצום, אנשים, נשים וטף לעבר 770.

בביפר של כמה מתלמידי הקבוצה שלמדו באותה שעה ב"חובבי תורה" התקבלה ידיעה "770-10-770", כשעשר מסמן התוועדות מיוחדת וה-770 פעם נוספת ללא כל משמעות כדי להתמיה ויבואו לברר [הודעה בנוסח זה היתה ידועה כסימן להתגלות מלך המשיח!], ובקו של W.L.C.C.

לא השמיעו שום דבר, שזה כמובן החשיד את המנויים – שהרי מדוע לא מודיעים אם כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא אם לאו? ומיד סגרו כולם כאחד את הגמרות ורצו ל-770, שם קיבלו את הידיעה.

כולם היו מבוהלים ונפחדים ומיד החלו לומר תהילים ביחיד וברבים. בשלב ראשון כל אחד ניסה להשיג מידע ואט

אט הוא החל לזרום. מאוחר יותר התברר כי היה זה שטף דם קל, שאירע בעת שהקיף כ"ק אדמו"ר שליט"א את הציון כמנהגו הק' טרם צאתו מהאוהל. רבים נזכרו גם כי חלוקת הדולרים של אתמול היתה ארוכה מאוד והסתיימה אחרי שבע וחצי בערב...

בחדרו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א סיים המשב"ק ר' שלום בער שי' גאַנזבורג להכין את החדר לסיוד מחדש ואף החל במלאכת הצביעה, אולם תיכף משנשמעה הבשורה הוחזר הכל למקומו ולא הושלמה הצביעה בחדר [וראה יומן כ"ח סיון]. כמו"כ הסיר הנ"ל את כל הספרים שהיו על שולחנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, מלבד ארבעת כרכי "ספר השלוחים" (שיצאו לאור לפני זמן לא רב והיו מונחים שם

מאז שהביאו אותם), להם לא מצא מקום מתאים והניחם על מעטפה והשאירם על השולחן4.

הדקות חלפו ואנשים רבים כגון ר' חיים ברוך שי' האַלבערשטאַם, ר' שלום בער שי' גאַנזבורג, ר' א. ש"ט ור' ל. שי' ליבעראָוו נראו רצים מחדר לחדר מבוהלים ומפוחדים, ונודע שר' א. ש"ט הזמין מסוק ממנהטן לכיוון האוהל (אך לפועל לא השתמשו בו). אין מילים לתאר את החששות והפחדים שהיו אז מחוסר עדכון מלא. באותה שעה היו רבים מאנ"ש והתמימים שכהרגלם באים בשעה זו ל-770 להתפלל עם כ"ק אדמו"ר שליט"א ולא ידעו כלל מהנעשה, אך תוך שניות גם הם ידעו.

בשעה 6:30 הודיעו מהמזכירות שעכשיו כ״ק אדמו״ר שליט״א התחיל לדבר (אך שלפנ״ז אמרו שלא דיבר, ואח״כ אמרו שהסיבה שלא דיבר בתחילה היא שבחדרו שבאוהל אינו נוהג לדבר), ואמר (תוכן): ״אַלץ וואָס מ׳וועט הייסן מ׳זאָל טאָן״ [שיעשו כל מה שיורו], כשכוונתו הק׳ (כנראה) לרופאים. אומרים שדעת הרופאים היא שכ״ק אדמו״ר שליט״א יכול להישאר בחדרו הק׳, כי מצד המכשור וכיו״ב, שפשר להביא את הדברים לכאן. עוד שמועה אומרת כי עלתה סברה שכ״ק אדמו״ר שליט״א ייסע לביתו שברחוב פרזידנט או אפילו לבית רפואה (ח״ו), אך כ״ק אדמו״ר שליט״א סירב והביע את רצונו הק׳ לשוב ל-770 כרגיל. הטיפול הראשוני והבדיקות הנחוצות נערכו בו במקום.

במשך היום נודע שמה שקרה באוהל הוא שבשעה 5:15 אחה"צ נכנס הרחי"ק (מידי משך זמן הוא נכנס לחדר שבאוהל) וראה את מה שקרה, והוא צלצל מיד ל"הצלה". הבחורים שמגיעים לארגן את הגנרטור וכו' באוהל לא ידעו הבחורים שמגיעים לארגן את הגנרטור וכו' באוהל לא ידעו אז כלל מה שקורה, ובשעה 5:40 הם ראו רכב של "הצלה" (קווינס) מגיע. בשעה הנ"ל יצאו במהירות מ-770 הריל"ג, הריב"ק ור' חנינא שי' שפערלין ברכב של הריב"ק לכוון האוהל.

בינתיים היה קהל גדול שאמר תהילים בזאַל הקטן והגדול. לקראת השעה 7:00 נעמדו בחוץ הרבה מאנ״ש והתמימים שיחיו, ור׳ יהונתן שי׳ האַקנער הכריז ברמקול אשר בשם אגודת חסידי חב״ד מתבקשים כולם לא לעמוד בחוץ בשעה שכ״ק אדמו״ר שליט״א מגיע, ומשהקהל לא נענה לבקשה זו, נכפלה ההודעה אך הפעם בשם המזכירות. כעת נפוצו הרבה מהקהל לכל עבר, אך עדיין היו ״חכמים״ שנשארו לעמוד בחוץ; כולם תיארו לעצמם שכ״ק אדמו״ר.

.62 ע"פ "בקודש פנימה" עמ' 62.

בשעה 7:10 החלו להשימע הרבה צפירות מכיוון שדרת קינגסטאָן. עבר רכב ראשון, שני, שלישי, והנה הרכב בו נוהג הרחי"ק, וכ"ק אדמו"ר שליט"א אינו בפנים... אח"כ עברו שני אמבולנסים של "הצלה", אחד אחרי השני, והובן שבא' מהם נמצא כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ליד 770 כבר עמד קהל עצום לכל אורך החצר. א' האמבולנסים נכנס ברוורס לחניה של הרכב והמתינו למשך כמה דקות. "ועד המסדר" התקין מחיצה (ממחיצות ה"קל-קל" של בניית 770), ואת החלון הקדמי של האמבולנס הסתירו במעילים, ואח"כ יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א באופן מוסתר לגמרי. יותר מאוחר נודע שכ"ק אדמו"ר שליט"א שכב בכסא-עגלה עם הסירטוק והכובע. בשעה זו, נסגרה כל הקומה העליונה של 770 לקהל.

תגובות הציבור היו, מטבע הדברים, מבוהלות ומבולבלות. על כל הפנים ניכרת היתה החרדה לבריאותו השלימה של כ"ק אדמו"ר שליט"א ובשעה זו הרוב טרם ידע מה אירע ומה המצב.

בתוך כך הגיעו גדולי וטובי המומחים ובהם פרופסורים ידועי שם, מנהלי בתי המרפא היוקרתיים בארה"ב (בין היתר נודע שד"ר ווייס בדרך משיקאַגאָ, ויותר מאוחר הוא הגיע ברכב משטרתי משדה התעופה). הם הגישו את העזרה הנחוצה והורו על הטיפול המתאים ופתחו בסדרה ארוכה של בדיקות.

בשעה 9:28 הגיעה אל מול 770 משאית של "בית מרפא נייד" (עליו היה כתוב "רדיולוגית – סי. טי. סקאַנער") ובה מכשירים הנחוצים לעריכת הבדיקות הדרושות במקרה זה. עוד לפני שהגיעה המשאית הציבו מחיצות מהכניסה הראשית של 770 עד סמוך לכביש, ותוך מספר דקות יצאו הריל"ג, הריב"ק, הרחי"ק, ר' אינגי שי' ביסטרציקי, ר' משה הריל"ג, הריב"ק, הרחי"ק, ר' אינגי שי' ביסטרציקי, ר' משה שי' קליין, ד"ר ווייס, ד"ר רעזניק ועוד כמה ועלו למשאית (עם מעלית אוטומטית) יחד עם כ"ק אדמו"ר שליט"א. הבדיקה נמשכה עד השעה 9:58, ואז יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א וחזר ל-770.

זמן קצר אח"כ, החל הציבור להירגע ולהתחזק בביטחון ובתקוה שהמצב ילך וייטב, זאת, בעקבות מידע שנמסר מתוצאות הבדיקות לפיו כל החשוב והחיוני לא נפגע ח"ו.

ככל שחלף הזמן, הקהל ב-770 גדל. אנשים ששבו מהעבודה, וגם בין השלוחים ותושבי ערי השדה, היו שחשו שעליהם למהר ל-770, וכן יצאה משלחת מיוחדת לתפילה באוהל.

ב-770 נוצרו חבורות של אומרי תהילים, לומדים, או סתם מחזקים זה את זה ומנסים להשיג עוד פיסת מידע של בשורות טובות ומשמחות. וכאלו אכן היו ע"י המזכירים שהודיעו על שיפורים מעת לעת. הודעה מיוחדת של המזכיר הריל"ג הושמעה ברמקול ושודרה מיד לכל העולם כולו באמצעות מערכת השידורים של W.L.C.C שהיווה המקור העיקרי למידע אמין ומהיר מאז האירוע.

תמליל מההודעה הראשונה של הריל״ג:

כנוגע למצב בריאותו של הרבי, נתבקשתי למסור בשם הרופאים כי המצב הולך ומשתפר. הלב בסדר גמור ות"ל לא קרה ללב שום דבר. כל החשוב והחיוני בסדר ומקוים שגם כל השאר ילך ויסתדר וישתפר לאט לאט.

השעה 10:40. הרופאים מסרו כי תוצאות הבדיקות

טובות מאוד. כעת גם הם מסכימים לרצונו של הרבי להישאר כאן למרות שקודם לכן היו ביניהם דעות שיש לנסוע לבית רפואה. התוצאות של כל הבדיקות היו "שלילי", כלומר שלא נמצא שום דבר לא רצוי.

הרופאים מסרו שהמצב השתפר בכל המובנים וזה נותן יסוד לתקוה שבתוך זמן קצר יהיה טוב בשלימות".

והמשיך ר' א. ש״ט:

"זה עתה שמעתם את ההודעה של הרב גרונר. הדברים הללו נאמרים בהסכמה מלאה של הרופאים. מצב הרוח כאן מרומם במידה רבה בהרבה

יותר ממה שזה נראה מרחוק. מרחוק הדברים מתקבלים קשה, אבל עובדה היא שיש שיפורים כאלו שמהוים סימנים להחלמה ורפואה מושלמת בעתיד הקרוב מאוד. מובן שעל כל אחד להוסיף בתורה, תפילה וצדקה אדעתא דנפשי' אבל אין סיבה להיות במצב של היפך השמחה ח"ו. השיפורים מורים, כאמור, על חזרה לבריאות שלימה בקרוב מאוד. טרם מורים, כאמור, על חזרה לבריאות שלימה בקרוב מאוד. טרם נמסרה הודעה רשמית על כך אבל כידידים המבינים לרגשותיהם של אלו הנמצאים מרחוק מבקשים אנו להעביר את התחושה ששוררת כאן – שבקרוב מאוד נוכל לבשר על החלמה. בשעה זו ממשיכים את ה"מרבים בשמחה" לפי הוראת המזכירות ועל פניהם של הרופאים וחברי המזכירות הוראת המזכירות ועל פניהם של הרופאים וחברי המזכירות הוראת המזכירות ועל פניהם של הרופאים וחברי המזכירות הוראת המושלמת וכולנו שבקרוב מאוד נזכה לראות את ההחלמה המושלמת וכולנו יחד נלך בעקבות הרבי שליט"א אל הגאולה השלימה". ע"כ תוכן ההודעה.

בהמשך ללילות הקודמים בהם נערכו ריקודים חסידיים וכינוסים לתורה, תפילה וצדקה כיאה לימים השמחים של חודש אדר, ומתוך ידיעה שהתוספת, ההתחזקות וההתגברות בשמחה, בתורה ובתפילה בוודאי יהיו לרצון לפני כ״ק אדמו״ר שליט״א, הוחלט שהערב יהיה כל זה ביתר שאת. וכך היה: קהל הרוקדים והלומדים וקוראי התהילים היה גדול מאוד בלעה״ר (גם עזרת הנשים היתה מלאה היה גדול מאוד בלעה״ר (גם עזרת הנשים היתה מלאה עצמה היתה לא היססו לבוא עם עוללים בידיהן) והשמחה עצמה היתה גדולה. שעה ארוכה שרו ורקדו "דער רבי איז עצמה היתה גדולה. שעה ארוכה שרו ורקדו "דער רבי איז געזונט, משיח קומט שוין" [הרבי בריא, משיח כבר מגיע] וחיזקו זה את זה שאכן כך יהיה, ובתכלית השלימות, בעתיד הקרוב מאוד. באמצע נשא דברים ברמקול ר׳ שמואל מ.מ. שי׳ בוטמאַן.

דיה מלא אדם בלילה הזה של אור ליום שלישי עד 770

לשעות המאוחרות ביותר. אפילו אחרי חצות הלילה המשיך הקהל לזרום מקרוב ומרחוק. יהודים שאין ידוע עד כמה הם קשורים לליובאוויטש בימים כתיקונן אמרו בכנות כי לא היו מסוגלים לשכב למנוחת הלילה בלי לנסות לדעת מקרוב מה שלום כ״ק אדמו״ר שליט״א.

בשעה 3:07 לפנות בוקר נמסרה הודעה נוספת, הפעם ע"י ר' ח.ב. שי' הלברשטם:

חלק מהרופאים כבר עזבו את המקום ואחרים עדיין נשארו. כולם בדעה אחידה שהשינוי הוא באין ערוך למצב שהיה לפני כמה שעות וכעת

אנו מקווים לשינוי הגדול ביותר, לגאולה השלימה".

במשך הלילה הודיעו שכ״ק אדמו״ר שליט״א נח, וגם כאן נפוצו שמועות: ר׳ מאיר שי׳ האַרליג סיפר בשם אביו שהיה לכ״ק אדמו״ר שליט״א קשה להירדם, וחלק אמרו שכ״ק אדמו״ר שליט״א נח עד הבוקר. סיפרו שהריל״ג והריב״ק עושים משמרות לשים עין כל הזמן. שמועה שכנראה נכונה היתה שכ״ק אדמו״ר שליט״א אמר לרופאים שמיום ראשון בבוקר הוא לא ישן (ויש לקחת בחשבון שכ״ק אדמו״ר שליט״א אינו יושן בליל שישי ובליל שבת)!

פה ושם מתבררים פרטים קטנים, כמו שבאיזה שהוא שלב הרים כ"ק אדמו"ר שליט"א את ידו הק' הימנית לחזק את היאַרמולקע; אומרים שהבעיה היא בתזוזת יד ורגל הימניים וגם בדיבור יש בעיה. הגיעו אנשים מכל מיני

עכונות סמוכות. במשך הלילה הביאו מכשירי בדיקה מיוחדים בדרך כלל מביאים אותם עם הרכבים של ההצלה, וכן בלוני חמצן וכו׳.

יום שלישי, כ״ח אדר ראשון

עם בוקר הגיעו עוד רופאים מומחים, נערכו בדיקות נוספות ונודע על שיפורים נוספים (בחוץ, בחניה, חנה טנק שהובא עבור הרופאים והעובדים שיהיה להם איפה לשים את הראש ולאכול משהו). הידיעות הללו הרגיעו את הציבור במידת-מה אבל מובן שעדיין כולם מלאי דאגה. במנינים שהתקיימו הבוקר ב-770 הוסיפו על שיעור התהילים היומי ובמוסדות החינוך שבשכונה, גם של התלמידים וגם של התלמידות, ערכו כינוסים מיוחדים של תורה, תפילה וצדקה.

סיפרו שתפילת שחרית ארכה הרבה זמן, יותר משעה. כ"ק אדמו"ר שליט"א הביט בסידור מעט ואת רוב התפילה אמר בעל פה. הריל"ג סייע לכ"ק אדמו"ר שליט"א בהנחת תפילין, אך בעטיפת הטלית היתה איזו בעיה.

מההודעות שנמסרו היום ע״י ר' ח.ב. שי' הלברשטם:

8:06 בבוקר: "זה עתה היה ביקור של הרופאים והוחלט שהמצב השתפר בהרבה".

10:22 בבוקר: "בבוקר היה ביקור של הרופאים וכולם מדברים על התקדמות משמעותית. כעת עורכים בדיקות נוספות".

1:11 בצהריים: "לפי שעה אין חדשות נוספות. מה שידוע הוא שיש שיפור מתמיד. כשיהיה מידע נוסף נדווח. בינתיים יש להגביר את ההוספה בתורה, תפילה וצדקה מתוך שמחה".

בשעה 4:00 נמסרה הודעה לכלי התקשורת ע״י הד״ר אירא שי' ווייס:

"ההודעה הבאה נעשה ע"י ד"ר ווייס משיקאגו, בשעה ארבע בצהריים ביום שלישי. זהו ד"ר אירא ווייס, מעדכן 4:00 אודות הרבי מליובאוויטש שליט"א, נכון לשעה בצהריים ביום שלישי, השלישי במרץ. הרבי עבר שבץ קל בעת שביקר בקבר קודמו וחותנו אתמול, בשעות הצהריים המאוחרות. הרבי כעת נח בנוכחות חברי מזכירותו ורופאיו במרכז חב"ד העולמי. עמיתיי ואני הצענו מנוחה מוחלטת לרבי מסדר יומו המתיש. הוא מקבל את הטיפול הרפואי הדרוש. סימניו החיוניים הינם יציבים, ברוך ה'. מזמן לזמן

אמשיך בדיווח אודות התקדמותו הרפואית של הרב תודה".

– בשעה 6:00 בערב לערך הגיעה בשנית משאית הענק – "בית מרפא נייד" ובה מכשירי בדיקה משוכללים נוספים על אלו שכבר הובאו אתמול והבוקר. הבדיקה נמשכה כ-20 דקות ומאוחר יותר במשך הערב פורסמו הודעות של המזכירים הרחי"ק והריל"ג כי הרופאים מרוצים מתוצאות הבדיקות ואפילו מופתעים לטובה מקצב השיפור במצב. סיפרו שאחד מהעובדים על המשאית אמר שכזה מוח (בצילום) הוא אף פעם לא ראה!

ובינתיים עולות יוזמות נוספות להוספות מיוחדות בתורה, תפילה וצדקה. למשל, בערב, הגיעה ל-770 קבוצה גדולה של ילדים מ"אהלי תורה" לאמירת תהילים. היו ששמו דגש על הצורך להגביר ולהגדיל את ההכנות הרוחניות לי"א ניסן הבעל"ט ולדווח על התקדמות בשטח זה (נושא שזכה כאן לכינוי "מבצע בשורות טובות"), אחרים פועלים להגברת ה"מבצעים" של יום שישי וכך כל אחד לפי דרכו.

בשעה 8:30 נמסרה הודעה ע"י המזכיר הרחי"ק:

"הרבי ממשיך לנוח במשרדו במרכז העולמי של ליובאוויטש. כפי שהד"ר ווייס דיווח, הרופאים הורו לרבי על מנוחה מוחלטת. הרבי עצמו לא הכי מרוצה מהמנוחה שצוותה עליו. היום המשיכו הרופאים לערוך בדיקות ולפי התוצאות הם החליטו פה אחד שיש שיפור והתקדמות. התוספת של כל אחד בתורה, תפילה וצדקה בוודאי תתרום את חלקה לרפואה מושלמת במהרה".

בשעה 9:45 נמסרה הודעה ע״י המזכיר הריל״ג:

"דו"ח קצר על מצב הבריאות של הרבי שליט"א כעת: אחרי הבדיקות שנערכו במשך היום והערב, הרופאים שמחים להודיע שהמצב טוב בהרבה. יש לקוות שבימים הקרובים נראה שיפור ניכר וזמן קצר אחר כך תהיה הרפואה בשלימות".

מספרים שא' הרופאים אמר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שזה יקח "דייס אור וויקס" [ימים או שבועות] שהמצב ישתפר, וכ"ק אדמו"ר שליט"א השיב: "דייס!" [ימים].

מאוחר יותר בערב קיימו גם הערב את הוראת הקודש של ״מרבין בשמחה״, הוא החודש שבו ״בריא מזלי״ של כל יהודי בכפליים, והם היו חדורים בתחושה הכללית שמקיפה את באי 770 בשעה זו – מידה רבה של דאגה, ובד בבד –

שמחה על כל פיסת מידע של בשורה טובה ובטחון מוחלט כי הרפואה השלימה תבוא מהר מאוד.

בשעה 12:30 בלילה לערך נמסרה הודעה ע"י ר' א. ש"ט:

"דיווח קצר על אסיפה שהתנהלה ע"י ועד אגו"ח העולמית בראשות הרחמ"א חדקוב שליט"א: אחרי דיון על הצעות קונקרטיות מעשיות לכל אנ"ש, עובדו מספר נקודות וועד אגו"ח יצא בקול קורא לכללות אנ"ש. הקול קורא הוא, מטבע הדברים, התשובה לריבוי השאלות של אנ"ש חסידי חב"ד ושל יהודים בכל העולם ששואלים כל העת: מה צריך לעשות כעת?

על הכתוב בקול קורא אני מבקש להוסיף שעכשיו, בשעה

(.י.) נני: (לפי שעון נ.י.) 12:30 הסתיימה שיחת-ועידה טלפונית בין ראשי השלוחים במדינות ארה״ב המפעילים בתי חב״ד ושלוחים ברוב מדינות ארה"ב. הועידה הטלפונית הזו תוכננה לפני כמה ימים כדי לדון בהכנות למסיבה חגיגית שתיערך אי״ה בוושינגטון לכבוד י״א ניסן הבעל"ט. אחרי השיחה היום, כאשר כולם היו כמובן תחת רושם האירועים האחרונים, הוחלט בסוף שיחה של כמה שעות שיש להמשיך את כל התכניות ביתר שאת. אין שום ספק כי רצונו הק' של הרבי שליט״א הוא שלא תהיה ח"ו שום חלישות ושום הגבלה. נכון

הבוקר ביקר אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א מומחה גדול לנורולוגיה, ואחרי הביקור שלו פרסם הריל"ג את ההודעה הבאה:

"בקשר למצב בריאותו של הרבי – הלילה האחרון עבר ב"ה בצורה מאוד נינוחה. גם אמש וגם הבוקר ביקרו אצל הרבי שני נורולוגים מומחים גדולים ושניהם אומרים פה אחד (בהסתמך על הבדיקות שהם ערכו) כי הסיכויים לרפואה קרובה ושלימה הם טובים מאוד וגדולים מאוד. בעוד שעות אחדות נשתדל למסור אי"ה חדשות נוספות".

מאוחר יותר, בסביבות השעה 1:30, הובא שוב ל-770 בית מרפא נייד. משאית ענק – ובה מכשירים שונים הנחוצים לעריכת הבדיקות הדרושות – חנתה מול הפתח, והבדיקות נמשכו כחצי שעה ולאחריהן שב כ"ק אדמו"ר שליט"א

לחדרו הק׳.

באותה שעה התקיים בביהכ"נ הגדול "ראַלי" לחיילי צבאות ה'. ילדי "אהלי תורה" ובנות "בית רבקה" התאספו (בנפרד, כמובן) לכינוס מיוחד במתכונת כינוסי הילדים הנערכים מזמן לזמן – שנקבעה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, הכולל תפילה בציבור, דברי תורה וקיום מצות הצדקה.

המעמד אורגן ע"י מוסדות הרב העכט ע"ה והונחה ע"י יבלח"ט ר' שמעון שי' העכט. בעודם בין כותלי מוסדות החינוך שמעו הילדים מפי המחנכים על המצב המיוחד, והתכוננו להקדיש את

הכינוס לתפילה להחלמתו ובריאותו של כ״ק אדמו״ר שליט״א.

הכינוס נפתח בשירת "שובה ה". המנחה ר' שמעון שי' העכט עמד בקצרה על מטרתו של הכינוס הזה בזמן לא רגיל שכזה, ואח"כ סיפר ר' לוי שי' גאָלדשטיין – מלמד ב"אהלי תורה" – סיפור חסידי שבמרכזו הפתגם "טראַכט גוט וועט זיין גוט", ובסיום הסיפור חזרו כל הילדים אחריו כמה פעמים על אימרה זו.

לאחר תפילת מנחה אמרו הילדים כמה פרקי תהילים מתוך דפים מצולמים, והפסוק האחרון של הספר נאמר ע"י כולם בקול רם.

ַ בעיצומו של הכינוס, בשעה 3:15, פורסמה הודעה נוספת של הריל"ג: שבזמן המתאים לכך יש להוסיף בתורה, בתפילה ובצדקה ולעסוק באמירת תהילים, אבל בכל שאר השעות צריך להמשיך לעסוק בלהט – קאָכן זיך – באותם דברים שבהם הרבי שליט״א קאָכט זיך. זה רצונו הק׳ ובטוח שזוהי הדרך הטובה ביותר שבה כל אחד יכול לתרום לשיפור המצב לקראת רפואה שלימה.

אין ספק שהקריאה של ועד אגו"ח העולמית תתקבל כראוי ואנו מצידינו נשמח לקבל ידיעות על הפעולות בכל אתר ואתר שיועברו לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

ויה"ר שהרבי שליט"א יהיה בריא כפשוטו ואנו כולנו נתמסר למלאכת הקודש להביא את הגאולה בקרוב ממש".

יום רביעי, כ״ט אדר ראשון – ערב ראש חודש אדר שני

"המצב כעת הוא יציב. הרבי דיבר בחדרו עם כמה מאתנו והרופאים נותנים נקוות גדולות שהכל יסתדר, וכפי שמסרתי בבוקר בשם הרופאים המומחים כי טובים מאוד הסיכויים לרפואה שלימה ורפואה קרובה".

אח"כ המשיך הכינוס להתנהל כמתוכנן. אחרי אמירת התהילים ערך המנחה בהתרגשות "מי שברך" לכ"ק אדמו"ר שליט"א, וכולם ענו עליו "אמן" רועמת.

בפני הילדים הופיע גם ד"ר אלי שי' ראָזען, רופא מוכר בקראַון הייטס, שגם הוא נימנה על צוות הרפואי של כ"ק אדמו"ר שליט"א. הד"ר בישר לילדים כי במצבו של כ"ק אדמו"ר שליט"א יש מזמן לזמן שיפור מסוים, וקרא לילדים לעשות מה שהם יכולים למען בריאותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"י שיפור מעשיהם (דבריו של ד"ר ראָזען שודרו אח"כ בקווים של .W.L.C.C בהמשך להודעת הריל"ג משעה 3:15).

הכינוס הסתיים באמירת הפסוקים, שירת "ווי וואַנט משיח נאַו" וקריאת "יחי אדוננו מורנו ורבינו".

הילדים התפללו ב-770 (כנ"ל), וכמוהם עשו שומרי המשמרות, ובד בבד – המשיכו התפילות גם בשאר המקומות; קבוצות מאנ"ש יצאו גם היום לאוהל לשפוך שיחם ליד הציון הק' של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, וגם הנהלת הישיבה אירגנה קבוצה של התמימים לנסיעה לאוהל.

בשעה 8:30 בערב נמסרה הודעה ע"י ד"ר איירו שי' ווייס:

"כאן ד"ר איירו ווייס, בדיווח מעודכן על מצב הבריאות של הרבי מליובאַוויטש שליט"א. הרבי שוהה במנוחה בחדרו שבמרכז העולמי של חב"ד ומצבו משתפר בהדרגה אחרי שטף דם קל ביום שני. הרבי נמצא תחת השגחתם המסורה של קבוצת רופאים גדולים. לחדרו של הרבי הובאו מיטב המכשירים המשוכללים שיכולים לזרז ולסייע בשיפור מצב בריאותו של הרבי".

בערך באותה שעה היה פעם נוספת כינוס של ילדי "אהלי תורה" שנאספו יחד במערב 770 (על הפירמידה) לאמירת תהילים במשך כשעה.

הערב נמסר שיעור מרכזי מפי ר' י.כ. בקונטרס פורים קטן דשנה זו (שהוא, כזכור, המאמר האחרון שיצא לאור לפני מה שאירע ביום שני, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו חילקו להמונים בידו הק' ביום פורים קטן [ראה לעיל...]), בהשתתפות קהל רב.

בסיום השיעור התחדשו ריקודי השמחה של חודש אדר במתכונת שהחלה מאז שושן פורים קטן. למרות שהמצב

רוח אינו שמח במיוחד, התחזקו והתעודדו רבים לשמות בחיות ולצאת בריקוד גם אם ברגשות מעורבים, כדי לקיים את רצונו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א להגביר את השמחה ולהקדים שמחות בימים של "בריא מזליה" של כל אדם מישראל – ימי חודש אדר.

באמצע נשא דברים ר' שמואל מ.מ. שי' בוטמאַן, שאמר ששמחה ממתקת ומבטלת כל דבר בלתי רצוי ופורצת גדרים ושלכן נמסר מהמזכירות שירקדו עד השעה 11:00, אך הוסיף שכמובן יש להמשיך ג"כ באמירת תהילים וכל שאר הענינים של תורה, תפילה וצדקה, ואיחל שנזכה שכ"ק שאר הענינים של תורה, תפילה וצדקה, ואיחל שנזכה שכ"ק שהרופאים אומרים שיש סיכויים טובים להחלמה מהירה וכו'.

אח"כ הזמין את הרב מרדכי שי' נחימובסקי מחולון, אה"ק לישא דברים, והלה הזכיר את המאמר שנלמד מקודם, ועורר שצריך לחזק את האמונה אף שלמראי עיניים נראה אחרת וכו'.

לאחריו הקריא ר' חיים שלום דובער שי' ליפסקער את שמותם של אלו שנדבו את הוצאות הריקודים הערב לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א לרפואה שלימה וקרובה תיכף ומיד ממש. לאחר מכן המשיך הקהל בריקודים.

על מה שהיה בלילה בקודש פנימה לא ידועים פרטים, אך יצוין שמאוחר יותר גילה ד"ר ווייס שי' שבשלב מסוים באמצע הלילה התחיל הלה לנגן בחליל, וכ"ק אדמו"ר שליט"א קיבל זאת בחיוך של שביעות רצון.

יום חמישי, ל׳ אדר ראשון – א׳ דר״ח אדר שני

עם שחר, המתינו הכל לבשורות טובות. אלו אכן הגיעו מאוחר יותר (וכדלקמן), אך בשעות הראשונות של היום, תפסה מקום חשוב דוקא הדאגה כאשר בסביבות השעה 7:00 בבוקר חנתה שוב אל מול חדרו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א משאית ענק ובה מכשירים שנועדו לעריכת שליט"א משאית ענק ובה מכשירים שנועדו לעריכת בדיקות נוספות. כמעט שעה שהה כ"ק אדמו"ר שליט"א במשאית זו (שעל דפנותיה כתוב CT SCANNER), ואז שב לחדרו.

כעבור חצי שעה התמלא המקום שמול הפתח בקהל רב, והפעם – לשם "ברכת כהנים" המונית. מישהו תפס יוזמה וארגן שלפחות 100 כהנים יברכו את כ"ק אמדו"ר שליט"א מידי יום, והיום היתה זו הפעם הראשונה.

אחרי הברכה הזו פנו הכהנים וגם אלו שאינם כהנים
 איש איש לדרכו; יש שהצטרפו למנין האומר תהילים, ויש
 שפנו לביהכ"נ הגדול לתפילת שחרית של ראש חודש.

והחודש החדש אכן הביא בכנפיו בשורות טובות. כפי שנודע, השיפור הרציני אכן החל מאז הבוקר; רבים שמעו על כך בסביבות השעה 10:00 בבוקר, כאשר השליח ר' שלמה שי' קונין נכנס לביהכ"נ בהתלהבות ובפיו הבשורה שזה עתה ביקש כ"ק אדמו"ר שליט"א לשבת על כסא.

בהמשך היום נודע שכ"ק אדמו"ר שליט"א ישב במשך רוב שעות היום, אולם כעת, בבוקר, היתה ההודעה הרשמית ללא פירוט יתר. וכך הודיע הריל"ג:

"הרופאים שמחים לבשר שהבדיקות של היום הראו על שיפור במצב הבריאות, ולא זו בלבד שהבדיקות מוכיחות את זה, אלא גם רואים שיפור חזק באופן פרקטי, למעשה. התקוה שהיתה עד עתה חוזרת ומתגברת, איפוא, שהרבי שליט"א יהיה בריא ותהיה לו בקרוב רפואה שלימה ורפואה קרובה".

מסתבר שהעובדה שההשתפרות היא לא רק לפי חוו"ד רפואית אלא במידה שניכרת כלפי חוץ, הביאה לפרסום 12:00 שתי הודעות נוספות זמן קצר אח"כ. קרוב לשעה 12:30 פורסמה עוד הודעה של הריל"ג, ובסביבות השעה היתה הודעה מיוחדת של ד"ר איירו שי' וויס.

הודעתו של הריל״ג:

"בהמשך לידיעות הטובות שנמסרו קודם לכן על ההתקדמות במצב הבריאות של הרבי שליט"א, שמחים אנו להודיע שלפני זמן קצר ביקר אצל הרבי בשנים הנורולוג המומחה שביקר גם אמש [הוספת הרושם (כפ"ח): כפי שנודע ב-770, הכוונה לד"ר מור – מומחה ידוע בתחום זה], ואחרי עיון בתוצאות כל הבדיקות שנערכו אמש והבוקר, הוא קבע שרואים ב"ה שיפור ניכר במצבו של הרבי שליט"א וכפי שכבר נזכר, התקוה שבע"ה יהיה הרבי בריא בשלימות מתחזקת עוד יותר ממה ששיערו קודם לכן ומקוים שזה יהיה מה שיותר מהר".

הודעתו של הרופא:

"הרופאים המטפלים ברבי שמחים מאוד לבשר את ההשתפרויות במצבו של הרבי. הרבי מגיב טוב לתרופות שהוא מקבל והיום נענו הרופאים לבקשתו של הרבי והתירו לו לשבת בכסא, כך שההתקדמות מצוינת. אני מודה מאוד לכל קבוצת הרופאים ולקבוצות התומכים שהעמידו את עצמם לרשותנו בכל שעות היממה. כיון שהיום ראש חודש – ברכות הכי טובות לחודש טוב, חודש של רפואה לרבי היקר".

שמועות ב-770 אומרות שהשליח מהשמים לשיפור זה הוא ד"ר מור שי', שאבחן מהי התרופה הנכונה והמתאימה.

בערב התקיימה ב-770 אסיפה בהשתתפות כמה מראשי השלוחים במדינות ארצות הברית, שתוכנה נמסרה על ידם בהודעות לציבור שאף שודרו בקווי הטלפון, ולקמן נקודות הדברים:

ר' ש.ב. ש"ט: התאספנו כאן יחד קבוצה של שלוחים שהגיעו לכאן בימים האחרונים. נפתח בציון העובדה שבמשך 24 שעות האחרונות מצב הרוח של כולנו השתנה לטובה לאחר שמדי כמה שעות שמענו על התקדמות נוספת לטובה במצב הבריאות של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

במצב בו אנו נתונים, יש לדעת שישנם שני סוגי אנשים שאינם קולטים את המצב לאשורו. ובשני הקצוות: ישנם החושבים שמדובר באיזו בעיה פעוטה, והאמת, לצערנו, אינו כן. מצד שני ישנם שנתונים בפחד מיותר ולכן בשם חבריי השלוחים שחלק מהם כבר חוזרים למדינותיהם להמשך עבודתם, ברצוני למסור כי ביממה האחרונה חל ת"ל שיפור משמעותי לטובה והמצב הולך ומשתפר ב"ה. מבחינה שיפור משמעותי לטובה והמצב הולך ומשתפר ב"ה. מבחינה שיפור משמעותי לטובה והמצב הולך ומשתפר ב"ה. מבחינה אדמו"ר שליט"א ברבית הרפואה, היום הוא היה יוצא ממחלקת טיפול נמרץ למחלקה רגילה. כמו"כ נודע לנו אשר ממחלקת טיפול נמרץ למחלקה רגילה. כמו"כ נודע לנו אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו נתן כמה הוראות בנוגע לטיפול, והרופאים השתאו על ההבנה המיוחדת בדרכי הרפואה.

ובנוסף לכף, שמענו מהרופאים עוד דבר נפלא: הרופאים מאוד התפעלו לראות כאשר הבדיקות והסריקות הוכיחו שהמוח הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א הוא ת"ל כמוחו של איש צעיר מאוד, והם אמרו זאת כבסיס לכך שהרפואה תהיה בע"ה קרובה ומהירה הרבה יותר בגלל זה, ואחד הרופאים התבטא שבקרוב כאשר יבריא כ"ק אדמו"ר שליט"א בשלימות – הוא יהיה מאוד מעוניין לשאול אותו מה פשר הפלא הזה...

ר' ישראל שי' שמוטקין: אני נמנה על השלוחים הללו שכפי דברי ידידי הרב ש"ט חוזרים כבר לקהילותיהם. אני חושב שמהראוי שאספר לבני הקהילה שלי על ההתקדמות המשמעותית שחלה כאן ביממה האחרונה. ובאשר לאסיפה שלנו, הנני מבקש למסור כי דיברנו בינינו על דרכים שונות של הצעות לפעולות מיוחדות בימים אלו (בנוסף להצעות שבפניה של אגודת חסידי חב"ד) והרי כמה מההצעות:

ראשית, עלינו לדעת שכ"ק אדמו"ר שליט"א אף פעם לא משאיר מקום לספיקות ותמיד נותן הוראות מראש לכל מצב. בנידון זה – מהראוי לחזור וללמוד את שיחת הק' של ג' שבט השנה, בה נאמר במפורש כי כאשר חסר בענין הדיבור של נשיא ישראל, יש להוסיף בלימוד תורתו

בדיבור, ובודאי שכאו״א יקבל על עצמו החלטות מעשיות בכיוון זה.

זאת ועוד: כ"ק אדמו"ר שליט"א כותב לאחרונה פעמים רבות ש"הזמן גרמא לבשורות טובות". כמובן מאליו, בזמן כזה הדבר נחוץ וחשוב עוד יותר, ואנו מציעים שדוקא בימים אלו כל אחד ירבה בכתיבת בשורות טובות, לבשר גם על דברים שבימים רגילים לא היו עושים זאת.

יש לנצל את הימים האלו גם כדי להביא את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א לחוגים רחבים ביותר. היום גם אנשים שלכאורה רחוקים

מאוד יכולים לשמוע את דברי כ״ק אדמו״ר שליט״א. בהוצאת ״פאַקס אַ שיחה״ יו״ל לאחרונה דף באנגלית (״סַפּרֵר לי מה אמר הרבי״) באופן השווה לכל נפש, וזה הזמן לדעת שלב ישראל ער הוא לשמוע את דבר כ״ק אדמו״ר שליט״א.

חיזוק ההתקשרות צ"ל גם בבתים של אנ"ש עצמם ובדברים של חיי היום יום, כמו נתינה לצדקה באופן קבוע לחיזוק ההתקשרות וכיו"ב, ובכך יקיימו את הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א לאחרונה להוסיף ולהרבות בצדקה.

ובכל אופן, דבר אחד ברור: כל הנמצאים כאן שותפים להרגשה של בטחון מוחלט ללא שום ספק שכל הענין הוא לזמן קצר וכשם שלאחר מה שאירע בתשל״ח חזר כ״ק אדמו״ר שליט״א לאיתנו וביתר שאת, כן יהיה כעת בכל הפרטים.

ר' משה שי' הערסאָן: תחילה ברצוני להודות להשי"ת על השיפור היום, הודאה על העבר ובקשה על העתיד שכה יתן וכה יוסיף ה' ויתן לכ"ק אדמו"ר שליט"א, תיכף ומיד באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", רפואה שלימה וקרובה, אריכות ימים ושנים טובות ורוב נחת מאיתנו השלוחים ואנ"ש בכל העולם בתוככי כלל ישראל.

עוברים אנו תקופה קשה. כפי שכבר הזכירו, אנשים לוקחים את מה שקרה בקיצוניות בשני הכיוונים, ישנם הלוקחים זאת בקלות רבה מדי ויש שנכנסו לפאניקה. האמת היא שמה שקרה זה רציני, ומצד שני חשוב לדעת שכל הרופאים מביעים הערכות מאוד חיוביות ונותנים את כל הסיכויים לרפואה שלימה במילואה. מתי בדיוק זה יקרה

הרי זה ביד ה', אבל אנחנו יודעיםי שבקרוב יתרפא כ"ק אדמו"ר שליט"א לגמרי.

בינתיים אני רוצה לפנות לאלו ששרויים בפחד או בפאניקה ולשלול זאת מכל וכל. אסור שזה יהיה ואין לכך כל סיבה. אני זוכר בבירור כאשר בתשל״ח נשברו הלבבות של יהודים בכל העולם כולו למשמע מה שקרה ללבו של כ"ק אדמו״ר שליט״א, ועמדתי אז כיק אדמו״ר שליט״א, ועמדתי אז ליד שני אברכים והאחד פנה לחבירו וכשדמעות בעיניו אמר שזה לעולם לא יחזור להיות כמו שהיה, והשני, גם הוא בדמעות בעיניו, ענה לו שכנראה הוא צודק...

ולבסוף שניהם טעו – כולנו יודעים כיצד ת"ל אחרי תשל"ח התחזק כ"ק אדמו"ר שליט"א והמשיך בעבודה שלא בערך למה שהיה קודם. אנו צריכים לזכור ולבטוח בהשי"ת שזהו מה שיהיה עתה ובקרוב – רפואה בשלימות ובמהירות.

כפי שאתם יודעים, כ"ק אדמו"ר שליט"א נמצא תחת השגחתם וטיפולם של מיטב הרופאים, ולדבריהם ב"ה הלב לא הושפע כלל מזה, ומצפים לרפואה בשלימות.

רצוני להזכיר, כמו שחבריי הזכירו שכ"ק אדמו"ר שליט"א מחליט ומורה בעניני הטיפול, שואלים את כ"ק אדמו"ר שליט"א והוא מחליט, ופעמים גם דוחה סוגי רפואה ותרופות, והרופא הודה בזה שהוא חושב שכ"ק אדמו"ר שליט"א צודק. כדאי לדעת ולזכור גם את זה.

בכל אופן, צריכים להודות להשי"ת על העבר ולבטוח בבטחון גמור על העתיד ולהמשיך בתפילה ובתחנונים לבקש מהשי"ת שיעזור וכ"ק אדמו"ר שליט"א יהיה בריא בקרוב ממש, ו"עד מהרה ירוץ דברו" ובקרוב ממש נראה בהתגלות משיח צדקנו ובאופן ד"וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר".

ר' א. ש"ט: אינני יודע מה להוסיף על דברי חבריי, הגם שרבות צריך להיאמר אך עתה הוא זמן מעשים ולא דיבורים.

מצד אחד, מודים אנו להשי"ת ושמחים בהשתפרות המצב לפי דעת כל הרופאים ללא יוצא מן הכלל, שגם לפי הנראה בעיניהם בדרך הטבע תהיה לכ"ק אדמו"ר שליט"א רפואה שלימה בקרוב. מצד שני, צריכים לשים לב למצב המיוחד שבו כל עם ישראל, כל החוגים, התעורר: מגיעים

ידיעות מכל הישיבות מכל החוגים, מכל הסוגים, אשר כולם הקדישו זמן לומר תהילים ולהתפלל לבריאותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א. תמיד ידענו את הקשר החזק של כל יהודי עם כ"ק אדמו"ר שליט"א, ועתה רואים זאת במוחש. צריכים לזכור שאין זה זמן לחלישות ח"ו, אלא צריכים להמשיך את התפילות ביתר שאת, וזה ימהר את הרפואה של כ"ק התפילות ביתר שאת, וזה ימהר את הרפואה של כ"ק אדמו"ר שליט"א וגם יוסיף למטרה הנעלית של כ"ק אדמו"ר שליט"א – לאחד את כל עם ישראל באחדות אמיתית. עלינו להמשיך בדרך זו: לנצל את ההתעוררות להגביר את האחדות.

מתכוננים עתה לחגוג את היום הקדוש והגדול די"א ניסן שנת התשעים. כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו פירש כמה פעמים את המשמעות של שנת הצדי"ק ויש בידינו את האפשרות לעורר את עצמנו ואת העולם לרגע נעלה זה.

כידוע לכולם, כל שליח במקומו עסוק בענין נעלה זה – לתת ביטוי לתחושה האישית שלו בימים נעלים אלו, ולהביע את תודתו האישית להקב"ה על שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ובד בבד – לנצל זאת כדי להגיע גם לאלו שעדיין רחוקים מענינים אלו, והעבודה הזאת צריכה להמשיך בכל התוקף.

היתה לנו אסיפה עם השלוחים מאמריקה ומארצות אחרות, והוחלט שלא רק שממשיכים בתוכניות שהתוו מראש, אלא מוסיפים ביתר שאת ויתר עוז ואפילו לקשר את ענין היום גם עם אלו שמחוץ לעם ישראל ונושאי משרות חשובות. ואגב, רואים את דאגתם העמוקה של גדולי אומות העולם לבריאותו של כ״ק אדמו״ר שליט״א. אצלנו אולי אין זה פלא, ובכל זאת מעניין לראות במוחש את המקום שכ"ק אדמו"ר שליט"א תופס בעולם, וזה מגדיל את החובה והזכות שלנו למשך השבועות הבאים לחזק את התפילות למהירות הרפואה, אבל אסור בשום אופן להחליש את העבודה וצריכים להמשיך ביתר שאת ויתר עוז. כ״ק אדמו״ר שליט״א מתעדכן ויתעדכן ברציפות מההצלחה בעבודה, וכשיראה כ״ק אדמו״ר שליט״א שהתחזקו בעבודה זה יוסיף בנחת רוח, ויעזור השי״ת שהנח״ר תהיה ברפואה בשלימות ונמשיך לשמוע מכ״ק אדמו״ר שליט״א באופן ד"קול גדול ולא יסף".

אני מבקש להודיע גם ש״אגודת חסידי חב״ד״ לוקחת על עצמה פרוייקט גדול של כתיבת ספר תורה לזכותו ורפואתו המהירה והשלימה של כ״ק אדמו״ר שליט״א, והפרטים על כך יבואו בע״ה. ובינתיים נמשיך בתפילות מתוך תקוה ובטחון, ונמתין ל״ושמחת עולם על ראשם״.

ר' שלמה שי' קונין: השי"ת זיכה אותנו היום לשמוע חדשות טובות ממצב בריאותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א,

שהשתפר בהרבה. הקב"ה שומע לתפילות ופעולות עם ישראל בכל העולם. ברוסיא נסעו במיוחד לאהלי הק' בליובאַוויטש והתפללו שם והמוני יהודים פשוטים ברוסיא – ובהם כאלו שבקושי יודעים צורת אות – מתפללים לבריאותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א. המצב ב-770 הוא מצב של שמחה ותקוה גדולה. הלילה תתקיים כאן עצרת התעוררות וביחד עם זה סעודת ר"ח בבשר ודגים, מתוך בטחון אשר ישועת ה' תבוא בלי שום ספק ועוד ביום ר"ח אדר שני נקבע יו"ט חדש בעם ישראל על כך שהקב"ה החזיר לנו את הבריאות של כ"ק אדמו"ר שליט"א, כשם החזיר לנו את הבריאות של כ"ק אדמו"ר שליט"א, כשם במוחש את הפעולות האדירות שנפעלו בעולם בארבע עשרה השנים שחלפו מאז, ובודאי בלי שום ספק שכ"ק אדמו"ר שליט"א יבריא ויתחזק כמקודם, ויותר מזה אי"ה, אדמו"ר שליט"א יבריא ויתחזק כמקודם, ויותר מזה אי"ה,

מיד אחרי הדברים של השלוחים, היתה הודעה נוספת של הריל״ג בזו הלשון:

"בהמשך לבשורות הטובות שנמסרו קודם על מצב בריאותו של הרבי שליט"א, שמחים אנו להוסיף ולהודיע בשורות טובות: ראשית, היום הרבי שליט"א ישב על כסא כמעט כל היום, והוא מרגיש נוח וחש בטוב. שנית, הרבי שליט"א אכל היום מאכלים רגילים והרופאים מאוד מרוצים מזה. שלישית, לפני שאחד הרופאים יצא ללכת הוא ביקש מהרבי ברכה פרטית. הרבי האזין לבקשתו ובירכו. לדעת הרופאים, כל אלו הם סימנים טובים שמצב הבריאות הולך ומשתפר יותר ויותר, ויש לקוות שכל הסיכויים הטובים שהיו קודם לכן יתקיימו בקרוב ממש".

כפי שכבר נזכר, להערב נועדה עצרת גדולה של כל אנ״ש דקראַון הייטס, וכמו בתור הכנה אליה היתה זמן קצר לפניה הודעה נוספת של הריל״ג (בשעה 8:45 בערב):

"אנו שמחים להודיע שלא מכבר היו אצל הרבי עוד שני רופאים מומחים גדולים, ואחרי שבדקו את הרבי ערכו התייעצות עם הרופאים שביקרו קודם לכן וכולם יחד הסכימו שרואים ב"ה הטבה גדולה במצב הבריאות של הרבי בכמה מובנים ובכמה פרטים והם חזקים בתקותם, עוד יותר מאשר עד עתה, שהרפואה הקרובה והשלימה של הרבי שליט"א תבוא הרבה יותר מהר ממה ששיערו".

ועל ההודעות הרשמיות יש להוסיף עוד בשורה משמחת מפי השמועה, לפיה עמד כ״ק אדמו״ר שליט״א על רגליו הק׳ בתפילות שמו״ע של שחרית ומעריב.

כל ההודעות הללו והדברים של קבוצת השלוחים הביאו לידי כך שאכן מצב הרוח של היום טוב בהרבה מזה ששרר

ב-770 אתמול. עם זאת, איש אינו משלה את עצמו שעדיין זקוקים אנו לרחמים כדי שיהיה באופן של ״עד מהרה ירוץ דברו״. גם בהמשך הערב המשיכו, אם כן, המשמרות של אומרי התהילים והקהל הגיע לאסיפת ההתעוררות שנקראה מטעם הבד״ץ דהשכונה בתערובת הרגשות הללו – לשאת תפילה, להתעורר בכל הדרוש התעוררות ולהתוועד ב״שבת אחים״ בהתוועדות וסעודת ר״ח של חודש אדר שני, חודש של שמחה ושל ״בריא מזלי״.

בסביבות השעה 10:00 בערב, כאשר אסיפת ההתעוררות התחילה, היה ביהכ"נ מלא בקהל גדול. תושבי השכונה נענו לקריאת הבד"ץ ועליהם נוספו יהודים רבים משכונות אחרות שהשמועה על עצרת התעוררות בליובאַוויטש הגיעה אליהם, המצב נוגע לליבם וגם הם באו להשתתף.

> מצב הרוח היה, כפי שכבר נזכר – של דאגה, התעוררות והתחזקות ל"שפרו מעשיכם", ובד בבד – שמחה של התוועדות חסידית וסעודת ראש חודש. חלק חשוב מיצירת האוירה המיוחדת הזו נזקף לזכות מנחה ר' יוסף הלוי שי' לזכות מנחה ר' יוסף הלוי שי' נוויינבערג, אשר פתח בברכה – ברכת כל קהל אנ"ש ברחבי העולם לרפואתו השלימה והקרובה של ענה "אמן" רועמת.

בסמוך לברכה היתה התפילה – קראו את פרקי התהילים ליום שישי (ופרקים נוספים), והש"ץ היה השליח ר' שלמה שי' קונין שסחף את הציבור בהתעוררות והתלהבות, ובפרק צדי"ק שרו יחד "שובה ה' עד מתי".

ומהתפילה אל התורה – אחרי אמירת התהילים לימד ר' יהודה לייב שי' אָלטיין משיחות כ״ק אדמו״ר שליט״א על נושא ההתקשרות, על פרשת השבוע ובעניני הגאולה.

לאחר מכן החלו הנאומים. תחילה נשא דברים חבר הבד"ץ הרב יהודה קלמן מאַרלאָוו שליט"א, שבין דבריו השמיע פסק דין להלכה שנשיא הדור מוכרח להיות בריא, והקהל השיב ב"אמן" ובקריאה של "יחי אדוננו מורנו ורבינו". חבר הבד"ץ הרב יוסף אברהם הלוי העלער שליט"א השמיע דברי התעוררות בנושא אהבת ישראל, וחבר הבד"ץ הרב אברהם אָזדאַבאַ שליט"א דיבר אף הוא על כך שע"פ תורה נשיא הדור צריך להיות בריא בשלימות.

כמו"כ נשאו דברי התעוררות וחיזוק, כל אחד בדרכו ובשפתו: ר' י.כ., המנחה הנ"ל ור' שניאור זלמן שי' גורארי'. במשך האסיפה נתקבלו כמה הוראות מאת הרבנים, וכן יצאה קריאה מ"ועד רבני חב"ד הכללי" על סדרי התפילה בימים אלו בתוספת פרקי תהילים וכו' (וכאן המקום לציין גם שאגודת חסידי חב"ד פירסמה הצעה לשבת).

לפי התוכנית שהוכנה מראש, פנו עתה לעריכת סיום הלכות בשיעור היומי ברמב״ם, וכעבור כמה דקות, בשעה 12:45, הופיע לפתע בביהכ״נ המזכיר ריל״ג ובפיו הדברים המפתיעים והמרגשים הבאים:

זכינו כעת לשמוע מהרבי שליט"א כמה מילים, ומבין הדברים שאפשר לפרסם הוא כי הרבי שליט"א אמר: **'תהיה** רפואה קרובה ברוב שירה וזמרה"". הריל"ג הוסיף כי בשעת

מעשה חייך כ״ק אדמו ׂר שליט״א חיוך רחב.

הקהל המופתע התרגש מאוד לשמוע דברים שנאמרו זה עתה בקודש פנימה, לשמוע דברים מכ"ק אדמו"ר שליט"א לאחר שמאז יום שני בערב לא היתה שום פניה מכ"ק אדמו"ר שליט"א אל הציבור, והעיקר בגלל תוכן הדברים הנפלאים. ספונטאנית פרצו הכל הנפלאים. ספונטאנית פרצו הכל בשירה אדירה של "דער רבי איז בשירה אדירה של "דער רבי איז משירה בפה וזמרה בכלי זמר גם משירה בפה וזמרה בכלי זמר גם לריקוד ברגליים. הידיעה על כך התפרסמה במהירות הבזק, ואם העצרת בראשית הערב החל

להתפזר אט אט, כעת החלה נהירה מחודשת ל-770 של קהל נוסף ששמע על הבשורה המשמחת ובמשך כמה שעות היו כולם נתונים באווירת השמחה על המילים הספורות שנשמעו מכ"ק אדמו"ר שליט"א. השמחה היתה גדולה, וה"לחיים" מזה והתזמורת מזה סייעו לה...

בסביבות השעה 3:00 לפנות בוקר הגיעו לביהכ"נ ד"ר ווייס שי' ועוד רופאים וגם הם הצטרפו לשמחה. בשלב מסוים גם הסכים ד"ר ווייס לדבר מספר מילים, ובהן סיפר על הניגון בלילה הקודם ועל החיוך הרחב והמיוחד שזכה לקבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א, שרק עבורו כדאי היה לבוא לניו יורק, מרחק אלפי קילומטרים... כשנתבקש לספר עוד, סירב באומרו שאין מספרים על כ"ק אדמו"ר שליט"א דברים פרטיים.

דער רבי האט אלץ באווארנט" ליקוט מיוחד בקשר עם כד שנה לכ"ז אד"ר תשנ"ב

בחיצוניות רק למראה עינים

דער גאנצער ענין קומט נאר צוליב דעם וואס דער אויבערשטער בחסדו הגדול האט געוואלט ברענגען אידן צו אן עלי' הכי גדולה (העכער ווי מצבם מצ"ע), דעריבער איז "עלילה נתלה בו" און עס ווערט א ירידה לפי שעה (ע"ד מש"נ "ברגע קטן עזבתיך") ובחיצוניות (נאר למראית עינים), בכדי ברענגען די עלי' שלא בערך, און ניט נאר אן עלי' לרגע קטן (כנגד "רגע קטן עזבתיך"), נאר אן עלי' עלי לרגע קטן (כנגד "רגע קטן עזבתיך"), נאר אן עלי נצחית שאין אחרי' הפסק כלל. ווי עס וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה – וואס קומט דורך דער ירידה גדולה אין גלות – א גאולה נצחית שאין אחרי' גלות.

(431 ש"פ כי תשא ה'תשנ"ב, ספר השיחות ח"ב עמ'

ולאח"ז מגלים כוונת הצמצום וההעלם

להעיר מהעילוי דיום כ״ז – אותיות ״זך״, כולל גם זיכוך ובירור וצירוף, כמ״ש בנוגע לזמן הגאולה ״יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים״. . אשר, שלימות הזיכוך והצירוף הוא - עי״ז שמגלים כוונת הצמצום וההעלם דשם אלוקים גופה.

ויומתק יותר – שיום כ״ז (זך) בא לאחרי יום כ״ו, בגמטריה הוי׳, היינו, שסדר העבודה הוא שתחילה נעשה גילוי שם הוי׳ (צמצום בשביל הגילוי), ולאח״ז מגלים כוונת הצמצום וההעלם דשם אלקים.

ש״פ ויקהל-פקודי, ז״ך אדר ה׳תש״נ, הערה 110)

להוסיף בענינים שמקרבים את הגאולה

ע"פ האמור לעיל מתחזקת יותר הפליאה והתמיהה, ביחד עם גודל הצער וההבהלה (ועד שמצד גודל הצער אין להאריך בזה ביום השבת) ⁻ היתכן שבנ"י נמצאים עדיין בגלות?!... "עד מתי"?!...

היתכן שלאחרי כל הסימנים על בוא הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, עד להמאורע דערב שבת זה שאפילו אוה"ע מכריזים שהגיע הזמן ד"וכתתו חרבותם לאתים" - נמצאים אנו ביום הש"ק זה בחוץ לארץ, במקום להמצא, יחד עם כל בנ"י מכל קצוי תבל, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש, מסובים ל"שולחן

הערוך ומוכן לאכול לפני האדם", שעליו ערוכים הלויתן ושור הבר ויין המשומר!

ועוד ועיקר - שעדיין לא נתקבלה ההודעה והציווי ונתינת-כח ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כפי שקוראים בתורה במנחה) בנוגע לבנין ביהמ"ק השלישי!

ומזה מובן גודל הצורך וההכרח להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהענינים שמקרבים ומזרזים ומביאים בפועל ממש את הגאולה תיכף ומיד ממש.

(371-2 ש"ב עמ' 2-171) (ש"פ משפטים ה'תשנ"ב, ספה"ש ח"ב עמ'

"עד מתי?!

...בנוגע לעניננו, ענין החידוש, הצורך בכלל בחידוש הוא. - כיון שנוצר מצב של העדר השמחה ר״ל אצל כמה וכמה מבנ״ו. בנ״י עייפים מהגלות, עייפו מהעייפות ועייפים מהצפיה למשיח.

וזו הרי טענה צודקת: עד מתי?! [ובמכ״ש וק״ו:] אם כבר בנבואת ישעי' נשאלה השאלה ״שומר מה מליל עד מתי״, ואם בדורות שקדמונו, עוד טרם הגזירות ר״ל, כבר בזמנם צעקו ״עד מתי״, ״עבר קיץ כלה קציר ועדיין לא נושענו״ -עאכו״כ לאחרי שעברנו את כל ענינים אלו, וידע אינש בנפשו מעמדו ומצבו, הרי זו זעקה הבוקעת עד לב השמים: עד מתי!?

ורואים, שזועקים, ומבקשים, ושותקים.

וכידוע המשל של המגיד, שחסידים אמרוהו בשם המגיד, המבארת את טענתו של הקב״ה, ומביא משל על זה, מאב המסתתר מבנו, שאין זה ח״ו משום שאינו רוצה להיות יחד עם בנו; אלא רצונו הוא שהבן יתעורר בתשוקה לחפש את האב ולמצוא את האב!

דהנה, כאשר הבן נמצא בתמידות עם האב הדבר אינו ניכר בו, שהרי "תענוג תמידי אינו תענוג"; אך כאשר האב מסתתר, אזי מתעוררת בבן תשוקה: היתכן שאינו רואה את אביו. אף שחושב באופן הכשר, וחושב ע"פ מש"כ בשו"ע, ובנוגע ללימוד התורה הוא לומד כפי שראוי ללמוד תורה, אולם, לחשוב אודות "נותן התורה" בעת לימוד התורה, ולחשוב אודות "משאו ומתנו באמונה", היינו, אודות "הוץ

(ש)הוא הנותן לך כח.. לעשות חיל" - על זה הוא הפסיק לחשוב.

וכאשר באים אליו בטענות על כך... הוא משיב: מדוע באים אליו בטענות?!... את הטענה יש להפנות כלפי הקב"ה... וכאמור - עד מתי...!

כי אמנם האב צריך להסתתר מפני בנו... כדי שהבן ירצה לחפש אחריו, וכדי שתתעורר אצלו תשוקה כמו שנמצא ב"ארץ צי' ועיף בלי מים", אולם כאשר הוא תוחב אותו... בתוך חושך כפול ומכופל, ואח"כ נעשה מצב ש"הראשונים כמלאכים וכבני אדם"... ואנו אפילו לא "כחמורו... של ר' פנחס בן יאיר"... וביחד עם זה תובעים ממנו, שהוא... לא יפסיק לחפש ...

... ביום ראשון הוא חיפש, וביום שני הוא חיפש

וכאשר מחפשים הסברה על זה, מחפשים בספרי מוסר, ובודקים בספרי חסידות, ואח״כ מוצאים פסק-דין ברור בגמרא, ש״כלו כל הקיצין.. ואין הדבר תלוי אלא בתשובה״, ואח״כ נפסק פס״ד ברור, שע״י ש״הרהר תשובה״ עי״ז נעשה צדיק גמור. ולא קיימת מציאות כזו של יהודי אשר, אם מצד האהבה או מפני היראה, מאיזו סיבה שתהי׳ לא עלה בו הרהור תשובה. לא קיימת מציאות כזו אצל יהודי.

ועאכו"כ בדורנו, שראינו - הי' לא תהי', לא תקום פעמיים צרה... - את כל הענינים שאירעו אשר בעינינו ראינו ובאזנינו שמענו ולא אחר. וכאמור "לא תקום פעמיים", די כבר בזה, וכמ"ש אדמו"ר האמצעי, שזה לא יקרה שוב ח"ו.

אולם ראה ראינו זאת ושמוע שמענו זאת וזכור זוכרים אנו זאת, ובודאי, כאמור, בכל ישראל לא קיימת מציאות שאפשר שלא הרהר תשובה. ולא הרהר רק פעם אחת, אלא כמה פעמים ככה.

ובמילא, מדוע באים בטענה לבשר ודם... שהוא מדוד ומוגבל... ומדוד ומוגבל ע"י הקב"ה עצמו, ובמילא לא ניתן לבוא אליו בטענות על-כך ג"כ, ומדוד ומוגבל בדברים שיכול להכיל... ואח"כ באים אליו בטענה: היתכן שאינו חושב אודות הגאולה, אעפ"י שאומר - או יודע שאחרים אומרים ואילו הוא חושב על-כך - ש"אצפה לו בכל יום שיבוא", ואח"כ רוצים, שהוא יעמוד במעמד ומצב זה כל היום כולו - והרי זה בלתי אפשרי...!

והרי ה' "אינו מבקש... אלא לפי כחן". והרי הוא בעצמו לא נתן כחות גדולים יותר...

וזהו אחד מהענינים: ע״י שלא מוסיפים אור רגיל, אלא באור גופא מוסיפים באור המשמח, אור הקשור עם שמחה, ושמחה פורצת גדר - עי״ז נפרצים הגדרים שלו, ונפרצים גדרי העולם, ונפרצים גדרי החושך כפול ומכופל.

(ליל ט"ו בשבט ה'תשל"ט. [תרגום חפשי מתוך סרט ההקלטה])

השגת עצמות ומהות רק ע"י העלם והסתר

ישנם הטוענים, שלכאורה, אילו בני ישראל היו יושבים איש "תחת גפנו ותחת תאנתו", כלומר, אילו הגשמיות הייתה מצוי' באופן ד"ביום ההוא יהי' איש עגלת בקר ושני צאן" - וכמבואר ברמב"ם, שכוונת הכתוב היא שיהי' לאיש כל הדרוש לו בגשמיות ובמילא, הגשמיות לא תבלבלהו כל הדרוש לו בגשמיות ובמילא, הגשמיות לא תבלבלהו מלפעול הענינים המוטלים עליו לפעול ברוחניות -וברוחניות תהי' לו הרחבה גדולה, ובמילא יהי' זה "תחת גפנו ותחת תאנתו" ברוחניות כפשוטו,

או-אז היו כולם נשכרים: הן היהודי, שהי' נשכר, כי אז הי' פועל יותר בהענינים שאפשר לעשות ולפעול בעולם הזה הגשמי, ואפילו בעוה"ז החומרי,

במילא אז הי' יכול לפעול יותר בענינים דלימוד-התורה ובעניני קיום המצוות.

ובמילא, מה צורך יש בכל ההעלמות וההסתרים, שבגללם כל ענין בא מתוך קשיים, ולא רק בקשיים, אלא גם מתוך נסיונות?!

ואפילו אם מבטלים את הנסיון, ומתגברים על הקשיים, הרי אף על פי כן, חלק מן הכחות יוצאים על ביטול הנסיונות ועל בירור ההעלמות וההסתרים, ובמילא נותרים כחות מועטים יותר לפעול בהם הענינים שיהודי בכחו לפעול?

והתירוץ על-זה: "בהדי כבשי דרחמנא למה לך".

אלא שזהו מענה שעונים על "גזירה גזרתי חוקה חקקתי ואין לך רשות להרהר אחרי"; אבל הרי אין זה מוסיף עריבות בהעבודה.

ועל-זה המענה, ש"דיו לעבד להיות כרבו": בשעה ש"גלו לבבל - גלה עמהם", ובשעה שגלו לשאר גלויות, הקב"ה "גלה עמהם", עד שבשעה ש"גלו לאדום" - גם אז "גלה עמהם". ובמילא, הקב"ה במצב של "השוכן אתם בתוך" כל המקומות שנמצאים בני ישראל - **שם** נמצא הקב"ה.

ואדרבה: בזמן הגלות הקב"ה נמצא דוקא שם, על דרך מה שכתוב "נעוץ תחילתן בסופן" יותר מ"בראש המתפשט".

כלומר: אם אין רוצים להשיג **הגילויים**, ולא להשיג הענינים בעלי סיבה או שרש או מקור, כי-אם, כמו שרבינו

הזקן הי' אומר, והי' מרגיש זה - וכפי שהורו לנו, אשר אפילו אם אין אנו מרגישים זה, עלינו להתייגע לידע שזהו תכלית המכוון: "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ", היינו, שיהודי באשר הוא אין לו לחפוץ - ובנקודת נפשו אכן אינו שיהודי באשר הוא אין לו לחפוץ - ובנקודת נפשו אכן אינו חפץ - לא בגן-עדן התחתון, לא בגן-עדן העליון, לא בעולם האצילות, לא עולמות שלמעלה מאצילות, ולא כל הענינים שלמעלה מן הצמצום, ואפילו לא באור שלמעלה משייכות לזולתו, ואין הוא רוצה [כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר הבא להלן בבכי] אלא אותך בעצמך...

[גם הבא להלן בקול בוכים] וזה נאמר על ידי יהודי שידע והי' - בעודו בחיים חייתו בעלמא דין - מהו גן-עדן התחתון, וידע והי' בגן-עדן העליון, והי' בעולם האצילות - להיותו נשמה חדשה משם - והי' גם למעלה מזה, וביודעו מהות הדבר, אף על פי כן אמר - והתכוון לזה בכל הפרטים -שאינו חפץ בכל ענינים אלו, אלא אותו בעצמותו.

והוא מסר לנו, בהתורה שלו, שזוהי המטרה שאלי' עלינו לילר.

[כאן נשתנה הקול והחל לדבר בקול נמוך] ובכן, על-זה אומרים, שלדעת עלינו לידע, שמשחרב בית המקדש, ובמילא בטל הסדר ד"תחת גפנו ותחת תאנתו" ברוחניות, ובמילא בטל הדבר גם בגשמיות –

הנה אזי עלינו לידע, שלא רק ש״בהדי כבשי דרחמנא״... ובמילא אין לו עריבות בזה; כי-אם, נותנים לו עריבות, שכן בשעה ש״גלו לאדום״ [כל הבא להלן נאמר בקול נמוך ובקול בוכים] צריך לידע, אשר... הן-אמת ש״לית אתר פנוי מיני״, אבל אעפ״כ, הדירה שבה נמצא - נמצא הוא דוקא באדום!

ואם רצוננו... "ליקה" אותו ולהתקשר עמו - הנה אמנם הסדר לזה צ"ל עבודת-התפלה ועבודת-התורה, אבל אעפ"כ, במה לוקחים אותו ומתאחדים עמו, והרי ענין זה אינו יתכן אלא ע"י "שכר מצוה מצוה", ע"י קיום רצון העליון... - הנה לזה ישנה דרך אחת בלבד: הענין דקיום מצוה מעשית בפועל ממש, בלי הבנה... ובלי השגה, ואפילו לא בתור ענין של סגולה, ומבלי עריבות ותענוג בזה...

ובשעה שמקיימים ענין כזה - אזי נעשים דבר אחד עם עצמות ומהות אין-סוף ברוך הוא.

. ולכן אומרים, שכיון שרוצים אשר פלוני בן פלוני יגיע. אל... עצמות ומהות, המצוי - משחרב ביהמ"ק - דוקא באדום - לכן אזי מזכים אותו בעבודה כזו... אשר בהבנה והשגה דנפש-הבהמית אינו רואה מעלתה:

ואפילו בהבנה... והשגה של נפש-האלקית - גם כן אינו כול לראות מעלתה; ויתירה מזה - רואה הוא היפך הדבר...

בראותו כיצד [כאן בכה כ"ק אדמו"ר שליט"א הרבה] עבודה זו מחזקתו מעבודת התפלה, ומרחקתו מלימוד התורה... ומרחקתו מקיום המצוות בהידור...

ואומרים לו [מכאן ואילך שוב בכה הרבה]: אין זה לא ״תחת גפנו״.״ ולא ״תחת תאנתו״...

– חושב הוא שכוונתי אליו... אך הרי "אדם קרוב לעצמו", כוונתי איפוא לעצמי... [כאן נשמע מישהו בוכה ואומר משהו] –-

אומרים לו שאין הוא מרגיש מה עריבות... ויתירה מזה, עבודה זו מרחקתו מכל ענינים אלו... –

אזי אומרים לו... שכ"ק מו"ח אדמו"ר שלח אותך על-זה... ד"חתנו כבנו": שלחך על זה רבך, והרי "ושננתם לבניך אלו התלמידים"... ובפרט שמדובר על חסיד ורבי... שבזה ההתקשרות עמוקה שלא בערך ובהתאחדות יתירה... מאשר רב ותלמיד בנגלה דתורה,

שכן בנדון דידן, לבד המעלה שזוהי התאחדות (בענינים) בלימוד פנימיות התורה, הרי זה גם התאחדות בענינים של **קיום בפועל**,

והרי זהו תכלית "כל האדם", "את האלקים ירא", דהיינו קבלת-עול מלכות שמים דשם אלהי"ם שבגימטריא "הטבע", שבו אלקות נמצאת בהעלם והסתר, וענין זה מתגלה והבחינה אה היא - "ואת מצוותיו שמור": קיום המצוות מצד הנפש שבנפש האלקית, כפי שמתלבשת בנפש שבנפש הבהמית, וכפי שנמשך ומתגלה בקיום המצוות ד"עשה טוב" ו"סור מרע" -

אשר דוקא על ידי זה אפשר להתקשר עם עצמות ומהות אין"סוף ברוך הוא.

(משיחת פורים תשט"ו - בלתי מוגה - [תרגום חפשי מתוך סרט ההקלטה])

רגש הצער והמרירות חדור גם ובעיקר ברגש השמחה

ובפרטיות יותר: ביחד עם התפלה, הבקשה והדרישה מהקב"ה שיביא את הגאולה תיכף ומיד ממש, שהיא מתוך רגש של צער ומרירות ("מרים על שם המידור") על אריכות הגלות, שבאה לידי ביטוי בהצעקה מקרב ולב עמוק" עד מתי, עד מתי, עד מתי"!... חדורות הן (גם ובעיקר) ברגש השמחה, ושמחה גדולה ביותר שבאה לידי ביטוי בהשירה, מצד גודל הבטחון ש"הנה זה (המלך המשיח) בא", וכבר בא!

(307 ש"פ בא וש"פ בשלח ה'תשנ"ב, ספה"ש ח"א עמ'

חסיד בוער - ר' גרשון חנוביץ

סב הכלה, החסיד ר' גרשון חנוביץ' זכה ללמוד בישיבות תומכי תמימים בפולין ובאמריקה במחיצת הרבי הריי״צ, כשבתווך הוא זוכה להינצל בדרך נס מציפורני הנאצים כשהוריו נשארים מאחור - הקים בית חסידי לתפארת והיה דוגמא לחסיד ירא שמים ולמדן בקהילתו. סקירה מיוחדת על החסיד שהפך את משרפות השואה למנוע בעירה פנימית.

> החסיד ר' גרשון חנאוויץ נולד בעיירה גלובאקא שבאיזור ויטבסק בסביבות חנוכה תרפ״א. העיירה הקטנה שכיום שייכת לבלארוס, ממוקמת הייתה באותם שנים על יד גבול פולין רוסיה, והחליפה ידיים מדי כמה שנים בין הפולנים, הליטאים והרוסים. העיירה הייתה בעלת צביון יהודי מובהק - מרשם האוכלוסין מהשנה בה נולד, מדווח על 63 אחוז יהודים בין תושבי העיירה. העיירה מוזכרת כבר ברישומי ועד ארבע הארצות הידוע.

> למרות שגלובאקא הייתה עיירה קטנה, שכנו בה משרדי הממשל האזוריים ובניגוד מוחלט לרוב כפרי האיזור, היה בה אפילו חשמל כבר. למרות זאת, העיירה עצמה, כבכל העיירות הייתה כפר ישן. היהודים הרבים גרו במרכזה כשעשירי העיירה חיו בוילות מסביב. בעיירה התקיים גם שוק גדול, אליו היו מגיעים מכפרי הסביבה.

> בעיירה שנחשבה למעוז של הציונות הדתית, התקיימה קהילה חב"דית לא קטנה. ארבעה בתי כנסת חב"ד היו בעיירה שהתחלקו על פי שלוחות חב"ד השונות (ליאדי, סטראשלע וליובאוויטש). באחד מהם היה אפילו 'חדר שני עבור תפילת ה'עובדים", סימן ההיכר לבית כנסת חב"די. בעיר כיהנו שני רבנים, האחד ליטאי והשני חב"די.

> הוריו של ר' גרשון היו ר' בן ציון ועלקא. ר' בן ציון היה שוחט מכובד. באותם ימים מעמדו של השוחט היה מכובד ורב השפעה כמו עמדתו של רב. את משרתו ירש ר' בן ציון מאביו ר' ישראל, שהיגר לעיירה מסלובודה (עיירה ברוסיה שהתגוררו בה חסידי קאפוסט רבים) ר' בן ציון היה ידוע גם כנציג של הרבי הריי"צ בעיירה.

המשפחה הייתה ידועה בין חסידים שהבריחו את הגבול כמקום מקלט. גם בדיסנה ודאקשיץ שהיו קרובות יותר לגבול היו קהילות אנ"ש, אולם הבורחים פחדו להתחבא מהם מחמת הקירבה היתירה אל הגבול, והמשיכו לגלובוקה שנחשבה למקום יותר בטוח.

עלקא, הייתה בת הזקונים של שמואל אברהם הלמן. אחיה, ר' חיים מאיר, התפרסם כמחבר הספר 'בית רבי'. גם אחיה השני, ר' משה היה רב מפורסם. בהתאם למשפחתה הייתה גם עלקא יהודיה חכמה. ר' איצ'ה דער מתמיד דיבר איתה בלימוד, ור' יוסף ווינברג סיפר שהיא נחשבה כ'למדנית'.

בני הזוג זכו לכתוב פעמים רבות לרבי, אם כי לא תמיד בשמם. באותה העת, רוב הנשים היהודיות וגם גברים רבים לא ידעו קרוא וכתוב. כאשר רצו לכתוב מכתב לרבי, פנו אל ר' בן ציון או אל מרת עלקא שכתבו עבורם את המכתבים.

ר' גרשון היה אחד מעשרה ילדים. בגיל צעיר, ר' גרשון למד מהמלמד המפורסם יוסי טישעס (שנפטר כאשר ר' גרשון היה בן 12). הנ״ך שלמד אצל ר' יוסי, נשאר איתו לאורך כל חייו. לאחר מכן אביו שלח אותו לדאקשיץ, כי הוא הרגיש שהמלמד שם יהיה טוב יותר.

הדרך מגלובאקע לדאקשיץ אינה כה ארוכה - סך הכל 30 ק״מ, אך בימים ההם בשל תנאי הדרך והכבישים המשובשים היא הייתה לוקחת חצי יום.

בדאקשיץ למד ר' גרשון עד גיל בר מצווה. 'חגיגת' בר המצווה שלו, הייתה בר מצווה 'טיפוסית', אבל ממש לא טיפוסית במובן של ימינו. בני משפחתו חלו בטיפוס והיו בהסגר, כך שלא יכלו להשתתף בשמחה

אמו שלחה קוגל, ואביו שלח כסף על מנת לקנות קצת משקה ומזונות, וכך נחגגה בר המצווה בבית הכנסת בנוכחות מנין יהודים, ללא מתנות, ללא סעודת מצווה וללא שאר כל המאפיינים של בר מצוה מודרנית.

בתומכי תמימים באטווצק

כמה חודשים לאחר בר המצווה שלו נסע הביתה, ולאחר חג הפסח עזב לווילנה כדי ללמוד בישיבת ליובאוויטש ששכנה בבית כנסת מקומי. שמו מופיע ברשימת התלמידים בכיתה השנייה בכ"ה סיון תרצ"ו. מוריו היו הרב גוסטמן, הרב אושפאל ור' יהודה עבער.

שנה לאחר מכן, לקראת תשרי תרצ"ח, נסע לוורשה ומשם לאוטווצק, כדי ללמוד בישיבת תומכי תמימים שליד חצר הרבי.

שנים, כשהוא חוזר עליהם מילה במילה עם הניגון המיוחד שבהם אמר זאת הרבי.

ר' יחזקאל פייגין הרשה לו גם לבוא למנייני התפילה של הרבי ביתר קלות בשל הקשר המשפחתי עם הרמ"ל. בנו של ר' חאצ'ה, היה בין חבריו הטובים באותם שנים. הוא זכה גם לשהות במחיצת חסידים כמו ר' איצ'ה דער מתמיד (שהיה גם קרוב משפחה) ולשמוע מהתוועדויותיהם.

בערב סוכות ביקש ממנו ר' איצ'ה לעזור לו לאגוד את ארבעת המינים בסוכה, מכיון שהתקשה לעשות זאת בעצמו. כמתנה על העזרה למד איתו את המאמר 'ושאבתם מים' בלקוטי תורה. עד סוף ימיו היה לר' גרשון חיות מיוחדת במאמר הזה.

> הרבי התגורר במרחק חצי קילומטר מהישיבה, שהייתה מורכבת מכמה מבנים כפריים. ר' גרשון התחיל ללמוד בכיתה הצעירה, שם לימדו אותו ר' יהודה עבער ור' ברוך פרידמן. לאחר מכן עבר לזאל, שם שמע שיעורים מר' דוד טייבלום (דוד

על החינוך החסידי והדרישות בישיבה, סיפר ר' גרשון לימים את האנקדוטה הבאה: באותם שנים היה אוהב ללמוד קצות, נתיבות ואבני נזר בליל שישי. פעם חלף לידו המשגיח ר' בער'ל קורניצער ושם לאחר כמה דקות, חזר אליו לפתע והורה לו

ריקער), שלאחר מכן נתמנה לאדמו"ר מקוצק.

ר' גרשון למד באותם שנים עם הרבה חיות הן בנגלה והן בחסידות ופיתח קשר קרוב עם הרמי"ם והמשפיעים.

במשך כל תקופת לימודיו בוילנה ואוטווצק לא חזר הבחור הצעיר לבקר את הוריו. מלבד העובדה שלא היה לו מאיפה לשלם את הוצאות הנסיעה, היתה לו גם סיבה טובה להישאר – דודו, הרמ״ל רודשטיין, היה מזכירו של הרבי וגר לידו. כאשר היה הרבי אוכל את סעודות החגים עם מנין חסידים, זכה גרשון למה שלא זכו חסידים רבים ובזכות דודו נכנס אל הסעודות. בליל הסדר היה חוזר דברי תורה ששמע מהרבי באותם

לחזור מאמר בשבת. ההודעה היתה מאד קצרת מועד -בדרך כלל היו מודיעים לבחור הרבה קודם.

הסדר בישיבה היה כי היו מספר בחורים שאומרים מאמר, וכל אחד מהם היה אוסף לעצמו מנין באחד החדרים וחוזר בפניהם את המאמר. בין השומעים של ר' גרשון זיהה את ר' בער'ל קורניצער, שבא לוודא כי הוא יודע את המאמר למרות ההתראה הקצרה.

מה עושים עם כוס מים אחת?

לקראת סוף תרצ"ט, הופרה האוירה השלווה בישיבה הכפרית מקולות הפצצות המטוסים הגרמניים. הישיבה התפרקה מיידית. רבים מהבחורים הפולנים חזרו

לביתם. חמשת הבחורים האמריקאים שרק הגיעו, חזרו ליבשת החדשה בהקדם האפשרי. גרשון, הלך לצידם של הסוס והעגלה שנשאו את חפציו של הרבי לוורשה, שם אמר הרבי לבחורים לעלות צפונה, ור' גרשון החל במסע לעבר הצפון.

הגרמנים שכבר כבשו את פולין, החלו לאכוף את הדיקטטורה שלהם בכל מקום. באחת ממסעותיו היה נעול ר' גרשון ביחד עם יהודים רבים במשך יומיים בכנסיה, כשהם רעבים ללחם וצמאים למים. לבסוף, הגרמנים ימח שמם נתנו לכל אדם כוס מים אחת. ר' גרשון לקח את כוס המים שהוקצתה לו, והשתמש בחציה לנטילת ידים...

בנדודיו, היה לר' גרשון בכיסו אוצר יקר מכל יקר:

עוגיה שקיבל מדודתו לפני שיצא לדרך. הוא רצה לאכול ממנה, אך יהודי מבוגר פנה אליו והפציר בו שיתן לו לו מעט. הוא נתן חתיכה מהעוגיה, ואז ביקש יהודי עבור ילדיו 'ר הקטנים שהיו שם. ר גרשון חילק חלק קטן ילד, ולבסוף, לכל כאשר נשאר לו עצמו רק חלק קטנטן שאותו רצה לאכול. לא יכל

ר' חיים עוזר גרודזנסקי שהיה ממונה על ועד ההצלה בוילנה, סייע לקיומה של הישיבה באותם חדשים. כאשר הגיע חג הפסח, הוא סייע להם לקנות סט כלים (סירים וצלחות) חדשים, מתוך כבוד למנהג חב״ד שלא להכשיר כלי חמץ לחג הפסח. כאשר נפטר ר' חיים עוזר, שמרו על גופתו הפליטים, ובתוכם בחורי ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש.

מכיון שבא ממשפחה של שוחטים, והכיר את המושגים והעבודה. למרות שלא היה מקובל שבחורים צעירים ילמדו הלכות שחיטה, החל ללמוד הלכות אלו בזמנו הפנוי עם יהודי מבוגר. בוילנה, הוא החל ללמדו את ההלכות במלוא המרץ ביחד עם ר' יוסף וינברג. כאשר דיווח על כך ר' יהושע אייזיק לרבי, השיב הרבי

הקודם במענה מי"ז מנחם אב: "נכון מאד לימוד שחיטה של מר יוסף ומר גרשון שיחי"י.

אוד מוצל מאש

בתש"א, החמיר מצבם של היהודים בוילנה. הגטו היהודי שם עמד בפני סכנת הכחדה, מה שאכן התרחש בחודשים שלאחר מכן. באורח פלא, גילה ר' גרשון כי

> להרשות זאת לעצמו כאשר לידו ילדים גוועים ברעב, והוא מסר גם את החלקיק האחרון לאחד הילדים.

> לאחר מכן ניסה ר' גרשון להתחמק מהחיילים הגרמנים. הוא הצליח להגיע לעיירה דרויה, שם כיהן דודו כרב והוא עזר לו למצוא מישהו שיבריח אותו מעבר לנהר הדווינה הסמוך.

> לאחר הפסקה קצרה בבית הוריו בגלובאקע, המשיך ר' גרשון את מסכת נדודיו, והגיע לוילנה שם התקבצו פליטי ליובאוויטש והקימו מחדש את הישיבה בבית הכנסת שבו הייתה ממוקמת לפני המלחמה בראשות ר' יהושע אייזיק ברוך.

בקובנה, ניתן לקבל אשרת מעבר ליפן - למרות שיפן הייתה בעלת בריתם הרשמית של הנאצים. קונסול יפן בקובנה, מר סוגיהארה, היה חסיד אומות העולם אמיתי. הוא זייף אלפי אשרות מעבר שאפשרו ליהודים רבים להימלט מיפן. מספרי האשרות שאותם השיג, מגלות את הנס: אשרה מספר 1785 לעצמו, אשרה מספר 1836 לאחותו פרומא, אשרה מספר 1841 לאחיו שמואל אברהם, ואשרה מספר 2027 לאחיו ישראל. האשרה האחרונה נשאה את המספר 2139.

אלפיים אשרות הונפקו, אולם הראש היהודי המשיך לעבוד ועל פי ההערכות למעלה מעשרת אלפים יהודים יצאו. השיטה הייתה להפוך כל אשרה לויזה

משפחתית. ר' גרשון הצליח להגיע בדרך חתחתים להוריו והציע להם להצטרף לנסיעה לקובה שביפן, אולם הם היו מפוחדים מדי בשביל להצטרף לנסיעה כזו. הוא נטל מביתו של הוריו ספר 'פתחי תשובה' ממנו למד, ספר תורה (שהוחרם אחר כך בגבול הרוסי) ואת מכונת הכתיבה הישנה ששימשה להדפסת מאמרי הרבי. המכונה שרדה והגיעה עימו לניו יורק.

בב' שבט תש"א הגיע ר' גרשון ברכבת לוולדיווסטוק ומשם עלה על האוניה לקובה שביפן, שם הצטרף ללימודים בישיבת תומכי תמימים שנפתחה מיד במקום. לאחר מספר חודשים גורשו תלמידי הישיבה ור' גרשון עבר עם הישיבה לשנחאי, שם המשיך ללמוד

> בשקידה והתמדה למרות הקשיים הגשמיים שהעיקו על תלמידי הישיבה. הוא הצטיין בלימודיו, והרב מאיר אשכנזי, שכיהן כרבה של הקהילה בשנחאי, בחן אותו ונתן לו תעודת סמיכה.

בזמן שהותו בשנחאי, תפקד הכחור הצעיר כמו אב ואם לאחיו שנשארו ללא הוריהם וללא קרובי משפחה אחרים, לאחר שגם הדודים שקיבלו את אשרות הנסיעה ליפן, קיבלו אשרות כניסה לארצות קיבלו אשרות כניסה לארצות הברית והפליגו לס. פרנסיסקו שבחוף המערבי. גם חב"ד קיבלה תשע ויזות באותה תקופה, אולם ויזות אלו נמסרו לבחורים הותיקים

יותר, והם נשלחו בהוראת הרבי להקים את ישיבת תומכי תמימים במונטריאול.

כאשר לקה אחיו במחלת עיניים ור' גרשון עבד קשה מאד מול רופאים ובתי רפואה על מנת להביא מזור לאחיו. בידו סייעו כמה ממנהיגי היהדות במקום, כמו האדמו"ר מאמשינוב שצעד עימו דרך ארוכה על מנת לוודא שהחולה יאכל ביום כיפור, או הרבנית קוטלר (אשתו של ר' שניאור קוטלר) שתרגמה עבורם את דברי הרופאים. ר' גרשון גמל לה לאחר מכן, בעת שלקתה במחלה באניה לעבר חופי ארצות הברית,

כאשר דאג לה למזון ותרופות מתאימות, והיא הייתה אסירת תודה לו על כך.

מכיון ולא היה בישיבה בזמן מחלתו לא קיבל אחיו את קצבת המזון הזעומה. גרשון השיג עבורו כסף, על מנת שיוכל לקנות אוכל ולהתקיים. כך עשה גם עבור אחותו שלא הייתה עדיין נשואה.

הסיוע לפרומא לא הסתכם רק בכסף: גרשון סייע לה למצוא שידוך. מכיון שבחורי ליובאוויטש היו יחסית צעירים ובחורי מיר היו יותר מבוגרים, השידוך נעשה עם ר' מיכל בירנבוים, תלמיד ישיבת מיר, ולימים משגיח במתיבתא 'תפארת ירושלים'. סעודת החתונה

התקיימה בביתו של משגיח ישיבת מיר, ר' יחזקאל לוינשטיין, וגרשון כובד לומר דברי תורה בסעודת שבע הברכות. בכלל, באותם ימים אפורים, הקשר בין בחורי שתי הישיבות היה קשר ידידותי מאד.

במהלך ימי המלחמה, המידע שהתקבל בשנחאי היה מוגבל מאוד. לאחר המלחמה, גרשון כתב לחברים ובני משפחה וביקש שוב ושוב מידע על הוריו. בסופו של דבר הוא הבין שהם נרצחו בסביבות י"ט מנחם אב תש"ב על ידי הגרמנים ימח שמם.

הרבי יוצא ידי חובה

לאחר המלחמה, ר' גרשון בא לאמריקה בלי רוב בני משפחתו והתחיל חיים חדשים בעצמו. למרות שבמשך שנים לא היה מסוגל להתמודד עם הזכרונות מ'שם', את הסבל והכאב של השואה, הצליח ר' גרשון למנף לכח אישי אדיר. הוא חי את חייו בלי תירוצים, מנסה להשיג כמה שהוא יכול. היה לו מעין מנוע פנימי, אולי כדי לפצות על האובדן העצום של הדור הקודם.

הרבי הריי״צ שלח את הרב ויינברג לקבל את פני הבאים בס. פרנסיסקו, כמו גם משלחת גדולה שקיבלה אותם בתחנת הרכבת בניו יורק. בין הבאים היה גם ר׳ יוחנן גורדון שהיה ידיד המשפחה מדוקשיץ, עיירה

הסמוכה לעיירת הולדתו של ר' גרשון. כאשר ראה את ידידו רץ לחבק אותו, אך ר' גרשון בצניעותו לא הבין מה ה'ביג דיל' שהוא עושה ממנו...

מיד עם הגיעו לניו יורק נרשם לישיבה ב-770. בשנים הראשונות ללימודיו בישיבה יצא פעמים רבות להתרים עבור הישיבה. הוא התברך בכושר נאום, אותו ניצל כאשר דיבר פעמים רבות בבתי כנסת שונים על החשיבות של חינוך יהודי וחיים יהודיים. הוא התחיל לעבוד בשחיטה ברוק איילנד, אילינוי ובמקומות אחרים.

עם חלוף השנים הוא החל להקדיש יותר זמן

לשידוכים. ביהדות ארצות הברית של אחרי המלחמה הוא היה מקרה די נדיר - לא היו אז בחורים רבים דתיים בעלי זקן מלא. הוא רצה בחורה חרדית וממשפחה טובה, ואכן זכה והשתדך עם לאה.

החתונה התקיימה בי"א כסלו תשי"א. מכיון שהיה באמצע שנת האבל על הרבי הריי"צ, הרבי מלך המשיח לא השתתף בשמחת הנישואין, אך בהתוועדות בשבת ה'אופרוף', פתח הרבי ודיבר שיחה שלמה על העליה לתורה של חתן בשבת, ולמד הוראה מהמסופר בפרשת השבוע על

האבנים שהקיף בהם יעקב את ראשו לכל יהודי היוצא מתומכי תמימים לעולם, אשר הוא צריך לתוספת שמירה לקראת האתגרים העומדים בפניו.

2770– בבוקר שלאחר החתונה, נכנס ר' גרשון ל לתפילת שחרית, ולא ידע האם לברך 'שהחיינו' על הטלית או לא. הוא ניגש לשאול את ר' שמואל לויטין, שהציע לו לשאול את הרבי שמגיע עוד מעט. כאשר הגיע הרבי ושמע את השאלה, ענה לו: "וויבאלד אז דו הגיע הרבי ושמע את השאלה, ענה לו: "וויבאלד אז דו אני הבי חביב ושמע את השאלה, ענה לו: "וויבאלד אז דו חגיע הרבי ושמע את השאלה, ענה לו: "וויבאלד אז דו חנונה האב איך ניט געמאכט, ווייל דער רבי האט מיר וניט געהייסן, איז מאך א שהחיינו און זיי מיר אויך

מוציא [= מכיון שאתה שואל, זה סימן שזה דבר חביב אצלך. על דבר חביב אתה יכול לעשות שהחיינו. בחתונתי לא עשיתי, מכיון שהרבי לא הורה לי, ברך שהחיינו ותוציא גם אותי]״.

תורה, עבודה וגמילות חסדים

כמה שנים לאחר החתונה, ר' גרשון רכש את הבית הראשון שלו ברחוב פרזידנט, סמוך לשדרת פרנקלין. הוא סייע לדודו לבנות את המקווה שבבית הכנסת הסמוך, ולמחייתו עסק במלאכת השחיטה.

ר' גרשון ולאה היו בעלי הכנסת אורחים. הוא גם עסק ביחד גרשון ולאה היו בעלי בליובאוויטש, ביחד עם

ידידו ר' יוחנן גורדון ומאוחר יותר עם יבלחט"א ר' שמעון גולדמן. הוא פשוט נהנה לעשות טובה ליהודי.

ר' גרשון נהג לקום מוקדם מאוד בכל בוקר, לפני שעזב את ביתו ויצא לשחיטה (בסביבות (בסביבות הית חוזר על הלכות שחיטה. גם בימים החופשיים שלו היה קם מוקדם על מנת ללמוד היה קם מוקדם על מנת ללמוד גם לאחר שהפסיק לעבוד ויצא לפנסיה. השעות המוקדמות של הבוקר היו השעות הטובות ביותר עבורו ללמידה.

ר' גרשון היה יהודי "יודע ספר" שלמד כל חייו. מכיון וזכה ל'אשת חיל' שדחפה אותו ללמוד תורה, הייתה לו חברותא בגמרא באמצע היום ועוד שיעור בערב.

הוא עבר על הש"ס מספר פעמים. הוא למד תורה אור וליקוטי תורה באופן קבוע. הוא זכר הרבה מהתנ"ך מילה במילה מהגירסא דינקותא, תמיד נהנה מסברא טובה או חידוש למדני עמוק. ר' גרשון היה קרוב מאד לרבנים חשובים וביניהם רבה של שכונת קראון הייטס, הרב זלמן שמעון דווארקין, לרב משה דובער ריבקין, לרב טייץ, ולאדמו"רים מצעהלים, באבוב ונובומניסק.

במיוחד נהנה כאשר היה בוחן את ילדיו ונכדיו, או מדבר עימם בלימוד. הוא כל הזמן ניסה להוסיף להם געשמאק' וחיות בלימוד, ותמיד היה עוקב מקרוב אחר התקדמותם בלימוד התורה.

תמיד נשאר הרחק ממחלוקות. אם החל ויכוח על הפוליטיקה הקהילתית, דאג להישאר רחוק מהדיון. היה מכובד על ידי חבריו ועמיתיו, וידוע כיהודי ישר, פשוט, טוב לב, אכפתי וירא שמים. תכונות אלו והכבוד ההדדי שנתן לכל אחד, יצרו קשרים בינו לבין יהודים מחוגים שונים ביהדות החרדית ואף מכאלו שעשו את צעדיהם הראשונים בה. כמה פעמים התבקש לחזור חסידות בבתי כנסת של חוגים שונים.

ר' גרשון היה תמיד יהודי אחראי מאד מבחינה פיננסית. הוא אף פעם לא רצה לקחת שום דבר מאף אחד אחר. את משפחתו חינך לחיות חיים פשוטים, כדי לחיות במסגרת האמצעים שהיו להם. בשלב מסויים בחייו, ר' גרשון התעסק במשך כמה שנים במכירת ביטוח וקרנות נאמנות. בתקופה זו חלק מלקוחותיו הפסידו כסף על ההשקעה. ר' גרשון לקח על עצמו מספר פעמים עבודות נוספות במטרה להחזיר את כספי לקוחותיו.

בתחום זה התגלתה לא פעם אהבת ישראל הטבועה בו. פעם פנה אליו יהודי שאך הגיע מארץ ישראל ולא היה לו ביטוח רפואי מתאים וסיפר לו כי גילו אצלו בעיה רצינית ברגל והוא צריך לעבור כפי הנראה ניתוח. ר' גרשון יצא מגדרו על מנת לסייע לו לפגוש את הרופאים הטובים ביותר בתחום, ולעבור את הטיפול בהצלחה.

נאום מרגש

כפי שכבר הוזכר לר' גרשון היה חוש נאום יוצא מן הכלל, והוא היה מנצל אותו פעמים רבות לחזק יהודים ביראת שמים. הוא נהג לתאר את הבית היהודי הישן ולספר סיפורי צדיקים ששמע מחסידים מדורות קודמים. בנאומיו הוא שאב את השומעים לעולם אחר, למציאות שאיננה עוד. יהודים רבים התעוררו מהדרשות אותם נשא. הוא לא תבע מאנשים, אבל הסיפורים שסיפר היו כמו פנסים שהאירו את הדרך העולה בית קל.

באחת הפעמים הוזמן ר' גרשון לדבר בקמפוס גדול בבולדר שבקולורדו, שם מכהנת כשליחה בתו, הגברת שיינר, ביחד עם בנו של מר סוגיהרה. 800 איש נכחו בהרצאה, שבה הודה ר' גרשון באופן ציבורי למר סוגיהארה הצעיר שאביו היה שליח ההשגחה העליונה להציל אותו ואת משפחתו מעמק הבכא, ואז החלו להציף אותו הזכרונות. הוא דיבר ברגש על מה שעברו יהודי אירופה, והשפיע כה חזק על הקהל, שעבור רבים מהם היה זה נקודת המפנה שהביאה לשיבתם ליהדות.

יראת השמים הייתה חלק בלתי נפרד ממנו גם ברגעים הקשים ביותר. אחד השכנים שהיה מהראשונים לפגוש בו לאחר השבץ שקיבל, ראה אותו שוכב על הרצפה כשידו אוחזת בכיפה לבל תישמט מראשו.

ר' גרשון נפטר בב' מנחם אב תשע"ג. השאיר אחריו את ילדיו: מרת עלקא אלבאום מבורו פארק, ר' משה חנוביץ ממונטריאול, מרת שיפרא קאהל מבורו פארק, ר' בן ציון חנוביץ שליח הרבי במונטיסעלא, מרת אסתר ר' בן ציון מבורו פארק, מרת סימא שטרוקס, שליחה פישמן מבורו פארק, מרת סימא שטרוקס, שליחה בסוריי שבקולומביה הבריטית, ר' ישראל חנוביץ ממונסי ומרת חנה שיינר, שליחה בבולדר, בקולורדו.

מוכן להוראה

כאשר הוציא הרבי את ספרי המאמרים ת״ש -תשי״א, הרבי דרש כל הזמן תוצאות מהירות מאד, והעורכים עבדו ללא הפסקה על מנת להספיק לעמוד בקצב. ר׳ משה לייב רודשטיין, שראה את הנולד, הכין כבר את ספר המאמרים תרצ״ט ושמר אותו אצלו. חלק מהמאמרים, נדפסו מהעותק שנשמר אצל ר׳ שמואל אברהם חנוביץ׳, אחיו של ר׳ גרשון שכבר נפטר, ונמסרו לרבי אחר כך.

הרבי לא ביקש להכין את הספר, עד אמצע השלושים של הרמ"ל, והמזכיר אמר לרבי שרודשטיין כבר הכין את הספר. הרבי שאל אצל מי הוא נמצא, ומכיון שהספר היה אצל ר' גרשון הוא זכה להיכנס ליחידות ולמסור את הספר. הרבי איחל באותו מעמד כי לרמ"ל 'זאל האבן א ליכטיקען גן עדן".

housekeeping instincts, his receptivity, his ability to learn from others — all these inner thrusts can be mobilized and directed toward the goals of *Hakhel*.

A *yeshivah* student can muster and consolidate all his positive potentials — his fortitude, his emotive attributes, his desire for inner order, his thirst for knowledge — and inspire them all with a renewed and productive awe of G-d.

In this way the ideal of *Hakhel* can direct a man to bring his microcosm in touch with its intrinsic sanctity, recharging his determination to heed the words of the King, the Holy One, blessed be He.

ON A COMMUNAL LEVEL

The goal of *Hakhel* imposes a weighty responsibility on Jewish communal organizations. For the true role of every Jewish organization is to bring together individuals who share some common outlook. Thus, bodies serving G-d-fearing Jews should seek ways of encouraging the shared endeavors of their members or students in the observance of Torah and *mitzvos*. Reciprocally, encouragement of this nature will of course upgrade the sense of responsibility that members will develop towards their organization.

Every Jewish congregation, association, federation and institution — and certainly every *yeshivah, cheder, Talmud Torah,* kindergarten, and every other educational framework — would be well advised to lead the way in the *Hakhel* project proposed above. Gathering together from time to time — say, once a month — to study Torah, give *tzedakah* and pray in unison will also enable them to reach out to parents, relatives, friends and acquaintances, and include them all in activities which will foster the awe of G-d, and Jewish unity.

In addition, teachers may seek to encourage their students to organize themselves into groups for the periodic study of particular areas of Torah literature.

FROM RESOLVE TO REALITY

Positive resolutions are strengthened by being recorded in writing. Moreover, seeing the recorded commitment of one's friends generates widening circles of enthusiasm.

It is therefore recommended that in each congregation, educational institution or association, cards should be printed for distribution among all their members and students. Anyone who undertakes to organize or attend a Hakhel project can then jot down his first name and his mother's name, his address and telephone number, and his commitment to work for the ideals of Hakhel. It should be understood that people filling out such cards implicitly give permission that they be contacted from time to time with regard to the progress of their local projects and with offers of help with educational materials, for example, if needed.

Jewish organizations will no doubt lose no time in mobilizing this effort. It would then be advisable for individual groups to combine with others so as to create an overall body with a broadly-based sense of solidarity, and with centralized listing and effective publicity. Newspaper advertisements could include mail-in coupons.

Since the purpose of *Hakhel* is not the assembly in itself, but rather the heightened awe of G-d that results from it thereafter, the whole of that year is permeated with the spirit of *Hakhel*.

A CALL TO ACTION

The opportunity beckons for everyone to be involved in the spiritual *mitzvah* of *Hakhel* at all times, in all places. Today, too, every Jew is obligated to disseminate *Yiddishkeit* by gathering together fellow Jews and teaching them Torah and the awe of G-d. And this must of course be done in a spirit of true *ahavas Yisrael* and Jewish unity.

Such initiatives are most appropriate in the year of *Hakhel*, when the potential for their success is great, because at this time we are granted additional powers from Above. The spiritual dynamics of the days of old are then not only *recalled* in their season; they are also *brought into being*.

Active involvement in *Hakhel* in our times is not merely a matter of remembrance and for this reason we find that the Jewish leaders of past generations did not organize *Hakhel* gatherings after *Shemitah*. Rather, we are speaking of the intrinsic, spiritual spark of *Hakhel*, which today, too, must be fanned in the spiritual sanctuary within every Jew.

Experience has shown that people are enthusiastic when they are told how in Temple times the coming year would be a *Hakhel* year. Furthermore, in the spiritual sense one can fulfill the *mitzvah* now, too, by attending a *Hakhel* gathering which will encourage its participants to stand in awe of their Maker and which will foster Jewish unity.

THE HAKHEL PLAN

At opportune times and on auspicious days, such as *Shabbos* and festivals, assemblies should be convened in an atmosphere of sanctity to motivate Jewish unity and the awe of Heaven, by means of collective endeavors in Torah study, charity and prayer.

Every individual who fits the role of "king" in his/her sphere of influence — a spiritual leader, *mashpia*, educator, parent, and so on — and in fact anyone who can generate a positive reaction in his fellow Jews, whether relatives or friends, should utilize such opportunities to foster the goals of *Hakhel*.

At such gatherings Torah should be taught with diligence and sincerity, so that it will leave a lasting impression on people's daily lives from this *Hakhel* year to the next. An appropriate time to initiate these joyous gatherings would be the festival of Sukkos, the Season of our Rejoicing, and they could then be continued at least once a month throughout the year of *Hakhel*.

HARMONIZING THE VOICES WITHIN

Just as individual Jews can be brought together to form cohesive communities, every individual can organize his own personal *Hakhel* — by marshaling and harmonizing all the diverse faculties within his own spiritual personality. He can gather together the man, woman and child within himself and instill in them the fear of G-d. An individual's leadership qualities, his

HAKHEL IN OUR TIMES

The eternity of the Torah leaps over the bounds of time and place. Hence, even those *mitzvos* that are assigned exclusively to *Kohanim* and Levites, or that are restricted to the Temple precincts, also have a spiritual content which may be applied at all times, by all Jews.

Chassidus explains that every *mitzvah* exists at three levels — thought, speech and action. Thus, when a particular *mitzvah* cannot be carried out physically in action, it may still be fulfilled in the dimension of speech or thought. Our daily prayers, for example, were instituted to substitute for the sacrifices. In the words of the prophet, "We will render the prayer of our lips in place of the sacrifice of bullocks." For prayer, which the Sages term "the service of the heart," is a corresponding form of Divine service, except that it is fulfilled in speech and thought.

Likewise, the Sages teach that when one studies the laws relating to a sacrifice, this is considered as if he had actually offered the sacrifice, except that this *mitzvah*, too, is fulfilled in the dimensions of speech and thought

The commandment of *Hakhel* is singled out in *Sefer HaChinuch (Mitzvah* 612) as "a strong pillar and [source of] great honor for our religion." True, its physical observance is suspended for the duration of the present exile, but its spiritual content applies at all times and at all places.

Moreover, whereas all the commandments are comprised of the revealed and the hidden, only the physical aspect of the *mitzvah* is usually revealed,

while its inner meaning remains esoteric. *Hakhel* however, is explicitly intended to arouse an awe of G-d — and awe knows no bounds of time or place.

In the days when the *Beis HaMikdash* stood, the *Hakhel* assembly took place in its courtyard. We have recently had occasion to speak about the Torah's command to build a Sanctuary, which our Sages have understood as including the obligation that every individual Jew and Jewess construct a mini-sanctuary within himself or herself. Moreover, people have recently been urged to sanctify their homes and environments as mini-sanctuaries where the Divine Presence may come to dwell.

Now, as we speak of the commandment to muster the Jewish people in the Sanctuary for the assembly of *Hakhel*, these two concepts — the personal sanctuary and the environmental sanctuary — invigorate each other: every Jew should endeavor to muster a mini-*Hakhel* within himself and within his environment.

THE HAKHEL YEAR

Though the historic *Hakhel* was observed on one day in the holiday of Sukkos, the concept applies *throughout* the year, and the entire year is known as the *Hakhel* year.

Likewise with the jubilee *(Yovel)* that was celebrated every fifty years, when bondmen returned to the freedom of their homes and fields were restored to their original owners. The *Yovel* year is so called even though it centered around one high moment — the sounding of the *Shofar* on Yom Kippur.

children — fused them into one united community. And one prominent factor that unified them was the fact that *Hakhel* inspired an awe of G-d.

As far as the knowledge and comprehension of the Torah are concerned, there are Jews of all levels. When we speak of awe, however, all Jews are on the same humble level. Awe brings about selfnullification: as people of different levels become increasingly aware of the awesome presence of G-d, they become less preoccupied with their own individual worth and relative status.

This was the degree of awe that the revelation of Divinity at Sinai engendered. Echoing this experience, the goal of the *Hakhel* assembly was not so much to increase knowledge as to nurture the awe and fear of Heaven. And, just as at Sinai, this awe dwarfed the people's preoccupations with their individual differences and relative worth, and brought together all levels and all types of Jews.

At the *Hakhel* assembly the Torah was not read to the people by members of the *Sanhedrin*, who would normally be responsible to teach them. It was read out by the king, for it is the *fear* of G-d that is taught at *Hakhel*, and only the king, before whom the people stand in awe and fear, can bring them to sincere submission. Besides, since the king is the "heart of the congregation of Israel," it is he who welds them into a cohesive unit, imbuing them with a fear of G-d and the acceptance of the yoke of Heaven.

HAKHEL FOLLOWS THE SHEMITAH YEAR

It now becomes obvious why the Hakhel assembly always followed the year of Shemitah. During Shemitah, which was a Shabbos year — a year of rest — all agricultural work was suspended. In this way the fallow year proclaimed G-d's sole sovereignty over all existence — man rested, the earth rested, and the produce of earth ownerless. This the was relinguishment of mortal self-assertion in the Shemitah year expressed the people's awe of G-d, as a foretaste of the awe which they were soon to experience at the Hakhel assembly.

Indeed, we find that the year following *Shemitah* is referred to as coming "at the end of seven years" and not "in the eighth year," thus highlighting the connection between the year of *Shemitah* and the year of *Hakhel*.

During the year of *Shemitah* the people could devote themselves to spiritual pursuits. Even field workers, when given the opportunity to be free during Shemitah, "will be awakened to seek G-d." And indeed, the Shemitah year enabled the people at large to devote increased time and attention to their Divine service, whether through Torah study, through prayer, or observance through the of the commandments. And the upgraded closeness to G-d, which they now shared with all their contemporaries, in turn intensified their sense of unity as His people.

The *Shemitah* year thus served as a fitting preparation for the awe and unity which the mass pilgrimage of *Hakhel* aroused.

Today, too, that message can be passed on by everyone.

WHAT IS THE MITZVAH OF HAKHEL?

Rambam defines it in these words:

It is a positive commandment to assemble the entire Jewish people, men, women, and children, after the close of every Shemitah year, when they have gone up [to Jerusalem] to make the pilgrimage, and in their hearing to read passages from the Torah that will vitalize their observance of the commandments and fortify them in the true religion. As it is written, "At the end of every seven years, at the appointed time of the Shemitah year, in the festival of Sukkos, when all Israel have come to appear [before the L-rd your G-d in the place which He shall choose, you shall read this Torah before all of Israel and in their hearing]. Assemble the people, the men and the women and the little ones, and your stranger who is within your gates..."

Rambam further explains the details:

When did they read? At the close of the first festive day of the Festival of Sukkos, which is the beginning of the intermediate, semi-festive days of the festival, in the eighth year.

It is the king who reads in their hearing; and the reading took place in the Court of the Women....

How does he read? Trumpets are sounded throughout Yerushalayim to assemble the people and a large dais of wood is brought and set up in the middle of the Court of the Women. The king ascends and sits there so that they may hear his reading... This *mitzvah* was observed only while the *Beis HaMikdash* stood and "the Jewish people dwelled upon their land." With the Destruction and the exile, it fell into disuse.

ONE GOAL

The goal of this assembly was to inspire all those present with an awe of G-d. The Torah states this explicitly:

...so that they will hear, and learn to stand in awe of the L-rd your G-d, and vigilantly observe all the words of this Torah. And their children who do not know will hear, and will learn to stand in awe of the L-rd your G-d, as long as you live in the land...

Likewise Rambam explains:

As for proselytes who are not knowledgeable, they must ready their hearts and alert their ears to listen with dread and awe and with trembling joy, as on the day that [the Torah] was given on Sinai. Even great scholars who know the entire Torah must listen with the utmost devout attention..., for Scripture ordained [this reading] solely for the strengthening of true religion.

The intent of that memorable gathering, as *Rambam* goes on to say, was that every man, woman and child, every proselyte and every scholar present — regard himself as though the Torah had been commanded to him at that moment, and as though he now heard it from the mouth of the Almighty, for the king is an ambassador to proclaim the words of G-d.

JEWISH UNITY

In addition, this massive assembly of all the Jewish people — men, women and

THE YEAR OF HAKHEL THEN AND NOW

In ancient times, when the *Beis HaMikdash* stood atop the Temple Mount, the Jewish people would converge on Jerusalem once every seven years to fulfill the *mitzvah* of *Hakhel*. There, as the king read out selected passages of the Torah, they would all relive the experience of the Giving of the Torah at Sinai. They were then ready to return to their homes, having revitalized their reverence for the Giver of the Torah.

Eventually, however, the *Beis HaMikdash* was destroyed. Over 1900 years passed by, and even in observant circles the *mitzvah* of *Hakhel* was spoken about very little.

Then, in the year 5741 (1980), *Hakhel* sprang into life. That year, for the first time, the Rebbe delivered a *sichah* after *Maariv* every evening of Sukkos. Drawing on the wellsprings of *Chassidus*, the Rebbe explained what makes Sukkos the Season of our Rejoicing. As soon as that talk was over, night after night, all the chassidim present went outside and danced with gusto in the streets of Crown Heights. This sequence became an annual custom.

With the approach of Sukkos seven years later, in the year 5748 (1987), the theme of *Hakhel* appeared prominently in many of the Rebbe's talks and letters. In response, in excited anticipation of Sukkos, an even greater number of chassidim than usual, from all around the world, decided to spend the month of Tishrei at "770."

During that period, predictably, the Rebbe demanded action. Specifically, he urged his listeners to learn a lesson from the mitzvah of Hakhel — to reach out to their fellow Jews and assemble them in appropriate settings to teach them Torah and instill in them an awe of G-d. The directives the Rebbe issued on those occasions were summarized and published in 5748, and were edited afresh for publication in the present essay.

A TASTE OF SINAI

In ancient times, when the *Beis HaMikdash* stood atop the Temple Mount, the Jewish people would converge on Jerusalem once every seven years — in addition to the three pilgrim festivals of every year — to fulfill the *mitzvah* of *Hakhel*. There, as the king read out selected passages of the Torah, they would all relive the experience of the Giving of the Torah at

Sinai. They were then ready to return to their homes, having revitalized their reverence for the Giver of the Torah.

The Torah is eternal. Thus, even when the physical frame of the *Beis HaMikdash* is no longer visible on the Temple Mount, the spiritual message of the *Hakhel* assemblage continues eternally to inspire Jews everywhere.

of people but the stories that he told were like lanterns that illuminated the way.

One time, he was invited to speak at a big campus in Boulder, Colorado where his daughter, Mrs. Scheiner, is a shlucha. 800 people were present when he thanked the son of Mr. Sugihara who had saved him and his family. He emotionally told about what European Jewry went through. He made such a powerful impression on the audience that for many of them this was the turning point that led to their return to Judaism.

Yiras Shamayim was an inseparable part of him even in the hardest moments. One of his neighbors who was the first to discover him after he had his stroke saw him lying on the floor with his hand holding his yarmulke so that it wouldn't fall off.

R' Gershon Chanowitz passed away on 2 Av 5773/2013 at the age of 91. His children are: Mrs. Elki Elbaum of Boro Park, R' Moshe of Montreal, Mrs. Shifi Kohl of Boro Park, R' Bentzion, shliach in Monticello, Mrs. Esti Fishman of Boro Park, Mrs. Simi Schtroks, shlucha in Surrey, BC, R' Sruli Chanowitz of Monsey, and Mrs. Chani Scheiner, shlucha in Boulder, Colorado.

HE HAD FORESIGHT

When the Rebbe published the sifrei maamarim 5700-5711, he kept demanding speedy work. The editors worked nonstop in order to keep up the pace. In light of that, R' Moshe Leib Rodstein, thinking ahead, had already prepared the Seifer HaMaamarim 5699. Some of the maamarim were printed from a copy R' Shmuel bv Avrohom preserved Chanowitz. R' Gershon's brother who had died.

The Rebbe did not ask that it be printed until the middle of the Shloshim of R' Moshe Leib and the secretary told the Rebbe that R' Rodstein had already prepared it. The Rebbe asked where it was and since R' Gershon had it, he was given a yechidus in order to give it to the Rebbe. The Rebbe said that R' Moshe Leib should have a luminous Gan Eden.

uncle build a mikva in the nearby shul and worked as a shochet.

Gershon and Leah opened their home to guests. He was also involved in one of the first gemachs in Lubavitch together with his friend Yochanan Gordon and later with Shimon Goldman.

R' Gershon rose very early every morning. Before leaving the house and going to sh'chita (around 5:00) he would review the laws of sh'chita. Even on his days off, he would get up early to learn other things, a practice he continued even after he retired. The early morning hours were the best time for him to learn.

R' Gershon learned all his life. Since he had an "eishes chayil" who pushed him to learn, he had a chavrusa for Gemara in the middle of the day and another shiur in the evening. He went through Shas a number of times. He learned Torah Ohr and Likkutei Torah regularly. He remembered a lot of Tanach by heart from his youth and always enjoyed a good svara or deep, learned chiddush. He was very close with distinguished rabbanim including the rav of Crown Heights, R' Zalman Shimon Dworkin, R' Berel Rivkin, R' Teitz, and the Admurim of Tzeilim, Bobov, and Novominsk.

He particularly enjoyed testing his children and grandchildren and talking to them in learning. He always tried to add to their geshmak and chayus in learning and would closely follow their progress in learning. He stayed far away from disputes. If an argument began relating to community politics, he stayed out of the discussion. He was respected by his friends and peers and was known as a straight person, simple, goodhearted, someone who cared, and a yerei Shamayim. These characteristics and the respect he gave everyone enabled him to make connections with Jews from other religious groups. He was even asked to review Chassidus in shuls of other groups.

He was very responsible financially and never took anything from anyone. He taught his family to live simply and to live within their means. At a certain point in his life he was involved for a number of years in selling insurance and mutual funds. Some of his customers lost money from their investment so R' Gershon took on extra jobs in order to repay his customers.

Someone who had just arrived from Eretz Yisroel and did not have medical insurance asked him for help in obtaining medical care for his foot. R' Gershon went out of his way to help him meet the best doctors and to go through the treatment successfully.

MOVING SPEECH

R' Gershon often used his oratorical abilities to strengthen people's yiras Shamayim. He would describe the Jewish home of old and tell tales of tzaddikim that he heard from Chassidim of previous generations. In his speeches he drew his audience into another world, into a world that no longer exists. Many Jews were inspired by his talks. He made no demands/

relationship between the bachurim of the two yeshivos was very friendly.

During the war, the news they received in Shanghai was meager. After the war, Gershon wrote to friends and family and asked them repeatedly for information about his parents. He finally realized that they had been murdered around 19 Av 1942 by the cursed Germans.

EXEMPTING THE REBBE

After the war, R' Gershon went to America without most of his family and began a new life on his own. Although for years he was unable to deal with memories of the suffering of the Holocaust, he succeeded in tapping into tremendous inner powers. He lived his life without excuses, trying to attain whatever he could. He had a sort of inner drive, perhaps to compensate for the tremendous loss of the previous generation.

The Rebbe Rayatz sent R' Wineberg to welcome those arriving in S Francisco. There was also a large delegation which welcomed them at the train station in New York. Among them was R' Yochanan Gordon who was a friend of the family from Dokshitz. When R' Yochanan saw his friend he ran to hug him but R' Gershon, in his humility, did not understand what the big deal was about.

Immediately upon arriving in New York he joined the yeshiva in 770. In his first years there, he went many times to fundraise for the yeshiva. He had the gift of oratory which he used when he spoke in shuls about the importance of a Jewish chinuch and Jewish life. He then began working in sh'chita in Rock Island, Illinois and other places.

Some years later he began devoting time to shidduchim. In America after the war he was a rare specimen. There weren't many religious bachurim at that time with full beards.

His wedding took place on 11 Kislev 5711. Since it was in the middle of the year of mourning for the Rebbe Rayatz, the Rebbe did not take part in his wedding, but at the farbrengen on the Shabbos of the oifruf, the Rebbe said an entire sicha about the aliya l'Torah of the chassan.

The morning after the wedding, R' Gershon went into 770 for Shacharis and did not know whether to say the SheHechiyanu blessing on his new tallis. He asked R' Shmuel Levitin who suggested that he ask the Rebbe who would be coming soon. When the Rebbe arrived and heard the question, he said, "Since you ask, that shows that it is precious to you. You can make a SheHechiyanu on something that is precious. At my wedding I did not say it because the Rebbe did not tell me to. Say a SheHechiyanu and exempt me too."

TORAH, AVODA, GEMILUS CHASADIM

Some years after he was married, R' Gershon bought his first house on President Street near Franklin Avenue. He helped his

On 2 Shevat 5701 he arrived by train in Vladivostok and from there took a ship to Kobe, Japan where he joined Yeshivas Tomchei T'mimim which had opened there. After a few months, the talmidim of the yeshiva were expelled and R' Gershon moved with the yeshiva to Shanghai. There he continued learning diligently despite the physical hardships that plagued the talmidim. He excelled in his learning and R'

Meir Ashkenazi, who was the rav of the k'hilla in Shanghai, tested him and gave him smicha.

While in Shanghai, the young Gershon served as father and mother to his brothers who remained without their parents and without any other relatives. His uncles had received transit visas to Japan and then received visas

for the US and had sailed to S Francisco. Chabad was given nine visas at that time, but these visas were given to bachurim who were there longer and they were sent, by the Rebbe's instruction, to start Tomchei T'mimim in Montreal.

When his brother was stricken with an eye disease, R' Gershon worked very hard to deal with the doctors and hospitals to have him cured. He was helped by some of the Jewish leaders there like the Amshinover Rebbe who walked the long distance with him to make sure the patient ate on Yom Kippur, and Rebbetzin Kotler (engaged to and later the wife of R' Shneur) translated for them what the doctors said. R' Gershon paid her back later on when she was seasick on the ship to America and he made sure she had the right food and medication. She was forever grateful to him for that.

Since he wasn't in yeshiva during his illness, R' Gershon's brother did not receive his small allotment. food obtained Gershon money for him so he could buy food and subsist. He did this for his sister too, who was not yet mar ried.

His help to Fruma was not just with

money. He helped her find a shidduch. Since Lubavitcher bachurim were relatively young and the Mirrer bachurim were older, the shidduch was made with R' Michel Berenbaum, a Mirrer talmid and later the mashgiach in Mesivta Tiferes Yerushalayim. The wedding meal was in the home of the mashgiach of the Mirrer yeshiva, R' Yechezkel Levenstein, and Gershon was given the honor of saying divrei Torah at the Sheva brachos meal. In general, during those bleak times, the church for two days, without food and water. In the end, the cursed Germans gave each person one cup of water. R' Gershon took the cup and used half of it for netilas yadayim.

R' Gershon tried to avoid the German soldiers. He managed to get to Druya where his uncle was the rav. His uncle found someone to smuggle him across the Dvina River.

After a short pause at his parents' house, he continued his travels and arrived in Vilna where refugees from Lubavitch had gathered and restarted the yeshiva in the shul where it had been located before the war.

R' Chaim Ozer Grodzenski, who was in charge of the Vaad Hatzala in Vilna, helped the yeshiva during those months. For Pesach, he helped them buy a set of keilim (pots and plates) out of respect for the Chabad custom of not koshering utensils used for chametz on Pesach. When R' Chaim Ozer passed away, refugees who included bachurim from Tomchei T'mimim watched over his body.

Since he came from a family of shochtim and was familiar with the profession, he began learning the laws of sh'chita in his free time with an older man in Vilna, together with R' Yosef Wineberg. When R' Yehoshua Isaac, the Rosh Yeshiva, reported this to the Rebbe, the Rebbe answered: Yosef and Gershon's study of sh'chita is most proper.

A SURVIVOR

The situation in Vilna deteriorated for the Jews in 1941. R' Gershon miraculously found out that in Kona it was possible to get a transit visa to Japan even though Japan was an ally of the Nazis. The Japanese consul in Kovna, Mr. Sugihara, was a righteous gentile. He issued thousands of these transit visas which enabled numerous Jews to escape to Japan. The numbers show the miracle that R' Gershon had: Transit visa #1785 was for himself, #1836 was for his sister Fruma, #1841 was for his brother Shmuel Avrohom, and #2027 was for his brother Yisroel. The last transit visa was #2139.

Over 2000 transit visas were produced but about 6000 (possibly 10,000) Jews left. The method was to turn every transit visa into a family visa. R' Gershon managed to make his way home to his parents and suggested that they join the trip to Kobe, Japan, but they were too fearful to join in the Pischei this journey. He took *T'shuva* from his parents' house and that is what he learned. He also took a Torah scroll (which was later confiscated at the Russian border) and an old typewriter which was used to print the Rebbe's maamarim. The typewriter survived and arrived with him in New York.

Then he moved to the zal where he heard shiurim from R' Dovid Teiblum (Dovid Ricker) who was later appointed Admur of Kotzk.

R' Gershon learned with much chayus both in Nigleh and Chassidus and developed a close relationship with the teachers and mashpiim. Throughout the entire time that he learned in Vilna and Otvotzk he did not go home. Aside from the fact that he did not have the money to pay for the trip, he had another good reason to stay - his uncle, R' Moshe Leib Rodstein, was the Rebbe's secretary and lived near him. When the Rebbe would eat the Yom Tov meals with a minyan of Chassidim, young Gershon was allowed in, thanks to his uncle. Pesach night he would repeat the divrei Torah that he heard from the Rebbe in those years. He would repeat them word for word with the special niggun that the Rebbe used.

R' Yechezkel (Chatshe) Feigin also allowed him to attend the Rebbe's minyanim more readily because he was related to R' Rodstein. R' Chatshe's son was one of his very good friends in those days. R' Gershon also spent time with Chassidim like R' Itche der Masmid (who was a relative) and heard their farbrengens.

Erev Sukkos, R' Itche asked him to help him bind the four minim in the sukka since he found it hard to do it himself. To repay him for his help, he learned with him the maamer, "U'shavtem Mayim" in Likkutei Torah. Until the end of his life R' Gershon had a special chayus in this maamer.

In those days, he loved to learn Ketzos, Nesivos, and the Avnei Nezer on Friday night. One time, the mashgiach, R' Berel Kurenitzer passed by and noticed that he was learning Nigleh. After a few minutes he came back and told R' Gershon to review a maamer on Shabbos. This was very short notice, for usually they told a bachur way earlier.

The way it was in yeshiva was that there were a number of bachurim who would review a maamer and each of them would have a group to whom they said the maamer. Among those who listened to R' Gershon was R' Berel Kurenitzer who came to ascertain that he knew the maamer despite the short notice.

WHAT TO DO WITH ONE CUP OF WATER

Toward the end of 5699, the peaceful atmosphere in yeshiva was disturbed by the bombing of German planes. The yeshiva immediately disbanded. Many of the Polish bachurim returned home. The five American bachurim who had just arrived returned home as soon as possible. Gershon walked alongside the horse and wagon that carried the Rebbe's belongings to Warsaw where the Rebbe told the bachurim to go north.

The Germans had already conquered Poland and began imposing their tyranny. On one of his journeys, R' Gershon was locked up along with many other Jews in a

of their proximity to the border and opted instead to continue to Glubokoe which was considered safer.

Elka was the youngest child of Shmuel Avrohom Hellman. Her brother, R' Chaim Meir, is known as the author of *Beis Rebbi*. Her other brother, R' Moshe, was a well-

known rav. Elka was also a wise woman. R' Itche der Masmid would talk to her in learning and R' Yosef Wineberg said she was considered a lamdanis.

The couple wrote to the Rebbe often, albeit not always for themselves. At that time, most Jewish women and even many men could not read and write. When they wanted to write a letter to the Rebbe, they asked R' Bentzion or his wife to write for them.

R' Gershon was one of ten children. He studied with the famous melamed, Yosse Tishes (who passed away when R' Gershon was 12). The Nach that he learned by R' Yosse remained with him forever.

Then his father sent him to Dokshitz because he felt that the melamed there would be better for him. The distance from Glubokoe to Dokshitz is not far, just thirty kilometers, but in those days, because of the poor condition of the roads, it would take half a day to get there.

R' Gershon learned in Dokshitz until he was bar mitzva. His bar mitzva celebration was typical of those days. His family was sick with typhus and in quarantine so they could not attend the simcha. His mother

> sent kugel and his father sent money so he could buy some mashke and cake. The event was celebrated in shul with a minyan of Jews, without gifts, without a seudas mitzva and without all the frills that characterize bar mitzva celebrations today.

IN TOMCHEI TMIMIM IN OTVOTZK

A few months after his bar mitzva, he went home and after Pesach he

left for Vilna to learn in the Lubavitcher yeshiva there. His name appears in the list of students in the second class on 25 Sivan 5696/1936. His teachers were R' Gustman, R' Ushpal, and R' Yehuda Eber.

A year later, before Tishrei 5698/1937, he went to Warsaw and from there to Otvotzk in order to learn in Yeshivas Tomchei T'mimim near the Rebbe's court. The Rebbe lived a half kilometer from the yeshiva. R' Gershon began learning in the youngest class where he was taught by R' Yehuda Eber and R' Boruch Friedman.

A PASSIONATE CHASSID

The Kallah's grandfather, R' Gershon Chanowitz, learned in Yeshivos Tomchei T'mimim in Poland and America and was saved from the clutches of the Nazis. He established a beautiful Chassidic home and was an example of a Chassid, Yerei Shamayim, and Lamdan in his community.

Although Glubokoe was small, district government offices were located there and in contrast to the majority of villages in the area, it had electricity. Most of the Jews lived in the center of town while the wealthy people lived in villas on the outskirts. The town had a large market which was visited by people from the villages.The surrounding Chassid R' Gershon Chanowitz was born in Glubokoe in the Vitebsk region around Chanuka 5681/1920. The small town which today belongs to White Russia (Belarus) was located at that time on the Polish-Russian border and exchanged hands every few years between the Poles, the Lithuanians, and the Russians. The town had a decidedly Jewish character – a census of the year he was born shows 63% Jews in the town's population. Glubokoe is even mentioned in the listings of the Vaad Arba Aratzos.

Glubokoe was a bastion of religious Zionism and also had a Chabad community. There were four Chabad shuls that were divided according to the various Chabad strains (Liadi, Strashela, and Lubavitch). One of them even had a second-room for the davening of the ovdim, a mainstay of a Chabad shul. There were two rabbanim in the town, one Litvish and the other Lubavitch.

R' Gershon's parents were Bentzion and Elka. R' Bentzion was a distinguished shochet. In those days, the position of shochet was honorable and influential like the position of a rav. He inherited his position from his father, R' Yisroel, who immigrated to the town from Sloboda (a town in Russia where many Kopust Chassidim lived). R' Bentzion was also known as a representative of the Rebbe Rayatz in the town.

Their home was known among the Chassidim who smuggled over the border as a place of refuge. There were Lubavitcher communities in Disna and Dokshitz that were closer to the border, but refugees were afraid to hide there because

The half-*shekalim* were given for the census of the Jewish people. A census emphasizes the unique importance possessed by each individual. Together with that emphasis, however, comes the concept that every Jew's true existence is bound up with that of his fellow man. Only when he fulfills the *mitzvah* "Love your fellow man as yourself," can he reach his own individual fulfillment.

The Alter Rebbe highlights the importance of these concepts by placing the declaration, "Behold I accept upon myself the fulfillment of the *mitzvah*, 'Love your fellow man as yourself,' " at the very beginning of the prayer service.

The half-*shekalim* were used to bring the communal offerings on behalf of the entire Jewish people. Herein there was also an emphasis on completion and perfection, for the offerings and the utensils used to bring them were required to be "perfect and complete."

This also serves as an allusion to the imminence of the time when we will again bring these offerings in the perfect and complete *Beis HaMikdash*, "the Sanctuary of G-d established by Your hands." At that time, the communal sacrifices will again be purchased from the half-*shekalim* which the Jews will give.

Although we are in exile at present, we can still perform a service representative of the giving of the half-*shekalim*, giving to tzedakah. Indeed, it is customary to give three half shekalim to tzedakah before Purim. This custom is surely fulfilled by those who are 20 years old and even those who are merely *Bar Mitzvah*. And it is fitting that children be trained in its fulfillment and that they give of their own funds for this purpose. (Their parents, in turn, should help them so that they can make these gifts without feeling strained.)

And these gifts will hasten the coming of the time when, as mentioned at the beginning of *Parshas Shekalim*, "the heads of the Jewish people will be uplifted." Similarly, as the conclusion of *Parshas Ki Sisa* mentions, Moshe's face will shine.

Since there is "a spark of Moshe within every Jew," this phenomenon will be reflected in the countenance of every Jewish man, woman, and child in the Era of the Redemption. Their faces will shine and then, there will be no need for a veil, for G-d's essence will be revealed throughout the world.

May this take place in the immediate future and may it be hastened by the distribution of money to be given to *tzedakah* at present, for Friday is a day particularly appropriate for giving *tzedakah*. And most importantly, the present time is particularly appropriate, indeed, the most appropriate time that could be, for the coming of the Redemption.

Then "Moshe will gather," i.e., Moshe, "the first redeemer and the ultimate redeemer," will gather every single Jewish man, woman, and child, "a great congregation shall return there." And we will proceed "with our youth and with our elders... with our sons and with our daughters" to *Eretz Yisrael*, to Jerusalem, and to the Third (and threefold) *Beis HaMikdash*. May this take place in the immediate future.

We're currently experiencing a foretaste of Kibbutz Galuyot

Free translation from the talks of the Rebbe - Eve of the 24th of Adar I, 5752 (1992)

1. Our Rabbis taught, "Begin with blessing." The greatest blessing possible is the fulfillment of the promise alluded to in this week's Torah reading, *Parshas Vayakhel*, that the Jews be gathered in from all four corners of the world.

And a foretaste of this is already being experienced at present, for Jews from many different nations are gathering together in our Holy Land. Furthermore, this ingathering of exiles is being carried out "with mercy and kindness." Instead of having to secretly flee from those countries, the Jews are being allowed to leave openly.

There are still countries where Jews are not granted permission to emigrate and they must flee under shades of concealment. Moreover, this flight endangers their safety. Nevertheless, the ingathering of those Jews who are allowed to reach Eretz Yisrael in a peaceful manner has a positive effect on the status of those whose *alivah* at present involves danger. The spiritual influences generated ensure that ultimately, these Jews will also be released from danger and reach Eretz Yisrael where they can live with prosperity and peace of mind. And this is reflected in the manner in which the present immigrants to *Eretz Yisrael* have found prosperity and peace of mind when compared to the circumstances prevailing in the countries rom which they have left.

Every concept present in the world at large must also be reflected in microcosm within the personal world of every individual Jew and applied in his divine service. Similarly, the concept of gathering in the dispersed members of our people must be reflected in a inner process of gathering in and unification, binding together our ten different conscious powers and unifying them as a single holy entity.

This is alluded to in the Torah reading of the previous week, *Parshas Ki Sisa*, which is also directly related to the Torah reading of the present week, for the first passages of that *parshah* are read again this week as *Parshas Shekalim*. That portion relates how "atonement for one's soul" is attained by giving "ten *gerah*."Nevertheless, these ten *gerah* are [half of] "a holy *shekel*."

Furthermore, beyond the ingathering of one's own potentials, there is also a direct allusion to the importance of joining together with other Jews in the spirit of "Love your fellow man as yourself." For a Jew is required to give only a half-*shekel*, and indeed, is forbidden to give more, "The rich may not give more¹ ... than a half-*shekel*."

What is the reason for this command? To teach us that our ten soul powers are only half a *shekel* and in order to be a complete entity, one must join together with another Jew.

FORWARD

B"H

23 Adar I 5776 - HAKHEL YEAR!

With thanks to the Al-mighty, and great joy, we would like to thank you for joining us to in celebrating this momentous day, as we rejoice at the marriage of our dear children **Mendy** and **Sara Rochel**. May they be zoche to all the berochos of the Rebbeim, and all the berochos and merits of their illustrious forbears. May their lives be blessed with an abundance of good health, happiness and success in all of their endeavors, both physical and spiritual.

It has become customary – based on the Rebbe's wedding practice – to share with family and guests a Teshura - a memento.

Included are:

1. Free translation from the talks of the Rebbe - Eve of the 24th of Adar I, 5752 (1992) – 24 years from tonight! (Printed with permission from S.I.E)

2. 'A PASSIONATE CHASSID' – Biography of R' Gershon Chanowitz, the Kallah's grandfather (from the Beis Moshiach Magazine)

3. 'THE YEAR OF HAKHEL - THEN AND NOW' – an essays on the year of Hakhel by S.I.E.

We thank everyone for joining us in our simcha, and we hope to share many more with all of you.

It is our heartfelt prayer that in the merit of bringing joy and happiness to the Chosson and Kallah, we will merit to the greatest joy of all, the celebrating of the rebuilding of the Beis Hamikdosh, with the revelation of the Rebbe Melech Moshiach, speedily in our days!

The Turen and Scheiner Families

היום יום... כג אדר א יום ראשון ה׳תש״ג חומש: ויקהל, פרשה ראשונה עם פי יעורים. קחיקיב. : תהלים פרק לב. והנה : מניא אלםי הרבנים ובעלי תורה נקראים עיני העדה וראשי ישראל, וכשהראש הוא בריא אזי גם הגוף בריא. לקאואלענקא ז טבת רצא [אג"ק אדמו"ר הריי"צ ח"ב עמ' שו]. מראה מקום לפתגם 'היום יום' של כג אדר א' שרשם כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א על גליון ספר היום יום הפרטי שלו. ר' מיכאל א. זליגסון זכה לקבל את הלוח מהרבי ע"מ לצלם ביום שושן פורים תשמ"ט. Hayom Yom: 23 Adar I 5703 23 Adar I Sunday Chumash: Vayakheil, first parsha with Rashi. Torah lessons: Tehillim: 108-112. Tanya: Ch. 32. Acting upon (p. 145)...great and small. (p. 145). Rabbis and scholars are called the "eyes of the community" and "heads of the thousands of Israel," and when the head is healthy, the body is then also healthy. Layout by Booklayouts@Gmail.com

